

ingediend op **15** (2023-2024) – Nr. 6-D
30 november 2023 (2023-2024)

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Maaïke De Rudder, Stephanie D'Hose,
Katia Segers en Freya Perdaens
aan de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie

over het ontwerp van decreet

houdende de uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2024

Documenten in het dossier:

- 15** (2023-2024) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
– Nr. 2 t.e.m. 5: Amendementen
– Nr. 6-A t.e.m. C: Verslagen aan de Commissie voor Algemeen
Beleid, Financiën, Begroting en Justitie
- 14** (2023-2024) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
- 13** (2023-2024) – Nr. 1: Algemene toelichting
- 13-B, J, P en Q** (2023-2024) – Nr. 1: Beleids- en begrotingstoelichting
- 12-A** (2022-2023) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
over de begroting
- 16** (2023-2024) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof over de begroting
- 21** (2023-2024) – Nr. 1: Meerjarenraming
- 1870** (2023-2024) – Nr. 1: Ontwerp van programmadecreet

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Meyrem Almaci.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele, Manuela Van Werde;

Filip Brusselmans, Johan Deckmyn, Klaas Sloomans;

Karin Brouwers, Orry Van de Wauwer;

Steven Coenegrachts, Stephanie D'Hose;

Meyrem Almaci, Jeremie Vaneekhout;

Hannes Anaf.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Kathleen Kerkels, Philippe Muylers, Kris Van Dijck, Karl Vanlouwe;

Immanuel De Reuse, Jan Laeremans, Ilse Malfroot;

Maaïke De Rudder, Tinne Rombouts;

Bob Savenberg, Bart Tommelein;

Björn Rzoska, Tine Van den Brande;

Katia Segers.

Toegevoegde leden:

Onno Vandewalle.

INHOUD

I.	Sport.....	5
1.	Toelichting	5
1.1.	Ontvangsten	5
1.2.	Uitgaven	6
1.3.	Beleid voor 2024.....	6
2.	Bespreking.....	8
2.1.	Annick Lambrecht	8
2.2.	Philippe Muylers	9
2.3.	Maike De Rudder.....	10
2.4.	Johan Deckmyn	11
2.5.	Kris Van Dijck.....	12
2.6.	Antwoordenronde.....	12
2.7.	Aanvullende vragen en antwoorden	16
3.	Indicatieve stemming	18
II.	Cultuur.....	18
1.	Toelichting	18
1.1.	Cultureel erfgoed	18
1.2.	Literatuur.....	19
1.3.	Investerings	19
1.4.	Digitale transformatie.....	20
1.5.	Infrastructuur.....	20
1.6.	Internationale uitstraling.....	20
2.	Bespreking.....	21
2.1.	Katia Segers.....	21
2.2.	Orry Van de Wauwer	22
2.3.	Marius Meremans.....	24
2.4.	Cathy Coudyser	25
2.5.	Freya Perdaens.....	26
2.6.	Stephanie D'Hose.....	27
2.7.	Meyrem Almaci	29
2.8.	Antwoordenronde.....	32
2.9.	Aanvullende vragen en antwoorden	47
3.	Indicatieve stemming	48

III. Media	48
1. Toelichting	48
1.1. Context	49
1.2. Vlaamse Veerkracht vanaf 2024.....	49
1.3. Vernieuwend aanbod	49
1.4. De mediagebruiker centraal	50
1.5. Radiobeleid	51
1.6. Mediadecreet.....	51
1.7. EU-voorzitterschap	52
1.8. Slotsom	52
2. Bespreking.....	52
2.1. Klaas Slootmans	52
2.2. Manuela Van Werde	54
2.3. Karin Brouwers	55
2.4. Katia Segers.....	58
2.5. Freya Perdaens.....	60
2.6. Meyrem Almaci	60
2.7. Antwoordenronde.....	62
2.8. Aanvullende vragen en antwoorden	74
3. Indicatieve stemming	76
IV. Jeugd	76
1. Toelichting	76
1.1. Context	76
1.2. Ondersteuning van het jeugdwerk.....	77
1.3. Jeugd- en kinderrechten	78
1.4. EU-voorzitterschap	80
1.5. Begroting 2024.....	81
2. Bespreking.....	82
2.1. Filip Brusselmans	82
2.2. Karin Brouwers	82
2.3. Freya Perdaens.....	83
2.4. Hannes Anaf.....	84
2.5. Jeremie Vaneeckhout	86
2.6. Antwoordenronde.....	87
2.7. Aanvullende opmerkingen	92
3. Indicatieve stemming	93
Gebruikte afkortingen.....	94
Bijlagen: zie de dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

Op woensdag 8, donderdag 9 en 16, woensdag 22 en donderdag 23 november 2023 behandelde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media het ontwerp van decreet houdende de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2024.

De bespreking van de begrotingsopmaak voor 2024 gebeurde telkens in samenhang met de BBT over die respectieve bevoegdheid:

- beleids- en begrotingstoelichting Sport (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 13-J/1);
- beleids- en begrotingstoelichting Cultuur (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 13-B/1);
- beleids- en begrotingstoelichting Jeugd (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 13-P/1);
- beleids- en begrotingstoelichting Media (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 13-Q/1).

Op woensdag 8 november lichtte Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, de bevoegdheid Sport toe. Op woensdag 22 november besprak de commissie deze bevoegdheid met de minister en stemde ze er indicatief over.

Op donderdag 9 november lichtte Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, de bevoegdheden Jeugd en Media toe. Op donderdag 16 november besprak de commissie deze bevoegdheden met de minister en stemde ze er indicatief over.

Op donderdag 9 november lichtte Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, de bevoegdheid Cultuur toe. Op donderdag 23 november besprak de commissie deze bevoegdheid met de minister-president en stemde ze er indicatief over. Vervolgens stemde ze ook over een amendement op het ontwerp van programmadecreet (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, 1870/6). Hierover wordt een apart commissieverslag uitgebracht.

De ministers Dalle en Weyts brachten een presentatie bij hun toelichting. De presentaties zijn te vinden op de [dossierpagina](#) van dit commissieverslag op www.vlaamsparlement.be.

I. Sport

1. Toelichting

Minister *Ben Weyts* illustreert met enige fierheid de evolutie van de begroting Sport sinds 2019 aan de hand van een grafiek, die de stijgende lijn duidelijk in beeld brengt. De VAK zijn sinds 2019 met 32,5 procent toegenomen.

1.1. Ontvangsten

Voor topsportbeleid zijn de VAK en VEK erop vooruitgegaan met 1,8 miljoen euro.

De indexaanpassingen hebben de sportbegroting met 1,8 miljoen euro omhooggestuwd.

Een vermindering met 3 miljoen euro is het gevolg van het aflopen van een eenmalige compensatie van energiekosten in de sector.

Een compensatie uit de sportinfrastructuurbegroting naar Sport voor Allen is dan weer goed voor een toename met 1,5 miljoen euro op die post.

De investeringstoelage is toegenomen met 5 miljoen euro VAK en 0,5 miljoen euro VEK als opstap in de 'atomamiddelen' conform de vooropgestelde meerjarenraming. Voorts kan de minister een toename met 6 miljoen euro melden voor investeringen in zwembadinfrastructuur. In dit begrotingsprogramma vormt de zonet vermelde overheveling van infrastructuur naar Sport voor Allen net een verlaging.

De aparte toelage voor antidopingbeleid gaat er met 126.000 euro op vooruit. Daarmee zet de minister een historische niet-aanpassing recht.

1.2. Uitgaven

Minister Weyts toont de commissie de lijst met de zes ISE's. Sport voor Allen krijgt daaruit de grootste hap, met 122 miljoen euro. Dat geld dient voor werkingsmiddelen, lonen en subsidies. ISE 2, Infrastructuur, behelst middelen voor investeringen en onderhoudswerken in de centra van Sport Vlaanderen en subsidies voor sportinfrastructuur. In 2024 is daarvoor 49 miljoen euro VAK beschikbaar, een historisch hoogtepunt. ISE 3, Gezond en Ethisch Sporten, is begroot op 664.000 euro. Voor Topsportbeleid, ISE 4, evolueert de uitgavenbegroting naar 30 miljoen euro. Ter vergelijking geeft minister Weyts mee dat de Franse Gemeenschap hiervoor 11 miljoen euro veil heeft. ISE 5, Internationaal Sportbeleid, beschikt over een vrij beperkt budget van 91.000 euro. De aparte begrotingslijn voor NADO Vlaanderen in ISE 6 bevat ongeveer 1,2 miljoen euro en vertoont daarmee een gevoelige toename.

De stijging voor ISE 1, Sport voor Allen, bedraagt 1,4 miljoen euro VAK. Minister Weyts verklaart die stijging grotendeels door de indexering. Daarbovenop komt de al vermelde toename door de compensatie uit de sportinfrastructuur en de afname door de afloop van de eenmalige energiecompensaties.

De grootste uitgavenpost in ISE 1 bestaat uit lonen, met meer dan 50 miljoen euro. De subsidies in het kader van het Sportfederatiedecreet bedragen 34 miljoen euro en zijn daardoor met 3,5 miljoen euro toegenomen, of meer dan 10 procent. 4 miljoen euro wordt toegekend op basis van het decreet betreffende de tewerkstelling in de sport. Ook dat bedrag is, door de indexering, gestegen.

Van ISE 2, Infrastructuur, is 31 miljoen euro voor bovenlokale sportinfrastructuur en topsportinfrastructuur bestemd. Zoals gezegd komt er 6 miljoen euro extra voor de zwembaden. De investeringen in de eigen centra van Sport Vlaanderen zijn goed voor 7 miljoen euro. Vanaf 2024 betaalt de Vlaamse Regering ook de beschikbaarheidsvergoeding van de nu officieel geopende prachtige wielerpiste van Heusden-Zolder. Het gaat om ruim 1 miljoen euro per jaar.

De 664.000 euro in het kader van ISE 3 heeft de minister al vermeld. Topsport, ISE 4, haalt ei zo na de drempel van de 30 miljoen euro in de BO 2024. Het totale bedrag blijft er amper 300.000 euro onder. In vergelijking met de BA 2023 heeft minister Weyts in de begrotingsdiscussie 1,7 miljoen euro meer weten binnen te halen voor dit beleidsonderdeel.

Zoals gezegd is ISE 5 goed voor 91.000 euro. Ook ISE 6 heeft de minister al vermeld.

1.3. Beleid voor 2024

Vervolgens blikkt minister Weyts vooruit naar zijn plannen voor het volgende jaar. Met sensibiliseringscampagnes zoals 'Sporters beleven meer', 'Goede voornemens' en 'Samen sport je meer' wil de minister Vlaanderen als sterke sportnatie profileren en zo veel mogelijk mensen aan het sporten krijgen. Op dat vlak zet hij zijn beleid gewoon voort.

2024 is echter ook een olympisch jaar en levert zo het ideale momentum om nieuwe campagnes te lanceren. Minister Weyts profiteert van zijn onderwijsbevoegdheid om ook in de scholen een mobilisatiecampagne te voeren. In samenwerking met enkele mediapartners heeft hij Vlamingen in Parijs voor het voetlicht geplaatst in een speelse interscholencampagnes. De winnende school mag als VIP's – in dit geval Vlamingen in Parijs – de Olympische Spelen bijwonen.

Ook de OD om alle Vlamingen in alle fases van hun leven kwaliteitsvol te laten sporten, start eigenlijk op school. De Beweegbuddy, de brede school met sportaanbod, Multimove, Sportsnack en de SNS-pas zijn initiatieven in die zin. Minister Weyts wijst specifiek op de verdere uitrol van het Sportkompas. Hij erkent dat hij in de vorige Vlaamse Regering met enige argwaan tegen de grote investeringsbedragen voor dat initiatief heeft aangekeken. Maar nu is hij blij dat toen die beslissing toch genomen is. Sportkompas is een fantastisch instrument. Op basis van een sterke wetenschappelijke onderbouw maken kinderen en hun ouders kennis met verschillende sportdisciplines. Ze krijgen ten slotte een soort diploma, dat aangeeft voor welke sporten ze in verhouding meer aanleg hebben. Ook de hele ViP2024 wordt aan het Sportkompas gekoppeld. Deelnemen aan de competitie veronderstelt dat de school ook het Sportkompas binnenhaalt.

Maar liefst 1,4 miljoen Vlamingen sporten in clubverband. De Vlaamse Regering steunt de sportfederaties zowel structureel als met projectsubsidies. Hoewel dit systeem naar wens loopt, wil minister Weyts de clubs en de gemeenten wel nog meer warm maken voor de groepsaankopen die de Vlaamse Gemeenschap aanbiedt. Ondanks de buitengewoon ruime mogelijkheden is lang niet iedereen op de hoogte van het systeem.

Vlaanderen zal ook in 2024 grote sportevenementen organiseren. Het WK Gravel zal plaatsvinden in Leuven en Halle. Minister Weyts prijst die beslissing. Een WK op de weg is lang niet elk jaar haalbaar en bovendien erg duur. In vergelijking met het WK 2021 is de vraagprijs alweer verdubbeld. Het WK Gravel binnenhalen kost maar een schijntje daarvan, in de grootteorde van 600.000 euro. Met het EK en het BK Gravel is de aanzet al gegeven, in een ronduit fantastische sfeer. In tegenstelling tot het wielrennen op de weg geldt er geen overschot aan UCI-regeltjes.

Sport voor Allen brengt een maatschappelijke verantwoordelijkheid mee. Minister Weyts ondersteunt Demos als trekker van een sociaal-sportief platform. Hij blijft inzetten op samenwerkingsverbanden met andere beleidsdomeinen en diverse partners. Sport Vlaanderen wil zich positioneren als een moderne regisseur met een hefboomwerking, die inzet op de samenwerking met alle relevante actoren binnen en buiten het sportlandschap. Vlaanderen neemt zijn verantwoordelijkheid ten aanzien van de multisportfederaties. De minister wil in 2024 het regelgevingsproces op punt zetten voor de herwerking van het GES-decreet naar een nieuw decreet betreffende een veilig sportklimaat, dat een wat ruimere invalshoek mogelijk zal maken.

Het succesvolle topsportbeleid van vandaag wijt de minister ten dele aan de doorlopende inspanningen voor de professionalisering van de sportsector, tot op het clubniveau. Vlaanderen investeert in een sterke trainersopleiding en probeert alle vrijwillige trainers warm te maken voor het VTS-aanbod. Steeds meer mensen schrijven zich daarvoor in. Een bijkomend voordeel is dat gediplomeerde trainers in de praktijk langer bij hun club blijven.

Met betrekking tot de sportinfrastructuur houdt minister Weyts de inhaalbeweging onverminderd vol. De extra middelen voor zwembadinfrastructuur zijn zoals gezegd verworven. Nu zal de minister het plan van aanpak ontwikkelen en aan de commissie communiceren. Intussen investeert Sport Vlaanderen al volop extra in

atletiekpistes. De oproep resulteert in de vernieuwing van achttien Vlaamse atletiekpistes. Minister Weyts is blij met die goede respons.

Naast de vermelde 6 miljoen euro extra voor zwembaden is er ook nog 10 miljoen euro beschikbaar voor energiebesparende investeringen in bestaande zwembasinfructuur.

Voor het gezond en ethisch sporten is het al vermelde nieuwe decreet de belangrijkste werf voor 2024. Het nieuwe decreet betreffende een veilig sportklimaat moet onder meer de relatie tussen de fitnesssector en de georganiseerde sportsector regelen. In dat nieuwe decreet komen een bijzonder statuut voor fitness en de sportsector, en een nieuw kader voor de erkenning en subsidiëring van een expertorganisatie voor fitness.

De topsportfocus is in 2024 op de Olympische Spelen gericht. Minister Weyts wil daarvoor ook maatschappelijk mobiliseren. De grote lijnen van het Vlaamse topsportbeleid zijn terug te vinden in het prima Topsportactieplan.

Daarnaast is ook een veilig topsportklimaat een prioriteit, met aandacht voor de ethiek in de topsport.

Vlaanderen zal in het EU-voorzitterschap 2024 voor het sportbeleid de rol van assessor opnemen. De EU-bevoegdheid reikt voor Sport relatief minder ver, maar de unie maakt wel werk van een nieuw werkplan Sport 2024-27. Voor Vlaanderen vormt het voorzitterschap dan wellicht een opportuniteit om zijn prioriteiten op de Europese agenda te plaatsen.

In de strijd tegen de doping streeft minister Weyts naar een efficiënt, klantvriendelijk en WADA-conform antidopingbeleid, met het oog op een veilige, gezonde en eerlijke sportpraktijk. Zowel het preventieve als het repressieve aspect krijgen de nodige beleidsaandacht.

Minister Weyts concludeert dat zijn sportbeleid nog niet aan uitbollen toe is en dat er nog wel wat werk op de plank ligt, onder meer met het vooruitzicht op het olympische jaar 2024.

2. Bespreking

2.1. Annick Lambrecht

Annick Lambrecht constateert dat heel wat Vlaamse zwembaden wegens hun hoge energieverbruik noodgedwongen sluiten of geprivatiseerd worden. Daardoor worden zwemlessen te duur of zelfs rondit onmogelijk voor scholen, en leren minder kinderen zwemmen. De BBT maakt gewag van 10,5 miljoen euro investeringen in energiebesparende maatregelen en 6 miljoen euro voor extra zwembaden. Ze vermeldt daarbij echter geen concrete doelstellingen. Vlaanderen telt 86 zwembaden minder dan twintig jaar geleden. Het beleid moet die trend zo snel mogelijk omkeren. Het commissielid wil weten hoeveel zwembaden er in Vlaanderen momenteel nog publiek bezit zijn, en hoeveel er door een privé-exploitant worden uitgebaat. Hoeveel extra zwembaden zijn nodig voor een volledige dekkingsgraad? Hoeveel kost het gemiddeld om een zwembad te bouwen? Wat wil de minister verwezenlijken met die 6 miljoen euro? Zal 10,5 miljoen euro volstaan om verdere sluitingen te voorkomen?

De jongste jaren heeft de Vlaamse Regering sterk bespaard op haar subsidies voor Sport voor Allen, analyseert Annick Lambrecht. Zo brengt ze de toegankelijkheid en betaalbaarheid van de sport in het gedrang, tot droefenis van Vooruit. De spreker vindt het wel positief dat de minister een fonds wil oprichten om de sport- en

beweegparticipatie bij kinderen en jongeren te bevorderen. Hij wil middelen uit de privésector verzamelen. De minister wil ook de mogelijkheden onderzoeken om voordelen op het vlak van de RSZ en fiscale bijdragen van de professionele sporters op basis van een solidariteitsmechanisme te herbestemmen naar de jeugdsport, via een dergelijk fonds. Kan de minister dat fonds nader toelichten? Fiscaliteit en de RSZ zijn federale bevoegdheden. Federaal minister Frank Vandenbroucke heeft al maatregelen genomen met betrekking tot de RSZ van professionele sporters. Hoe wil minister Weyts daaruit nog extra middelen puren voor het fonds? Hoe wil hij fiscale voordelen van profclubs naar het fonds doen vloeien? Heeft hij zijn federale collega er al over gesproken? Tot wie zal minister Weyts zich richten om privémiddelen in het fonds te doen belanden?

Voorts vermeldt de BBT de promotie en ontwikkeling van een gevarieerd G-sport-aanbod, maar gaat ze daar niet erg concreet op in. Nochtans leren de beschikbare data dat Vlaanderen nog een stevige groeimarge heeft om personen met een handicap naar de sport toe te leiden. Naast hun afhankelijkheid van anderen vormt ook de kostprijs van het sportmateriaal voor hen een drempel. Die kan hoog oplopen in sporten als bijvoorbeeld powerchairhockey. De daarvoor benodigde aangepaste elektrische sportrolstoelen kosten tot 20.000 euro. Om hun droom waar te maken, moeten nogal wat G-sporters een beroep doen op crowdfunding. Ze zouden toch niet afhankelijk mogen zijn van het welslagen daarvan, oordeelt Annick Lambrecht. Hoe steunt Vlaanderen G-sporters bij de aankoop van hun materiaal, en specifiek van materiaal dat nodig is om op niveau te presteren? Kunnen Nederlandse G-sporters periodiek over een vast bedrag beschikken om sportmateriaal aan te schaffen? Waarom kiest Vlaanderen niet voor een soortgelijk systeem?

De sportbesturen kampen met een schrijnend gebrek aan vrouwen en personen met een migratieachtergrond in hun rangen. De diversiteit bij de sporters raakt niet weerspiegeld in de bestuurskamers. Minister Weyts wil wel de participatie van vrouwen en meisjes in de sportbeoefening en -omkadering bevorderen. Hij ondersteunt projecten om meer vrouwen en meisjes aan te trekken als sporter, coach, official, bestuurder of een combinatie van die rollen. Zullen die werkgroepen, campagnes en projecten volstaan? Merkt de minister al een verbetering? Over de gebrekkige representatie van mensen met een migratieachtergrond in bestuurskamers rept de BBT met geen woord. Wil minister Weyts er werk van maken?

Grensoverschrijdend gedrag komt amper aan bod in de BBT. Nochtans was het in deze regeerperiode een frequent gespreksonderwerp in de Vlaamse sportwereld. Annick Lambrecht herinnert aan de problemen in de gym- en volleybalsport, en aan de onheilspellende rapporten en cijfers. Welke preventie plant minister Weyts?

Een sportclub heeft trainers, scheidsrechters en vrijwilligers nodig. Minister Weyts maakt gewag van een heropleving van het aantal trainers. Geldt dat ook voor de scheidsrechters en vrijwilligers? Hoe wil hij de ruimte van vrijwilligers om zich te engageren, aan de verwachtingen van sportclubs koppelen?

2.2. Philippe Muyters

Philippe Muyters feliciteert minister Weyts met de goede score die het Rekenhof aan zijn BBT Sport heeft toegekend, voor zowel de vormvereiste als de inhoud. Maar vier BBT's van de Vlaamse Regering hebben die score gekregen.

Nieuw zijn dit jaar de presentatie-indicatoren. Als fan van de prestatiebegroting is Philippe Muyters tevreden over het verschijnen van prestatie-indicatoren bij verschillende ISE's in de voorliggende BBT. Maar bij de ISE Infrastructuur ontbreekt die nog. Het commissielid pleit om daar in de toekomst wel in te voorzien. Kan de minister zijn administratie in die zin aansporen?

Ook voor de ambities die minister Weyts voor het laatste jaar van de regeerperiode vertoont, heeft Philippe Muyters lovende woorden. Die ambitie omvat veel meer dan de aanloop naar de Olympische Spelen van Parijs.

Gaat de minister voor de aanwending van de 6 miljoen euro voor nieuwe zwembaden, net als bij de bovenlokale sportinfrastructuur, uit van een systeem van medefinanciering, en in welke orde van grootte?

In oktober 2023 is de oproep voor energiebesparende maatregelen in zwembaden afgesloten. Heeft de minister al een zicht op het aantal aanspraken?

Minister Weyts heeft in zijn toelichting extra middelen voor antidopingbeleid aangekondigd. De antidopingmiddelen bestaan uit twee onderdelen, met ten eerste de Vlaamse bijdrage aan de WADA. Hoe is die bijdrage de jongste vijf jaar geëvolueerd? Welke gevolgen heeft ze voor het tweede onderdeel, de eigen Vlaamse NADO?

De monitoringtool voor topsportfederaties werkt erg veel interesse op bij Philippe Muyters. In 2024 zou die kunnen worden afgerond. Heeft de minister er al nadere informatie over?

2.3. Maaïke De Rudder

Maaïke De Rudder noemt zich namens de cd&v-fractie tevreden met de extra middelen waarmee minister Weyts verdere investeringen mogelijk maakt in onder meer Sport voor Allen en sportinfrastructuur. In het olympische jaar 2024 stijgt ook het topsportbudget, tot afgerond 30 miljoen euro.

In de coronacrisis heeft minister Weyts het systeem van de sportnoodleningen gelanceerd. Sportclubs konden tot en met 31 december 2022 aanvragen indienen. Uit de voorliggende BBT blijkt dat daarvoor toch niet zoveel interesse heeft bestaan. Hoeveel sportnoodleningen zijn er dan toegekend in 2023? Is het daarvoor begrote budget nu opgebruikt?

De tweede strategische doelstelling betreft de Sport voor Allen. OD 2.1 luidt: "We investeren volop in kinderen en jongeren". Volgens zijn BBT hecht de minister in dat verband belang aan de samenwerking met UiTPAS, de A-kaart en Paspartoe. Welke stappen heeft hij in die zin al ondernomen? Kan de UiTPAS al gebruikt worden bij sportactiviteiten die Sport Vlaanderen zelf organiseert?

OD 2.3 betreft de sportbedrijven. Heel wat bedrijven spannen zich al in om hun werknemers tijdens de werkuren te laten sporten. De minister wil hen aanmoedigen om de werkruimte beweegvriendelijk in te richten. Wat is de stand van zaken van dit project, waarover de website van Sport Vlaanderen nog niets inhoudelijks vermeldt? Gaat het echt om fysieke plekken in de werkomgeving, of veeleer om een coach die het bedrijf bezoekt?

In verband met de oprichting van het jeugdsportfonds peilt Maaïke De Rudder naar de gesprekken van Vlaams minister Ben Weyts met federaal minister Vincent Van Peteghem. Wat is de stand van zaken? Tot dusver zijn de vragen van de cd&v-fractie daarover onbeantwoord gebleven.

SD 5 behelst onder meer de professionalisering van de sportsector. In zijn BBT Sport kondigt minister Weyts voor 2024 een nieuw onderzoeksplatform sport aan, dat uitgaat van drie onderzoekslijnen: sportinfrastructuur, sportparticipatie en professionalisering. Ook hiervan wil Maaïke De Rudder de stand van zaken kennen. De sportparticipatiebarometer is een belangrijke afspraak uit het regeerakkoord, maar komt in de BBT 2024 hoegenaamd niet aan bod. Welke monitoring plant

het onderzoeksplatform in zijn tweede onderzoekslijn, de sportparticipatie? Voorts hoopt Maaïke De Rudder op de inzet van het onderzoeksplatform bij de langdurige participatiesurvey. Die kwam tot dusver altijd tot stand in samenwerking met het Departement CJM. Welke meerwaarde kan het platform daarbij bieden, en op welke manier valt zijn methodiek te integreren in die van het departement?

In verband met SD 6 verwelkomt Maaïke De Rudder de extra middeleninzet voor sportinfrastructuur. Hoe wil de minister die middelen verdelen ten aanzien van de lokale besturen? Ook op lokaal niveau zullen er in 2024 verkiezingen zijn, waardoor de lokale besturen geen langlopende engagements meer zullen kunnen aangaan. Zoiets zou immers neerkomen op een voorafname op het werk van de volgende bestuursploeg. Hoe zal minister Weyts daarmee rekening houden bij de oproep?

De spreker hecht erg veel belang aan het geplande centrum van Sport Vlaanderen in Brussel. Hoewel elke BBT Sport van minister Weyts daar melding van maakt, is er in de praktijk nog niets gebeurd. Wat is de huidige voortgang? Waarom verloopt het voorafgaand onderzoek zo traag? Welke addertjes onder het gras belemmeren een positief verloop van het dossier? Intussen wassen de wachtlijsten voor sportclubs in Brussel maar aan, constateert Maaïke De Rudder.

Tot slot gaat het commissielid in op SD 7 betreffende de investeringen in lokale en private sportinfrastructuur. Ze staat achter de terbeschikkingstelling van 6 miljoen euro voor investeringen in extra zwembaden. Hoe zal minister Weyts dat geld toekennen: via het decreet betreffende bovenlokale sportinfrastructuur, of met een aparte projectoproep?

Wanneer zal de minister bekendmaken welke dossiers gesubsidieerd worden in het kader van het ad hoc subsidiereglement voor energiebesparende maatregelen, waarvoor hij 10,5 miljoen euro heeft begroot?

2.4. Johan Deckmyn

Johan Deckmyn bekijkt het topsportbudget in de context van de Olympische Spelen van 2024 in Parijs. Daarin zullen de Vlaamse investeringen van de jongste jaren in topsport grotendeels uitmonden. Hoewel topsport zich niet tot Olympische Spelen beperkt, vormen die een geweldig uitstalraam, dat de mensen in staat stelt om van hun sporters te genieten. Olympische Spelen vormen een mooie motivatie om zelf een sport aan te vatten. De campagne Vlamingen in Parijs is dan ook een mooi instrument om scholen, clubs en gemeenten sportief uit de dagen.

Het commissielid leest bij de ISE Sport voor Allen in de BBT dat de leefbaarheid van de sportsector grotendeels afhangt van de inzet van menselijk kapitaal. Het betreft zowel vrijwilligers als professionelen. Johan Deckmyn acht blijvende inspanningen nodig om vrijwilligers te vinden. Om kinderen en jongeren aan het sporten te krijgen, wil de minister nauw samenwerken met MOEV, de beleidspartner voor schoolsport. Daarover heeft Johan Deckmyn al verschillende schriftelijke vragen gesteld, gezien de vele vraagtekens bij de werking van MOEV, dat met interne problemen blijkt te kampen. Op een gegeven moment is zelfs de bestaansreden ervan in vraag gesteld. Is er intussen al een wezenlijke vooruitgang waar te nemen?

Minister Weyts wil onderzoeken hoe hij RSZ- en fiscale voordelen van professionele sporters met een solidariteitsmechanisme naar de jeugdsport kan herbestemmen, via een jeugdsportfonds. Net als Maaïke De Rudder vraagt Johan Deckmyn een stand van zaken en polst hij naar de gesprekken met het federale niveau.

In 2023 is de grondige herwerking van de VTS-structuur al geïmplementeerd op een aantal sporttakken. Het doel is om meer niet-gekwalificeerde trainers de weg

naar de sportkaderopleidingen te laten vinden en de instroom te verhogen. Zijn er al tussentijdse evaluaties met eventuele positieve bevindingen beschikbaar?

In verband met de veelbesproken toegankelijkheid van schoolsportinfrastructuur wordt momenteel onderzocht in welke mate dit aspect een criterium kan worden voor toekomstige scholenbouw. Vanwaar dat vele onderzoek? Is het een zo ingewikkelde zaak? Waarom is dat onderzoek dan niet eerder gevoerd? De problematiek is toch al lang bekend, werpt Johan Deckmyn op.

Het gebrek aan zwembaden haalde recent het nieuws. Wat wil minister Weyts eraan doen?

Voor de topsport wil minister Weyts zijn beleid maximaal afstemmen op de andere gemeenschappen en het BOIC. Dat is op zich een logische keuze, oordeelt het commissielid, die er wel al vaak op heeft gewezen dat het BOIC nog altijd niet is gesplitst. Toch mag het nog altijd het Vlaamse topsportbeleid helpen bepalen. Hoe kijkt de minister tegen deze vreemde situatie aan?

De BBT vermeldt de wens om te wegen op het Europese en internationale sportbeleid. In de ISE Internationaal Sportbeleid mist Johan Deckmyn echter de visibiliteit van Vlaanderen zelf. Ze is nochtans in het verleden al vermeld als een van de twaalf werven. Hoe wil minister Weyts er verder werk van maken?

2.5. Kris Van Dijck

Kris Van Dijck drukt de waardering uit van de N-VA-fractie voor de budgettaire evolutie en de beleidsmaatregelen van minister Weyts.

Het commissielid vindt het Sportkompas een lovenswaardig initiatief. Het oriënteert 8-tot-10-jarigen naar de juiste sportdiscipline en club. Minister Weyts ambieert om er in 2024 50.000 kinderen mee te bereiken. Hoeveel kinderen zijn tot dusver dankzij het Sportkompas naar een sportclub doorgestroomd?

Sommigen doen aan een zekere sfeerschepping over de ethiek in de sport en het vermeende gebrek aan aandacht daarvoor van minister Weyts. Het recente verleden bewijst nochtans hoe ernstig de minister en de sportfederaties het ethische aspect wel nemen. Foute zaken worden aangepakt, er wordt in begeleiding voorzien en er worden meldpunten georganiseerd. Vlaanderen laat die zaken niet zomaar op hun beloop. In de commissie heeft minister Weyts altijd adequaat geantwoord op de vragen over dit beleidsaspect.

In de eerste helft van 2024 neemt België het EU-voorzitterschap waar. Kris Van Dijck roept minister Weyts op om daarbij de toon te zetten in de samenwerking met de twee ministers van Sport van de andere gemeenschappen van België. De minister zal in de N-VA een bondgenoot vinden als hij ook in Europa zijn stem wil laten horen.

2.6. Antwoordenronde

Minister *Ben Weyts* zal antwoorden uit zijn parate kennis, waarbij hij niet alle precieze cijfers en data zomaar uit de mouw kan schudden.

Met betrekking tot het aantal zwembaden zal het referentiekader de inschatting van de huidige situatie mee bepalen. Een vergelijking met twintig jaar geleden valt nadelig uit voor het huidige aantal. Vergeleken met tien jaar geleden is de terugval veel beperkter. Bovendien is niet alleen het aantal zwembaden van belang, maar ook het wateroppervlak, dat wel is toegenomen. Heel wat nieuwe zwembadinfrastuctuur komt, mee op vraag van Vlaanderen, tot stand op basis van samen-

werking tussen lokale besturen. Het resultaat is dat er grotere zwembaden zijn gekomen.

De minister wil de problematiek tegelijk preventief en proactief aanpakken. Het preventieve aspect behelst dat de bestaande zwembaden ondanks hun opgelopen energie- en exploitatiekosten in staat moeten blijven om te functioneren. Sommige infrastructuur dateert al van in een tijd dat de energiefactuur minder een rol speelde. Daarom heeft de regering een apart financieringskanaal geopend, met investeringsmiddelen waarmee de zwembadeigenaars op basis van een oproep de gelegenheid krijgen om hun energiefactuur structureel te verlagen. Met 28 ingediende dossiers is de respons ronduit overweldigend. De minister laat nu onderzoeken of het vooropgestelde budget daarvoor zal volstaan. Uit de eerste signalen blijkt van niet, zodat de minister nog op zoek zal gaan naar extra middelen. Hij benadrukt dat het om eenmalige uitgaven gaat. Hij is alvast aangenaam verrast door de goede respons.

Het proactieve aspect impliceert dat gemeentebesturen en andere entiteiten het aantrekkelijk moeten vinden om te investeren in nieuwe zwembadinfrastructuur. Het decreet betreffende de bovenlokale sportinfrastructuur stelt daarvoor een investeringslijn ter beschikking. De verhouding bedraagt 20/80, waardoor de lokale besturen nog altijd voor een zware investering staan als ze een zwembad willen bouwen. Minister Weyts heeft zijn administratie opgeroepen tot een creatieve aanwending van de expertise in het kader van DBFM-constructies voor het onderwijs. Daarin is Vlaanderen intussen erg bedreven. Ook het buitenland put er inspiratie uit. Deze aanpak kan de drempel sterk verlagen voor lokale besturen. Ze kan hen ook ontzorgen en een heel duidelijke kostenraming aanreiken. Een DBFM-constructie biedt een duidelijk zicht op het jaarlijkse kostenplaatje en de waarborg dat het daartoe beperkt zal blijven. Zoiets geeft meer comfort voor een politieke beslissing. Daarzonder is een zwembad op financieel vlak vaak een open financieringskraan, die moeilijk te verantwoorden is voor de gemeenteraad. Er zijn ook problematische ontspoorde dossiers uit het verleden bekend. Voor schoolinfrastructuur kunnen de betaaltermijnen maximum dertig jaar bedragen, maar voor zwembaden zal dit minder worden.

De UITPAS is bij haar tienjarige bestaan al in bijna de helft van de gemeenten beschikbaar. Van de 450.000 pashouders heeft ongeveer de helft recht op een kansentarief. Publiq verwacht in 2024 de helft van alle Vlaamse gemeenten te bereiken. Voor de eigen centra van Sport Vlaanderen staat de regeling nog niet helemaal op punt. Doordat het systeem Vlaanderen nog niet helemaal dekt, zouden niet alle deelnemers aan een sportkamp ervan kunnen gebruikmaken. Een tariefdiversificatie op basis van de woonplaats is niet wenselijk. Daarom werken die centra met het systeem van Iedereen Verdient Vakantie, dat tot 65 procent korting kan opleveren. Sport Vlaanderen heeft wel de samenwerking met bepaalde lokale initiatieven voortgezet om toch een voordeeltarief te kunnen aanbieden. Een belangrijk voorbeeld is Liedekerke met zijn schaatsinfrastructuur, waar de korting op een schaatsbeurt 75 procent kan bedragen. Ook met Hasselt en Brugge voert Sport Vlaanderen vergelijkbare gesprekken.

Vervolgens heeft de minister het over het jeugdsportfonds en de onderhandelingen met de Federale Regering over de RSZ en de fiscale tarieven. Hij onderzoekt de mogelijkheid om een fonds op te richten dat publieke en private middelen herbergt, als een hefboom voor de sportparticipatie van de jeugd en van de professionele begeleiding daarbij. Daarbij heeft hij oog voor de vrijstelling van bedrijfsvoorheffing, de investeringsplicht en de bestaande vergoedingsmiddelen in de jeugdsport. Voor deze zaken zijn twee federale ministers bevoegd: Vincent Van Peteghem en Frank Vandenbroucke, respectievelijk voor de fiscaliteit en de RSZ.

Minister Weyts wil vooral inspelen op de initiële doelstelling van de fiscale voordelen voor de sportsector, namelijk dat de begunstigde clubs hun uitgavenkorting in hun jeugdwerking zouden investeren. Daarop is er echter nooit enige controle gekomen. Ervan uitgaan dat de clubs daar effectief werk van maken, is voorbarig. Het jeugdsportfonds kan verkrijgen dat de fiscale reductie van de clubs toch minstens ten dele naar die doelstelling gaat. Als bevoegde entiteit voor Sport en Jeugd komt een dergelijk initiatief aan de Vlaamse Gemeenschap toe. Minister Weyts is eventueel wel te vinden voor een soort trekkingsrecht, dat de grotere bijdragers onder de clubs ook meer gelegenheid biedt om uit het fonds te putten.

De doelstelling is uiteindelijk om meer middelen voor sport te genereren en daarbij ook privé-investeerders aan te trekken. Het fonds is ruim opgevat en niet specifiek op kansengroepen gericht. Minister Weyts heeft de opdracht gegeven in cofinanciering met de VSF, die vragende partij was voor een dergelijke gezamenlijke constructie. Ze rekenen op een uitrol in 2024.

Met betrekking tot het grensoverschrijdende gedrag wijst de minister op het groot aantal intussen genomen initiatieven. Nu komt het vooral op de verdere besteding en uitrol aan. Het huidige Topsportactieplan besteedt stevig aandacht aan het gezond en ethisch sporten. De nieuwe versie, die voor 2024 is bedoeld, zal nog meer aandacht hebben voor een veilig klimaat en het welzijn van talenten, topsporters en hun omkadering. Met het decreet betreffende het veilige sportklimaat wil hij de krachten bundelen, de expertise in één sterke organisatie onderbrengen, en het Vlaams Sporttribunaal structureel verankeren.

Als een van de belangrijkste huidige initiatieven vermeldt minister Weyts de drie erkennings- en subsidiëeringsvoorwaarden betreffende de integriteit in het Sportfederatiedecreet. De scope is daardoor verruimd naar alle erkende sportfederaties. Ze hebben allemaal gezorgd voor meer laagdrempelige communicatie en een vlot bereikbaar API.

Minister Weyts komt net van het Overlegcomité en heeft het daar onder meer gehad over de organisatie van het WK Voetbal voor vrouwen in 2027. Daarvoor dringt de tijd, aangezien de offerte en het dossier moeten worden ingediend. Het Overlegcomité is akkoord geraakt over de intentieverklaring die de organisatie bij de FIFA zal indienen. Ze behelst een engagement om de garanties na te leven en tot een sterk partnerschap te komen tussen de verschillende bevoegde overheden en de KBVB, om het WK veilig, inclusief en goed te organiseren. De federale overheid en de regio's engageren zich ook tot een goede ondersteuning van de lokale besturen in de gaststeden. Een vergoeding voor de FIFA is niet in het dossier opgenomen. De overheden hebben wel investeringen veil in de vakkundige organisatie van het WK. Ze willen de eventuele toekenning aanwenden voor een brede maatschappelijke mobilisering met betrekking tot de voetbalparticipatie van vrouwen, meisjes en jongens. Het principe om geen vergoeding te betalen aan de FIFA is afgesproken met medeorganisatoren Nederland en Duitsland. Het dossier beschrijft voorts te intenties, zonder al specifieke bedragen te vermelden.

Aan Philippe Muyters antwoordt de minister dat er tot dusver één prestatie-indicator verplicht is voor zijn BBT Sport. Hij staat achter het idee om het systeem van kwantificeerbare doelstellingen verder te ontwikkelen.

Wat de G-sport betreft, heeft Sport Vlaanderen een G-sporttoolbox gerealiseerd. Onlangs heeft het een heel recente versie op zijn website gepubliceerd. Een aanvullend ondersteuningsaanbod bestaat uit webinars voor lokale besturen. Thema's waren in 2023 inclusie, bovenlokaal G-sportbeleid en sportkampen. De Vlaamse Gemeenschap subsidieert clubs voor een duurzame G-sportwerking. Vlaanderen wil vooral de bestaande sportclubs inclusiever maken voor G-sporters, veeleer dan hen in aparte clubs onder te brengen. Dan kunnen mensen ongeacht hun eventuele

beperking samen een sport beoefenen. Er zijn uitleendiensten voor sportrolstoelen en ander G-sportmateriaal. Minister Weyts veronderstelt dat die diensten de pijlsnel vorderende innovaties en evoluerende noden goed volgen. Bepaalde nieuwe types veronderstellen wel een stevige investering, maar Vlaanderen probeert daarin het nodige te doen.

Vervolgens gaat minister Weyts in op de Brusselse situatie. Hij heeft al enige tijd geleden aan Brussels staatssecretaris Pascal Smet zijn bereidheid gecommuniceerd om te investeren in het heel concrete project Abattoir, dat ook zwembadinfrastructuur omvat. Intussen heeft minister Weyts er al enige tijd niets meer over vernomen. Zijn voorstel bestaat erin om een dossier in te dienen in de Vlaamse oproep voor bovenlokale sportinfrastructuur. Hij blijft in dat kader afhankelijk van lokale initiatiefnemers, ongeacht of het een bestuur of een sportclub betreft. Eventuele aanvragen uit het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zal Vlaanderen met een heel open geest behandelen. Grote zwembadinfrastructuur in Brussel zou ook de Vlaamse Rand ten goede komen. Het is nu wachten op een dossier.

De PMV beheert het budget voor energieleningen. De bedragen zijn niet gelibelleerd voor overdacht naar ander sportbeleid. Ook voor andere beleidsdomeinen geldt dat principe.

Met het oog op beweegvriendelijke bedrijventerreinen werkt Sport Vlaanderen samen met Living Tomorrow. Het oogmerk is om zo veel mogelijk innovatieve technieken mogelijk te maken en voor het voetlicht te plaatsen. Er zullen ook workshops komen, om bedrijven te overtuigen van het nut van die investeringen.

Wat de VTS betreft, kan de minister opnieuw een toegenomen aantal inschrijvingen melden. Het gaat om een kwart meer cursisten dan vorig jaar. Dat wijt de minister ten dele aan het geactualiseerde en gedigitaliseerde aanbod.

Kris Van Dijck vroeg een stand van zaken van het Sportkompas. Minister Weyts erkent dat de vorige Vlaamse Regering met enige argwaan tegen de grote investeringsbedragen voor dat initiatief heeft aangekeken, die onder andere nodig zijn voor de wetenschappelijke onderbouw. Toenmalig minister van Sport Philippe Muyters heeft de verstandige beslissing genomen om het initiatief toch door te drukken. Daarvan plukt Vlaanderen nu de vruchten. Intussen hebben ongeveer 34.000 kinderen het Sportkompas doorlopen.

Minister Weyts blijft het instrument propageren, maar wil ook de kostprijs voor scholen en lokale besturen reduceren. Momenteel is het instrument nogal arbeidsintensief, wat hoge personeelskosten meebrengt. Daarom wil minister Weyts de opleiding aanbieden aan LO-leerkrachten, die op hun beurt dan weer vrijwilligers onder hun collega-leerkrachten kunnen opleiden. Momenteel krijgt dat idee gestalte in een proefproject dat later hopelijk kan worden uitgerold.

Ten tweede koppelt de minister het initiatief aan de campagne Vlamingen in Parijs. Hij wil het momentum van de Olympische Spelen aangrijpen om maatschappelijk te mobiliseren, jong en oud aan het bewegen te krijgen, en scholen te laten participeren aan een gezonde competitie. Deelnemende scholen moeten bepaalde engagementen aangaan, waaronder de toepassing van het Sportkompas voor hun leerlingen. De hoofdprijs van de ViP2024-campagne voor scholen bestaat uit telkens vijftig OS-tickets voor respectievelijk de winnende lagere en secundaire school.

Het aantal sporten dat een sportkompasrapport aan leerlingen kan aanbevelen, is intussen opgetrokken van een dertigtal naar 52. Op dit moment onderzoekt men de mogelijkheid om verschillende sporten te clusteren in meer algemene categorieën, bijvoorbeeld gevechtssporten veeleer dan judo, karate of taekwondo apart.

Voor het EU-voorzitterschap heeft België zijn precieze sportprioriteiten nog niet vastgelegd. Minister Weyts ziet twee mogelijke onderwerpen voor het Werkplan Sport: de digitalisering, en het hr-beleid in de sportsector. De sector steunt zwaar op vrijwillige inzet, waarbij de vraag is hoe de overheid zonder de evenwichten in het gedrang te brengen, zo veel mogelijk professionaliteit ingang kan doen vinden. Minister Weyts krijgt al eens de vraag waarom hij bepaalde toestanden in de besturen van sommige federaties niet aanpakt, maar het blijven – weliswaar gesubsidieerde – privéorganisaties. De samenstelling van hun raden van bestuur en hun graad van professionalisme blijven een interne aangelegenheid. Het blijft een subtiele oefening om een werking met vrijwilligers te sturen in de richting van meer professionalisme.

2.7. Aanvullende vragen en antwoorden

Annick Lambrecht verwacht nog een antwoord op haar vraag of G-sporters naar Nederlands voorbeeld rechtstreeks sportmateriaal kunnen aankopen.

Wat met de representatie van vrouwen en mensen met een migratieachtergrond in sportbesturen?

Johan Deckmyn herhaalt zijn vraag over de niet-splitsing van het BOIC en over de zichtbaarheid van Vlaanderen in het internationale sportbeleid.

Het commissielid gaat ook in op de verklaringen van minister Weyts over het WK Vrouwenvoetbal. Op zijn eerdere vraag om uitleg kreeg hij het antwoord dat Europa daarbij geen overheidsinvesteringen in infrastructuur toestaat. Is dat nog altijd de situatie, of zitten er toch infrastructuurinvesteringen in de organisatorische maatregelen vervat?

Maike De Rudder noteert de 28 aanvragen voor infrastructuurwerken aan bestaande zwembaden. Wanneer zullen de lokale besturen zekerheid krijgen over de behandeling van hun aanvraag?

Voor de aanwending van de 6 miljoen euro voor zwembaden wil minister Weyts pps-constructies onderzoeken, die volgens vroeger onderzoek echter al geen succesformule blijken op te leveren. Wil de minister die formule nu toch opnieuw onderzoeken? Veroorzaakt zoiets geen tijdverlies? Een dergelijke constructie veronderstelt een eengemaakt ontwerp als efficiëntiewinst, maar op het terrein verwacht men maatwerk.

Bij het jeugdsportfonds moeten twee federale ministers worden betrokken, maar minister Weyts wil het fonds toch al uitrollen in 2024. Maike De Rudder verwacht dat er eerst nog een en ander moet worden uitgeklaard, en roept op tot gedegen overleg.

Ze verduidelijkt dat haar vraag over de Brusselse sportinfrastructuur niet over het Abattoirproject gaat, maar over het centrum van Sport Vlaanderen in Brussel. Op pagina 23 van zijn BBT wijdt de minister er een alinea aan. Waarom stagneert het dossier al vijf jaar?

Het commissielid is verrast door de uitspraak van de minister over de ontbrekende controles van de investeringen in jeugdsport door fiscaal vrijgestelde clubs. Zelf heeft Maike De Rudder op het terrein wel weet van dergelijke controles. De FOD Financiën heeft er een expertenteam voor samengesteld.

Minister *Ben Weyts* antwoordt dat Sport Vlaanderen voor de aankoop van G-sportmateriaal geen individuele sporters ondersteunt, maar met de clubs werkt. Hoewel hij de Nederlandse regeling gerust eens onder de loep wil nemen, lijkt de huidige

aanpak hem het beste uitgangspunt. Ook om onnodige administratie te vermijden is de combinatie van een uitleendienst en de clubwerking de aangewezen oplossing.

In de participatie van vrouwen en mensen met een migratieachtergrond aan sportbesturen is toch al vooruithang merkbaar. De minister zal die cijfers nog aan de commissie bezorgen. Van quota is hij alvast geen voorstander, aangezien die contraproductief kunnen werken. Een representatieve samenstelling van de bestuursorganen blijft in elk geval het doel. Daartoe heeft Vlaanderen ook al verschillende maatregelen genomen.

Wat MOEV betreft, heeft de nieuwe beheersovereenkomst van mei 2023 de doelstellingen al scherper geformuleerd.

Ook met betrekking tot een Centrum van Sport Vlaanderen wacht de minister op een initiatief uit Brussel. Het centrum hoort tot zijn grote ambities, maar dat geldt blijkbaar niet voor iedereen. Minister Weyts is altijd bereid om te praten over een dergelijke samenwerking.

Over de 28 renovatiedossiers van zwembaden verwacht de minister nog in 2023 een beslissing te communiceren. Maar zoals gezegd overtreft de vraag het aanbod en moet hij nog op zoek naar extra middelen om eventueel alle dossiers te kunnen honoreren.

Voor de pps-constructie wil minister Weyts de al voor de onderwijsinfrastructuur aanwezige expertise aanwenden. Volgens zijn connecties in Onderwijs is dat een haalbare piste. De minister hoopt hiermee klaar te staan tegen de gemeenteraadsverkiezingen van 2024, wat de nieuwe gemeentebesturen zou prikkelen om zich in te schrijven op een sterk aanbod.

Op de vraag van Johan Deckmyn over de unitaire samenstelling van het BOIC en de KBVB, antwoordt minister Weyts dat Vlaanderen nog nooit zo zwaar als vandaag op die organisaties heeft gewogen. Voor de organisatie van het WK Vrouwenvoetbal in 2027 kijkt de KBVB naar Vlaanderen. In 2019 kreeg minister Weyts een telefoontje van de KBVB om hem te informeren over de gesprekken tussen de voetbalbond en de Federale Regering over de organisatie van het WK '27. Hij heeft daarop geantwoord dat die beslissing de gemeenschappen zal toekomen. Vervolgens heeft hij samen met Valérie Glatigny, minister van Sport van de Franse Gemeenschap, de bond laten weten dat de enige kans op slagen erin zou bestaan om samen te werken met de gemeenschappen. De verhouding met het BOIC is daarmee te vergelijken.

De Vlaamse zichtbaarheid zal erop vooruitgaan met de rebranding van de wielerploeg Sport Vlaanderen naar Team Flanders. Na onderhandelingen met medesponsor Baloise kan het team uitpakken met een geslaagde nieuwe outfit.

Het IOC erkent alleen EU-lidstaten, dus geen deelstaten. Minister Weyts heeft voor enige beroering gezorgd in Franstalig België door te stellen dat de serieuze investering van Vlaanderen in zijn olympische atleten ook tot uiting moet komen in hun uitrusting. Voor de wedstrijden zelf is dat blijkbaar niet toegelaten, maar voor alles daarbuiten wel. Daar zal aan hun uitrusting te zien zijn of Sport Vlaanderen hen al dan niet ondersteunt.

Met betrekking tot infrastructuurinvesteringen voor het WK '27 is het nog wat koffiedik kijken. De FIFA heeft de organisatie een lastenboek bezorgd. De vraag is of alle vereisten wel degelijk worden gehandhaafd. Ze zijn nagenoeg identiek voor die van een WK Mannenvoetbal. Daarmee ligt de lat voorlopig heel hoog. Genk en Gent hebben intussen hun bereidheid getoond en de formele beslissingsprocedure

met onder andere de instemming van de gemeenteraad doorlopen. Ook Anderlecht zal zich wellicht nog kandidaat stellen. Minister Weyts heeft zich ten opzichte van Genk en Gent geëngageerd voor investeringen, maar dan enkel en alleen in functie van de WK-vereisten. Aan de minimumvereiste op het vlak van lichtsterkte beantwoordt voorsnog geen enkele Belgische club. Mocht de FIFA daarop aandringen, dan wil de minister wel tegemoetkomen. Het levert de clubs ook geen enkel voordeel op buiten het WK en werkt in die zin niet concurrentieverstorend.

3. Indicatieve stemming

De commissie neemt de haar toegewezen onderdelen betreffende de bevoegdheid Sport van minister Weyts indicatief aan met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

II. Cultuur

1. Toelichting

Toen minister-president *Jan Jambon* in 2019 aantrad als minister van Cultuur, had hij de ambitie om enerzijds de sterktes van het Vlaamse cultuurbeleid verder uit te bouwen en anderzijds nieuwe accenten te leggen om de maatschappelijke, persoonlijke en economische waarde van cultuur maximaal te benutten. Het Vlaamse regeerakkoord legde voor Cultuur de nadruk op de inhaalbeweging voor erfgoed, de leesbevordering, de digitalisering en de internationalisering. De minister-president heeft het akkoord opgevolgd met zijn cultuurbeleid. In het laatste jaar van de regeerperiode kijkt hij tevreden terug. Heel wat projecten die de ambitie moesten waarmaken, zijn in uitvoering of al met succes afgerond. Sommige lopende projecten zitten in hun eindfase en hoopt de spreker in het voorjaar van 2024 te mogen voorstellen.

De minister-president heeft een onderbouwd cultuurbeleid willen uitwerken met aandacht voor maatschappelijke ontwikkelingen, investeringen in culturele infrastructuur, de ondersteuning van culturele organisaties en projecten, de ontwikkeling van een performant interregionaal en internationaal cultuurbeleid, en de positionering van Vlaanderen als draaischijf voor talent en expertise op wereldniveau. De context bleek echter uitdagend, met de coronacrisis, de hoge inflatie, de stijgende energieprijzen enzovoort. De spreker grijpt de gelegenheid aan om de Vlaamse vrijwilligers, culturele verenigingen en organisaties, artiesten, musea, cultuurhuizen en cultuurinstellingen te danken voor hun harde werk en inzet in deze moeilijke omstandigheden.

1.1. Cultureel erfgoed

De voorliggende BBT vormt het sluitstuk van het cultuurbeleid van de minister-president. De in het regeerakkoord beloofde inhaalbeweging voor cultureel erfgoed wordt hiermee afgerond. De komende vijf jaar trekt de minister 25 miljoen euro extra uit voor de cultureelerfgoedsector: een broodnodige injectie om de toekomst van het Vlaamse culturele erfgoed te verzekeren. Hiervan gaat 18 miljoen euro naar de structurele werkingssubsidies binnen de cultureelerfgoedsector. Met deze extra middelen kunnen musea, archieven, erfgoedbibliotheken en dienstverleners hun talrijke uitdagingen aanpakken, zoals die ook beschreven worden in de strategische visienota Cultureel Erfgoed. De minister-president vraagt onder meer extra aandacht voor het belangrijke digitaliseringsbeleid. Daarnaast worden ook in de BO 2024 weer verschillende projectsubsidies opgestart.

De 7 miljoen euro die de minister daarbovenop heeft kunnen vrijmaken, zijn in de BBT nog niet verder uitgesplitst. Het betreft investeringen in – voornamelijk – erfgoed en de eigen instellingen. De verdeling van deze middelen moest in sommige

gevallen nog verder afgesproken worden. Toch kan de spreker al enkele elementen meegeven.

Zoals al eerder gecommuniceerd, heeft hij besloten om de dotatie aan het Topstukkenfonds te verhogen met 1 miljoen euro per jaar. De regering heeft de jongste jaren fors geïnvesteerd in topstukken. Die inspanningen wil de minister-president nog versterken. Vlaanderen blijft investeren in de verwerving en publieke ontsluiting van de artistieke hoogtepunten uit zijn geschiedenis. In dat kader heeft de minister beslist om de 100.000 euro die de Vlaamse Regering de jongste jaren telkens opnieuw ad hoc aan CODART heeft toegekend, structureel te maken.

Een versterkte aandacht voor erfgoed was zoals bekend een speerpunt van het beleid van Jan Jambon als minister van Cultuur. Daarom investeert hij structureel verder in de musea die toebehoren aan de Vlaamse Gemeenschap. Het budget van het M HKA zal verhoogd worden met 1,6 miljoen euro. Mu.ZEE zal 385.000 euro extra krijgen. Op dit moment bekijken de minister en het KMSKA samen de effectieve noden van dat Antwerpse museum. Ook daar stelt hij hoe dan ook een substantiële verhoging voorop. In het kader van de heropening krijgt het Kasteel van Gaasbeek recurrent 625.000 euro extra. Voor het Roger Raveel Museum gaat het om een bedrag van 200.000 euro. Alden Biesen zal zijn budget met 350.000 euro verhoogd zien, terwijl het cultureel centrum in Voeren er met 122.000 euro op vooruitgaat. Het Frans Masereel Centrum en het Lijsternest zullen een verhoging krijgen van respectievelijk 90.000 en 33.000 euro. De Singel krijgt 400.000 euro extra om het beheer van de kunstensite te blijven dragen. Tot slot zal de minister-president in 2024 een nieuwe oproep lanceren voor pilootprojecten in de omgang met nalatenschappen en kunstenerfgoed.

1.2. Literatuur

Naast het erfgoed noemt de spreker de literatuur een van zijn stokpaardjes. Het is van primordiaal belang dat de Vlamingen lezen en voorlezen en daar ook plezier in beleven. De competentie begrijpend lezen is essentieel voor de gemeenschap en voor de toekomst, de slagkracht en het dynamisme van Vlaanderen. Er is geen mogelijkheid tot abstract denken zonder taal en zonder de capaciteit om complexe teksten te verwerken en te reproduceren. Daarom voorziet de minister-president in 200.000 euro extra voor de KANTL. Hij stelt 125.000 extra ter beschikking van de gevangenisbibliotheken. Literatuur Vlaanderen zal 800.000 euro extra ontvangen, met specifieke opdrachten om de Boon Literatuurprijs te verankeren en een rol op te nemen in de promotie van het boek en de ondersteuning van de brede boekensector. De minister-president verduidelijkt dat de financiering van de Boon voortaan een recurrent karakter krijgt. Ten slotte krijgt het Huis van Herman Teirlinck 125.000 euro om de literaire werking te ondersteunen en de culturele aanwezigheid in de Vlaamse Rand te versterken.

1.3. Investerings

Door deze injectie van 25 miljoen euro, boven op de extra middelen van de afgelopen jaren, is het budget dat rechtstreeks naar de sector gaat, – programma HC – opgelopen van 365 miljoen euro in 2019 naar 484 miljoen euro in 2024, een stijging met 33 procent. Dat bedrag is dan nog exclusief de investeringen in infrastructuur. Dat wil de minister-president toch even benadrukken. De start van zijn ministerschap was niet makkelijk, maar hij heeft zowel het parlement als de sector verzekerd dat hij zijn uiterste best zou doen om het culturele leven in Vlaanderen te versterken en de sector gezond te houden. Ondanks het aanvankelijke wantrouwen vanuit deze commissie en de sector, ondanks de coronamiserie en ondanks de budgettaire moeilijke situatie, is hij ervan overtuigd dat hij woord gehouden heeft.

1.4. Digitale transformatie

De cultuursector kan vol vertrouwen en ambitie de toekomst tegemoet zien. Voor die toekomst zal de digitalisering, het derde speerpunt van het beleid van minister-president Jambon, onmisbaar zijn. Samen met Digitaal Vlaanderen, Cultuurconnect, publiq en meemoo geeft hij richting aan de digitale transformatie in de cultuursector, in lijn met de visienota 'Naar een slagkrachtige cultuursector in digitale tijden', die hij al in 2022 heeft voorgesteld. Het uitgangspunt is de digitale transformatie van het culturele ecosysteem, met uitlopers naar andere culturele organisaties, sectoren en bestuursniveaus. Het aanhaken bij de digitale strategie van Vlaanderen en de beleidscyclus bieden kansen om sneller te schakelen. De budgetverhoging voor publiq en meemoo staat intussen al in de BBT.

Een belangrijk project op het vlak van digitale transformatie is het Verenigingsloket. Eind januari 2024 zal de minister-president de eerste versie publiek maken, met een warme oproep aan verenigingen om zich te registreren, en aan lokale besturen om zich aan te sluiten. In de maanden erna worden de functies stelselmatig uitgebreid. Met dit digitale loket centraliseert de regering de dienstverlening van alle overheden naar de vele vrijwilligers in Vlaanderen, zodat verenigingen maar op één plaats moeten zijn voor hun aanvragen, vergunningen en ondersteuning. Het oogmerk is minder administratieve rompslomp en meer tijd voor het verenigingsleven. Zo verstevigt en stimuleert het beleid het sociale weefsel in Vlaanderen, de echte ruggengraat van de gemeenschap.

Enorm trots is de minister-president op de in het voorjaar van 2024 geplande lancering van het virtueel museum van Vlaanderen. Daarmee wil hij de rijke geschiedenis en cultuur van Vlaanderen via digitale verhalen door een divers en breed publiek laten ontdekken. Het ontwerp voor het virtueel museum van Vlaanderen won in 2023 goud voor beste digitaal product op de Henry van de Velde Awards.

1.5. Infrastructuur

Ook in cultuurinfrastructuur blijft de minister-president investeren. Zo start onder meer de bouw van een collectief en circulair gastenverblijf in het Frans Masereel Centrum en wordt voortgewerkt aan het infrastructuurproject van het nieuwe M HKA en de overheveling van het Amerikaans Theater. In deze bouwprojecten gaat er steevast aandacht naar duurzaamheid, innovatie en circulariteit, vanuit een langetermijnvisie. In 2024 werkt de spreker verder aan een strategisch vastgoedplan voor het beheer, het onderhoud en het huidige en toekomstige gebruik van de eigen cultuurinfrastructuur van de Vlaamse Gemeenschap.

1.6. Internationale uitstraling

De minister-president wil Vlaanderen positioneren als een draaischijf voor talent en expertise op wereldniveau. Nog tot eind februari 2024 loopt in het MAS de expo 'Zeldzaam & Onmisbaar. Topstukken uit Vlaamse collecties'. De expo brengt een terugblik op een succesvolle campagne rond twintig jaar topstukkenbeleid. Zelf heeft de minister-president dat beleid versterkt, met een gericht aankoopbeleid van topstukken. Met de invoering van een voorkeepsrecht bij publieke veilingen wil hij de Collectie van de Vlaamse Gemeenschap verder versterken. Daarnaast houdt hij er uitdrukkelijk aan haar bekendheid te vergroten. Nog te weinig Vlamingen zijn op de hoogte van het bestaan van de collectie, terwijl het echt wel hun collectie is, van alle Vlamingen. Daarom verschijnt in 2024 een prestigieuze overzichtspublicatie. Met naast de Nederlandse ook een Engelse versie wil de publicatie de internationale positie en aanwezigheid van de culturele sector in het buitenland nog versterken.

Daarmee komt de minister-president tot het vierde onderdeel en bovendien sluitstuk van zijn beleid: de internationalisering. Door onder meer netwerking, door de uitbouw van bilaterale, multilaterale en Europese samenwerkingsverbanden en door van cultuur een onderdeel van de diplomatieke en economische missies te maken, heeft Vlaanderen die internationalisering van zijn cultuur gepromoot en ondersteund. Met al het moois dat Vlaanderen te bieden heeft, zou het zonde zijn als alleen de Vlamingen ervan zouden genieten.

De vier krachtlijnen zijn dus erfgoed, literatuur, digitalisering en internationalisering, besluit de minister-president. Ze komen in de eerste helft van 2024 mooi samen in het Europese voorzitterschap Cultuur. Het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie biedt een uitgelezen kans om Vlaanderen en zijn culturele en creatieve sectoren op de Europese en wereldkaart te zetten. Op de agenda van de Raad Cultuur plant de minister-president raadsconclusies rond de digitale transformatie van de culturele en creatieve sectoren, met als doel de sector hierin te stimuleren en ondersteunen. In het bijzonder plant hij twee conferenties om beleidsmakers, cultuurexperts en innovatoren uit heel Europa samen te brengen voor een dialoog. De eerste conferentie wordt gewijd aan de digitalisering, de tweede aan cultuur, erfgoed en identiteit in Europa. In mei 2024 ontvangt de minister-president de EU-ministers van Cultuur voor een informeel ministerieel werkdiner. Met hen wil hij voortbouwen op de vermelde conferentie, met een open en meerstemmig debat over de rol van cultuur en erfgoed in het Europese identiteitsverhaal.

Minister-president Jambon hoopt de commissie warmgemaakt te hebben voor wat er in 2024 nog allemaal staat te gebeuren.

2. Bespreking

2.1. Katia Segers

Katia Segers herinnert de commissie aan het begin van de regeerperiode, met de aankondiging van de kaasschaaf en de 60 procent besparing op de projectsubsidies. Na een groot protest van de cultuursector heeft de minister-president 4 miljoen euro extra uitgetrokken voor projectsubsidies. Met het noodfonds heeft hij in de coronacrisis heel wat cultuurorganisaties voor de ondergang behoed en stilaan het vertrouwen van de sector gewonnen.

Dat coronabeleid had wel doordachter gemogen. De grote pot geld die naar de culturele activiteitenpremie is gegaan, heeft haar doel vaak gemist. Ook de aankondiging aan het begin van de structurele werkingssubsidie heeft voor onrust gezorgd, wegens de onduidelijkheid over de bedragen. Bovendien heeft de harde breuk in structurele projectmiddelen die ronde echt levensbelangrijk gemaakt. Sommige commissies zijn strategische aanbevelingen beginnen afleveren, bijvoorbeeld door sterke dossiers te beoordelen als positief buiten budget.

Hoever staat het nu met de aangekondigde evaluatie van het Kunstendecreet? Tegen alle verwachtingen in is er 25 miljoen euro bijgekomen voor de kunstenuorganisaties. De minister-president heeft ook enkele organisaties opgevist wegens 'too big to fail'. Daarnaast waren er heel wat eenmalige middelen. Het blijft onduidelijk hoeveel middelen structureel zijn en of de sector op dat vlak vooruitgang boekt.

De minister heeft ook de cultureelerfgoedsector versterkt, met 18 miljoen euro extra werkingssubsidies en 7 miljoen euro projectsubsidies. Maar hoe kan hij garanderen dat een volgende minister van Cultuur die mooie maatregel niet zal tenietdoen? De minister-president heeft duidelijk gekozen voor topstukken, prestige, grote instellingen en bakstenen.

Vooruit zou er nooit voor hebben gekozen om het Participatiedecreet te ontmantelen, en al evenmin om het SCVW-decreet tot tweemaal toe aan te pakken, wat de relatie met het sociaal-culturele werk op de klippen heeft doen lopen. Nu wil de minister-president die sector weer laten screenen op het naleven van het Europese Mensenrechtenverdrag. De sector klaagt over stijgende politieke bemoeienis. Net als Vooruit dringt hij aan op meer behoedzaamheid van de minister-president in zijn omgang met een bepaald deel van het culturele middenveld. Niemand wint bij stigmatisering en bij de ondergraving van de autonomie en kritische rol van het maatschappelijke middenveld. De keizer-kostermentaliteit is zorgelijk en ondermijnt de relaties.

Het museum van Vlaanderen zou eerst een fysieke en bij nader inzicht een virtuele vorm krijgen. Het grote prestigeproject wordt nu in de rapte afgewerkt. Hoe ziet de minister-president de toekomst van die app? Katia Segers vindt 3 miljoen euro voor zoiets een exuberante uitgave.

In het algemeen is de minister-president na zijn aanvankelijk harde aanpak geleidelijk het belang van cultuur en de bijbehorende investeringen gaan inzien. Katia Segers hoopt dat die boodschap bij zijn opvolger meteen doordringt.

De minister-president zal een aannemer aanstellen voor de noodzakelijke werken aan het hoofdgebouw van Mu.ZEE in Oostende. De Oostendse burgemeester wil het museum eigenlijk naar Thermae Palace verhuizen. Lopen er inderdaad gesprekken over een permanente verhuus?

Wat is de timing voor de renovatie van de Beursschouwburg? De minister-president heeft 16,5 miljoen euro van de eenmalige compensatie voor energiekosten van 2023 teruggedraaid. Zullen vooral de grote cultuurzalen en -gebouwen opnieuw bij de overheid kunnen aankloppen voor energiecompensaties? Heeft de minister-president al aanvragen in die zin gekregen?

Wat betekent de aangekondigde heroriëntering van het Participatiedecreet?

Wat zal er concreet gebeuren met de 7 miljoen euro voor de eigen instellingen en andere erfgoednaden? Waarom wordt er maar 6,075 miljoen euro voor ingeschreven?

In 2022 was er sprake van een fusie tussen het KMSKA en Mu.ZEE, hoewel de minister-president die geruchten altijd ontkend heeft. Hij zou de mogelijkheid wel laten onderzoeken. Wat is de huidige stand van zaken?

Uit de apparaatskredieten blijkt dat de besparingen op het departement onverminderd blijven. Het departement CJM heeft in het begin van de regeerperiode een leegloop gekend, met bijgevolg een groot verlies aan competentie en ervaring. De Vlaamse Regering heeft heel veel geld aan consultancy uitgegeven en de eigen overheidsdiensten compleet uitgehold. Is het de bedoeling om de ambtenarij te vervangen door dure consultants?

2.2. Orry Van de Wauwer

Orry Van de Wauwer verklaart zich namens cd&v heel tevreden met de voorliggende cultuurbegroting. De fractie weet vooral de structurele extra 18 miljoen euro voor de uitvoering van het Cultureelerfgoeddecreet te smaken. In het regeerakkoord had de regering inderdaad een inhaalbeweging aangekondigd, maar op deze verdubbeling mag ze zonder meer trots zijn. De beoordelingsronde van dat decreet heeft louter lovende reacties geogst.

In zijn Septemberverklaring heeft de minister-president nog 7 miljoen euro extra aangekondigd voor de eigen erfgoedinstellingen en andere organisaties en projecten uit de erfgoedsector. In zijn begrotingstoelichting kon de minister nog geen bedrag noemen voor het KMSKA. Wanneer verwacht hij de gesprekken met het museum over zijn structurele financiering af te ronden? Gezien de bedragen die al aan anderen toegezegd zijn, blijft er wellicht niet erg veel meer over. Denkt de minister aan een bijpassing?

Cd&v is ook heel tevreden over de recurrente verhoging in het letterenbeleid. Het betreft vooral extra middelen voor het Leesoffensief, de verankering van de Boon Literatuurprijs en het gastlandschap op de Leipziger Buchmesse.

In dit laatste werkjaar kijkt cd&v alvast uit naar de besprekingen van enkele belangrijke decreten, betreffende respectievelijk de amateurkunsten, het bovenlokale cultuurbeleid, de kopstukken en de participatie.

De basisinventaris cultuur- en jeugdinfrastructuur is een essentieel instrument voor een gefundeerd overheidsbeleid. Zal de inventaris ook een overzicht geven van de staat waarin de infrastructuur zich bevindt? In de sportsector hebben de universiteiten een vergelijkbare inventaris gemaakt, die ook de zogenaamde witte vlekken in kaart heeft gebracht. Zal de basisinventaris op dezelfde leest geschoeid worden?

De structurele aanpak van strategische cultuurinfrastructuur is een nobele doelstelling, maar op het vlak van efficiëntie kan een en ander nog beter. Het blijft voor culturele organisaties moeilijk om het overzicht te krijgen in de versnipperde steunmaatregelen voor infrastructuur. Cd&v pleit al langer voor één loket, waar eigenaars met al hun bouw- en renovatievragen terecht kunnen. Orry Van de Wauwer wil een volksvertegenwoordiger die het verschil kan uitleggen tussen strategische en sectorale investeringssubsidies, of tussen een energielening en energiescans, gerust op een bezoekje aan de opera trakteren.

Het lid staat positief tegenover het voornemen dat de administratie de sector helder zal inlichten over de voorwaarden en uitvoeringsmodaliteiten van de cultuurinfrastructuursubsidies. Cd&v kijkt ook uit naar het strategische vastgoedplan voor het beheer, onderhoud en gebruik van de cultuurinfrastructuur van de Vlaamse Gemeenschap. Dat zal hopelijk tot een meer gestroomlijnde aanpak en tot een efficiënter inzet van overheidsmiddelen leiden.

De plannen voor de renovatie van Mu.ZEE staan uitgebreid in de beleids- en begrotingstoelichting, maar er is niets te lezen over een eventuele verhuizing naar Thermae Palace. Kan de minister een stand van zaken geven?

Voorts kijkt cd&v uit naar de evaluatie van het project Digitaal Podium van Cultuurconnect. Hopelijk zal het debat daarover nog in deze regeerperiode worden gevoerd, nog voor de beslissing over een voortzetting van het project.

Zullen ook lokale besturen informatie ter beschikking stellen in de eerste publiekversie van het Verenigingsloket, opdat gebruikers alles op één plek zouden terugvinden?

Wanneer zullen de landschapstekeningen voor de verschillende sectoren beschikbaar zijn? Die leveren relevante informatie op voor de regeringsonderhandelingen.

Bij de passus in de BBT over kwalitatieve en objectieve beoordelingsmethodieken vraagt Orry Van de Wauwer de timing van de resultaten uit de evaluatie van de twee grote visitatierondes van 2023 in het kader van het SCVW-decreet. Er is een extra screening gekomen om na te gaan of de communicatie van bepaalde

organisaties bij de start van de oorlog in de Gazastrook conform was met de regels van de democratie en het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens. Is die screening voltooid, en met welk resultaat?

De BBT vermeldt niets over de fiscale attesten voor giften aan culturele organisaties en instellingen. De minister-president heeft dat dossier al in de interministeriële conferentie aangekaart en de federale minister van Financiën erover aangesproken. Is er nog vooruitgang geboekt in dit dossier?

2.3. Marius Meremans

Marius Meremans constateert in de begroting voor het beleidsdomein CJSM een stijging met meer dan 8,1 procent VAK en 5,6 procent VEK. Daarmee stijgt dit onderdeel meer dan het gemiddelde van de Vlaamse begroting en een pak meer dan de inflatie.

Bij de start van deze regering heeft de minister-president het verwijt gekregen een cultuurstrijd te voeren, maar uiteindelijk heeft geen regering ooit meer in cultuur geïnvesteerd. Deze regering heeft duidelijk een hart voor cultuur, met extra investeringen van:

- 195 miljoen euro in infrastructuur;
- 25 miljoen euro voor de kunsten;
- 18 miljoen euro voor het erfgoed;
- 4 miljoen euro voor sociaal-cultureel volwassenenwerk;
- de 12,5 procentnorm voor projectsubsidies in de kunsten;
- 200 miljoen euro aan nood- en relancesteun tijdens corona;
- 16,5 miljoen euro voor energiecompensatie aan het begin van de Oekraïne-crisis.

De Vlaamse Regering heeft daarnaast ook een vernieuwend beleid gevoerd. Het Kunstendecreet is vernieuwd, het Erfgoeddecreet aangepast, het SCVW-decreet vernieuwd, en de regering heeft een regelgevend kader opgesteld voor de digitale kernspelers. De bovenlokale cultuur- en amateurkunsten worden binnenkort aangepakt. In het kader van de herijking heeft de minister-president, conform het regeerakkoord en het N-VA-programma, de cultuursector klaargestoomd voor een mooie toekomst met de nodige budgettaire armslag.

Marius Meremans maakt een onderscheid tussen de belangenbehartiger en de sector zelf om de relatie tussen de regering en het SCVW te beoordelen, en doet dat ook voor de andere culturele sectoren.

De nieuwe kunstenronde is aan de gang. Bestaande initiatieven worden versterkt. De Boon is verankerd. Literatuur Vlaanderen en het Leesoffensief krijgen bijkomende middelen. De Leipziger Buchmesse komt eraan.

Verder kijkt het commissielid uit naar de parlementaire behandeling van de ontwerpen van decreet betreffende respectievelijk de amateurkunsten (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 1888/1) en het bovenlokale cultuurbeleid (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 1889/1). Er zal worden onderzocht welk nieuwe onderkomen de resterende werkingen uit het decreet betreffende het Lokaal Cultuurbeleid en het Participatiedecreet best zullen meekrijgen. De N-VA is alvast blij met de projectregeling in het ontwerp van decreet betreffende het bovenlokale cultuurbeleid. Die is conform met wat de sector vraagt.

De eerste indienrondes van het nieuwe SCVW-decreet zullen voor de volgende Vlaamse Regering zijn.

Welke wegen zijn er voor lokale besturen om boven op het autonome deel van het Gemeentefonds het lokale cultuurveld te ondersteunen?

Het Leesoffensief is een succes. De organisatoren zijn vragende partij voor een duurzame verankering. Hoe kijkt de minister-president daartegenaan? Sommige organisaties zijn structureel ingebed. Om welke organisaties gaat het?

Welke cultuurwerven liggen er nog open, wil het commissielid ten slotte weten.

2.4. Cathy Coudyser

Volgens *Cathy Coudyser* kan wel iedereen zien dat de minister-president zijn belofte over een inhaalbeweging in de erfgoedsector heeft nageleefd, met maar liefst 18 miljoen euro extra voor de erfgoedronde en 7 miljoen euro extra voor de eigen instellingen. De versterking van de culturele instellingen is de kers op de taart. Los daarvan lopen er belangrijke pilotprojecten met betrekking tot de verdere ontwikkeling van de erfgoedsector.

De huidige topstukkentoonstelling in het MAS geeft een prachtige staalkaart van wat Vlaanderen te bieden heeft, en smaakt naar meer.

Het virtueel museum van Vlaanderen zal iedereen gemakkelijk toegang geven tot het rijke erfgoed. Ook de lancering daarvan is nog voor de huidige regeerperiode.

Het commissielid brengt de samenwerkingsovereenkomst met Cultuurloket onder de aandacht. Die zal de culturele sector de juiste accenten helpen leggen in het ondersteuningsbeleid en de initiatieven over 'fair pay' en 'fair practises'.

Het platform Kunst in Opdracht is een belangrijke partner in de bemiddeling tussen kunstenaars en lokale besturen om kunst in de openbare ruimte alle kansen te geven.

De N-VA volgt met interesse de werking van artistieke bemiddelaars.

Voor de professionalisering van de sector heeft de minister-president verschillende initiatieven op touw gezet. In 2025 komen er cycli Leiderschap in Cultuur in de Lage Landen. Naast hun heilzaamheid voor de Vlaamse cultuursector zullen ze ook de banden met Nederland verstevigen. Ook de bijzondere bilaterale werkingen van DeBuren, De Brakke Grond, Ons Erfdeel en de Nederlandse Taalunie geven die samenwerking vorm. De literatuurfondsen en de samenwerkingen voor theaterfestivals zijn andere facetten in de versterking van de culturele banden.

Ook aan de samenwerking met de andere gemeenschappen van dit land en met buitenlandse regio's blijft Cathy Coudyser belang hechten. Culturele uitwisselingen blijven de basis voor goede samenwerkingen tussen verschillende landen en regio's. Het Belgische EU-voorzitterschap vanaf 1 januari 2024 zal een opportuniteit vormen om de sterktes van Vlaanderen te tonen, maar ook beleidsvisies te delen en van elkaar te leren.

Welke resultaten ziet de minister-president van zijn inzet op fair pay en fair practices? Welk effect heeft het nieuwe kunstenaarsstatuut op de Vlaamse inspanningen op dat vlak?

Het topstukkenbeleid heeft mooi werk afgeleverd, met de vermelde tentoonstelling, de indenniteitsregelingen, de bruiklenen en ten slotte het voorontwerp van decreet betreffende het voorkooprecht van topstukken. Die regeling zal Vlaanderen in staat stellen om vele schatten in huis te halen of te houden. Het virtueel museum van Vlaanderen maar ook de culturele erfgoedinstellingen en de topinstellingen

staan garant voor een prachtig aanbod aan topstukken. Hoe zullen de verschillende organisaties hun werkingen onderling en met het veld afstemmen?

Met de Werkplaats Immaterieel Erfgoed heeft Vlaanderen een wereldautoriteit voor de ondersteuning van immaterieel erfgoed. De versterking van de erfgoedsector is nu een feit. De beleidsplannen liggen klaar en zullen in de komende jaren ook uitgevoerd worden. Ook de WIE heeft een ambitieus beleidsplan. Kan de minister-president een tipje van de sluier lichten over de prioriteiten die hij samen met de werkplaats zal leggen? Intussen heeft een onderzoek heel wat aanbevelingen over de omgang met immaterieel erfgoed opgeleverd.

Het pilootproject voor kunstenerfgoed kan de nodige stimulansen opleveren. Ook hierover is een onderzoek met aanbevelingen beschikbaar. In het laatste jaar van de regeerperiode mogen er uiteraard geen zaken beslist worden die een hypotheek kunnen leggen op een volgende Vlaamse Regering. Kan de minister-president toch al reageren op de aanbevelingen uit het onderzoek? Wat zou hij zelf aan de volgende Vlaamse Regering willen aanraden? Eén aanbeveling vraagt om meer focus te leggen. Welke focus zou de minister-president verkiezen? Hoe zou hij bepalen of de behoeften groter zijn in film, podiumkunsten of muziek?

In het nieuwe Erfgoeddecreet hebben de cultureelerfgoedtijdschriften een plaats gekregen. Vier dossiers worden gehonoreerd. Wordt er een evaluatie gemaakt van de beslissing om af te stappen van het geïntegreerde tijdschriftenbeleid?

De minister-president wil het Belgische EU-voorzitterschap aanwenden om een debat te initiëren over meerstemmigheid en de rol van cultuur en erfgoed binnen Europa. Welke Vlaamse sterktes wil hij in de verf zetten?

De Taalunie zit in zwaar weer, waardoor sommigen de relevantie van die Vlaams-Nederlandse samenwerking in vraag stellen. Tegelijk ontstaan op allerlei andere vlakken juist nieuwe bilaterale samenwerkingen met Nederland. Is het nodig de Vlaams-Nederlandse culturele samenwerking te herijken? Ziet de minister-president naast de samenwerking voor kunsten, ook samenwerkingsmogelijkheden voor erfgoed? Is daar meer mogelijk dan de huidige bruiklenen, uitleningen en contacten tussen musea?

Het diplomatieke netwerk speelt een cruciale rol in de toenadering tussen verschillende stakeholders in kunsten en erfgoed, maar ook tussen verschillende beleidsvelden. Een voorbeeld zijn de contacten met Onderwijs in het kader van de internationale neerlandistiek. Internationaal cultuurbeleid groeit van onderen uit, bijvoorbeeld in de film- en gamingsector. Welke rol kunnen het Departement Buitenlandse Zaken en FIT spelen om het brede internationale beleid ter zake te versterken? Kan FIT een rol spelen in de internationale promotie van de sectoren podium- en anderen kunsten, maar ook gaming, festivals en de bedrijven die daarachter zitten? Dat Vlaamse potentieel kan nog sterker benut worden, gelooft Cathy Coudyser.

2.5. Freya Perdaens

Freya Perdaens herinnert eraan dat de vorige Vlaamse Regering de aanpak van grensoverschrijdend gedrag in de sectoren media en cultuur vanuit één centraal punt heeft georganiseerd. In de huidige regeerperiode gebeurt dat op een andere manier. Bij de bespreking van het onderdeel Media heeft minister Dalle een nieuwe samenwerking aangekondigd in het beleid ter zake voor de twee sectoren. Wat zijn de plannen voor Cultuur?

2.6. Stephanie D'Hose

Stephanie D'Hose drukt naar jaarlijkse gewoonte haar appreciatie uit voor het harde werk dat tot uiting komt in de BBT Cultuur. Die is niet minder dan een huzarenstukje vanwege de minister-president en zijn kabinet en departement.

In dit laatste jaar van de regeerperiode is een terugblik aan de orde. Het totaalbudget voor cultuur, uiteraard exclusief de apparaatskredieten en het programma B, is gestegen van 352 miljoen euro VAK en 383 miljoen euro VEK in 2020 naar 484 miljoen euro VAK en VEK in 2024. Het gaat met andere woorden om een stijging met 100 miljoen euro. Dat zoiets een significante injectie is, zullen vriend en vijand beamen.

De minister-president heeft goed beargumenteerd waarom de inspanningen op dit beleidsdomein broodnodig zijn. De financiële injecties betreffen:

- 20 miljoen recurrent extra voor de kunsten;
- extra middelen voor projecten door de 12,5 procentnorm;
- de inhaalbeweging voor het erfgoed van 25 miljoen euro;
- de meervoudige versterkingen van het VAF en van Literatuur Vlaanderen;
- de indexeringen op de loonkredieten.

Daarnaast heeft de regering zich eenmalige financiële tegemoetkomingen getroost om twee crises het hoofd te bieden: de compensatie van 16,5 miljoen euro voor de opgelopen energiekosten, en het noodfonds Cultuur van 65 miljoen euro tijdens de coronacrisis. Natuurlijk staan tegenover die cijfers torenhoge ambities en verwachtingen.

Ook de sector heeft recht op een bloemetje. Hij is in goede en kwade dagen blijven doen wat hij doen moest. De vrijwilligers, culturele verenigingen, organisaties, artiesten en musea hebben de samenleving door turbulente tijden geloodst, met daarvoor een passende ondersteuning vanwege de regering. Met het beeld op het einde van deze regeerperiode kan Stephanie D'Hose dan ook tevreden zijn, net als over de regeringsdeelname van Open Vld.

Als kabinetsadviseur van minister Gatz in de vorige Vlaamse Regering herinnert Stephanie D'Hose zich hoe bepaalde dossiers uiteindelijk hun beslag niet meer hebben gekregen in die vorige regeerperiode. Het kabinet en de administratie hebben toen het Indemniteitsdecreet en het decreet betreffende de inbetalinggeving van cultuurgoederen als een goed voorbereid pakketje aangeboden aan de volgende regering. Heeft ook het kabinet-Jambon dergelijke dossiers?

Naast een verkiezingsjaar wordt 2024 ook het jaar van het Belgische EU-voorzitterschap. Stephanie D'Hose feliciteert de minister-president voor de Vlaamse voorzittersstoel voor de bevoegdheid Cultuur. Die opent deuren om interessante zaken te bepleiten. Heeft de minister-president daarover al overlegd met andere gemeenschappen? Hoe loopt dat overleg?

In het najaar van 2024 zal de preselectie plaatsvinden voor de Europese culturele hoofdstad van 2030. Wat zal er in de komende maanden nog gebeuren in het kader van deze oproep?

Het nieuwe amateurkunstenbeleid en de optimalisering van het Bovenlokaal Cultuurdecreet bevatten nog losse eindjes. Is de timing van eind 2023 nog altijd haalbaar?

Ook de heroriëntering van het Participatiedecreet en van de restdelen van het decreet betreffende het lokaal cultuurbeleid staat nog gepland.

Voor de herijking van de cultuurdecreten heeft de minister-president zich al flink ingezet. Heeft dat werk al geleid tot verminderde planlasten?

De projectsubsidies in de kunsten hebben een forse financiële injectie gekregen, conform de 12,5-procentnorm. De looncomponenten van de werkingssubsidies worden geïndexeerd, maar voor projecten is daarin niet voorzien. Hoe is dat verschil te verklaren?

Het culturele erfgoed krijgt uit twee kanalen extra geld. Naast de 18 miljoen euro in het kader van de erfgoedronde komt er nog 7 miljoen euro voor de eigen instellingen. Het is min of meer bekend welke instellingen ervan zullen genieten, maar wat zijn de noden precies? De financiering van de erfgoedprojecten daalt aan de andere kant met 1,2 miljoen euro. Volgens de BBT gaat het om het terugdraaien van eenmalige herverdelingen. Wat houdt die precies in?

Het virtueel museum van Vlaanderen, dat al in het regeerakkoord stond, wordt in het voorjaar van 2024 gelanceerd. Voor Open Vld moet het museum vooral een meerwaarde opleveren voor de erfgoedsector. Is er ondertussen al meer zicht op het verhaal? In welke structuur wordt dit vehikel ondergebracht? Wordt daarvoor een aparte vzw opgericht?

Open Vld hecht veel belang aan het ondernemerschap in de cultuursector. De cultuurkredieten van Hefboom zullen een belangrijke rol blijven spelen in de stimulering daarvan. De werking van de PMV zou een evaluatie krijgen. Tegen wanneer is dit rapport te verwachten?

De werking van Kunst Aan Zet wordt jammer genoeg stopgezet. Het commissielid pleit ervoor om toch eens na te gaan hoe het initiatief terug levensvatbaar kan worden. Er is heel wat voorbereidend werk en budget in gestopt.

Voor Cultuurloket is een nieuwe beheersovereenkomst van start gegaan. Is er nieuws van het eengemaakte loket voor cultuur in Brussel, een dossier dat de Franse Gemeenschap zou trekken? Is het aan bod gekomen op een interministeriële conferentie?

Als aanvullende financiering heeft de taxshelter zijn vruchten al afgeworpen. Open Vld is een groot pleitbezorger van dit systeem. Stephanie D'Hose hoort intussen stemmen opgaan om de taxshelter nog verder uit te breiden, met naast de audiovisuele en podiumkunsten en de gaming bijvoorbeeld ook nog de beeldende kunsten. Hoe kijkt de minister-president daartegenaan?

Het reglement van de innovatieve partnerprojecten wordt in 2024 grondig geëvalueerd. Wat is de timing?

Tijdens het EU-voorzitterschap zal de Interministeriële Conferentie voor Cultuur wellicht regelmatig bijeenkomen. Welke dossiers zitten nog in de pijplijn?

De hele commissie koesterde enige hoop op een topstukkenstichting, een idee dat al lang meegaat maar heel wat voeten in de aarde blijkt te hebben. Wat is de timing van het onderzoek door de Universiteit Antwerpen?

Wat de infrastructuur betreft, verheugt het Stephanie D'Hose dat de lopende dossiers van de Vlaamse Opera en het Design Museum Gent goed opgevolgd worden. Ze vermoedt dat het budget onder de extra investeringen in culturele topinfrastructuur zal vallen, waarvoor 34 miljoen euro VAK wordt vrijgemaakt. Hoeveel gaat naar het museum en hoeveel naar de opera?

Tot slot polst de spreker naar de precieze data in 2024 van de Ultimas en van het Vlaams-Nederlandse gastlandschap op de Leipziger Buchmesse. Op 17 november 2024 vindt de dertiende editie van Kunstendag voor Kinderen plaats. De BBT heeft het over de twaalfde editie. Een foutje wellicht?

Event Flanders onderzoekt de mogelijkheid van een hedendaags kunstenfestival. Kan de minister-president er al meer over vertellen?

2.7. Meyrem Almaci

Meyrem Almaci erkent dat deze Vlaamse Regering de cultuursector een stevige financiële injectie heeft toegediend. Maar die is er niet gekomen in een vacuüm en is vergezeld gegaan van een woelig parcours. Naast de centen geven ook de visie en de manier van met elkaar omgaan de doorslag in een beleid. Op dat vlak heeft de regering diepe wonden geslagen in de sector.

In verband met de inflatie bevestigt het Rekenhof de nadelige evolutie ten opzichte van een jaar geleden, zoals het beoordelingskader aangeeft.

Na de zware kritiek heeft de minister-president stevig moeten bijsturen. Er komen inderdaad aardig wat centen bij, zij het met een duidelijke focus. Voor een deel kan Groen daarin meegaan. De topstukken moeten eindelijk eens naar waarde worden geschat. Er moet inderdaad worden geïnvesteerd in musea en infrastructuur. Daarin mist Meyrem Almaci dan wel een focus op duurzaamheid. Ook had er meer aandacht mogen gaan naar ontwikkeling veeleer dan louter naar excellentie. Schitteren met oude meesters is goed, maar een beleid moet ook de humus leggen waaruit nieuwe meesters kunnen opbloeien. Illustratief voor de omgang van sommige politici met het middenveld en de individuele kunstenaars vindt Meyrem Almaci de boude uitspraak van een Antwerpse schepen: "Dat ze maar een job zoeken."

De spreker is overtuigd van het belang van internationalisering en van digitalisering, maar ook van samenwerken en een gedeelde visie van beleid en sector.

Met haar zorgen over de financiële en andere keuzes van de minister-president staat Meyrem Almaci niet alleen. Het Rekenhof wijdt er een hele pagina aan. De ambitie is groot op het vlak van excellentie en internationalisering. De minister legt tegelijk een grote verantwoordelijkheid bij het middenveld, waarvan hij heel wat verwacht op het vlak van professionalisering. Maar de financiële waardering laat hij daarbij achterwege.

Welke begrotingsartikelen worden minstens gedeeltelijk gespijsd met middelen uit het relanceplan Vlaamse Veerkracht? Wat met de verdere subsidiëring wanneer die middelen opgedroogd zullen zijn?

Welke budgetten zijn er voor het actieplan Grensoverschrijdend Gedrag? Waar zijn de beleidsdoelstellingen voor kansarmoede?

Er verdwijnt 250.000 euro voor het Amerikaans Theater uit het begrotingsartikel Kunsten. Daartegenover staat een verschuiving van 238.000 euro naar de werkingssubsidies voor meemoo, 21.000 euro naar het VAF en 178.000 euro naar Literatuur Vlaanderen. Welke organisatie of begrotingslijn ligt aan de herkomst van die forse herschikking? Waar worden verschuivingen als de 500.000 euro voor de toelage van het HISK gecompenseerd? Wat betekent die maatregel concreet voor de financiering van het HISK? Er is sprake van bijkomende werkingssubsidies voor Collegium Vocale en het STUK. Wat is hun inhoudelijke motivering?

Meyrem Almaci constateert verschillen tussen de BBT en de begroting zelf, bijvoorbeeld met betrekking tot de indexering van de erfpachtvergoeding van het Kaaitheater. Staat er dan een fout in de toelichting?

Onder het begrotingsartikel voor cultureel erfgoed gaat 840.000 euro uit de projectmiddelen naar de ondersteuning van de organisaties. Over welke terugdraaiing gaat dat precies? Daarnaast wordt voorlopig 5,575 miljoen euro ingeschreven voor de versterking van de culturele instellingen, maar die worden daar pas later ondergebracht. Waarom is die verdeling nog niet gemaakt? Hoe is het dan mogelijk om het exacte bedrag te kennen? Op basis waarvan wil de minister-president de verdeling maken? Heeft hij al een zicht op de uiteindelijke grootteorde? Zo ja, hoe heeft hij dat bedrag berekend?

In het begrotingsartikel voor intermediaire organisaties wordt de werkingstoelage van meemoo met 500.000 euro verhoogd, maar komt er ook een overdracht van 238.000 euro uit het begrotingsartikel voor de kunsten. Waarvoor was dat bedrag voorheen bestemd?

Hoewel de energieprijzen nog niet terug tot het niveau van 2022 zijn gedaald, worden de energiecompensatiemaatregelen al helemaal teruggeschoefd. Alleen de looncomponent stijgt nog. Klopt de analyse dat de werkingsmiddelen op die manier verschromen?

Ook de eenmalige dotatie voor het KMSKA is teruggeschoefd. Waarom, en waarvoor was ze oorspronkelijk geormerkt? Waar situeert de minister-president de 27.000 euro besparing op het personeel van het museum? Groen is in dat verband ook heel bezorgd over de afwezigheid van een artistiek directeur. Hoe verhoudt de subsidiëring van het KMSKA zich tot de 6,5 miljoen euro die nog te verdelen is?

Wat Literatuur Vlaanderen betreft, peilt Meyrem Almaci voor welke onderdelen van het Leesoffensief 178.000 euro extra wordt ingezet. Blijft er dan nog ruimte over om andere beleidsaccenten te leggen, bijvoorbeeld in het Vlaams-Nederlandse gastlandschap van de Leipziger Buchmesse? Zijn er een plan van aanpak, een visie, en een budget voor een eigen boekenbeurs? Voorlopig is op dat vlak nog geen stabiliteit gewaarborgd.

De DAB's, waaronder Alden Biesen en het Kasteel van Gaasbeek, ondergaan een generieke personeelsbesparing. Wat is de impact op hun dienstverlening?

Voor de amateurkunsten is het wachten op het ontwerp van decreet. Het lijkt er nu al op dat ze een bijkomende opdracht zullen krijgen op het vlak van talentontwikkeling. Staat daar dan ook een budget tegenover?

De erfgoeddatabanken werken nu met relancekredieten. Wat moeten ze doen als die op zijn?

Het budget voor de projectsubsidies van de kunsten blijft ongeïndexeerd. De DAC-middelen vloeien naar het VAF. Wat is de motivering?

De projectsubsidies voor erfgoed dalen van 4,086 miljoen naar 2,846 miljoen euro, waarvan het grootste deel voor werkingsmiddelen bestemd is. Ook daarvan wil Meyrem Almaci de motivering kennen.

De projectsubsidies voor SCVW worden dan weer wel geïndexeerd. Waarom?

De projectsubsidies uit het Bovenlokaal Cultuurdecreet stijgen met 627.000 euro. Is dat bedrag bestemd voor bovenlokale cultuurprojecten, innovatieve partnerpro-

jecten of initiatieven die zijn gebaseerd op de visienota 'Naar een slagkrachtige cultuursector in digitale tijden'?

Meyrem Almaci blijft het ontbreken van duurzaamheid als apart accent in het Belgische EU-voorzitterschap betreuren. Ze vindt het geen goede keuze om het als een onderdeel van de digitalisering te behandelen. Onder welk begrotingsartikel staan de uitgaven voor het voorzitterschap?

Met welk budget zal het portaal OverBruggen betaald worden?

Welke beleidskredieten worden ingezet voor het topevenementenbeleid en de samenwerking met Event Flanders? Onder welk begrotingsartikel staan ze? Welke andere beleidsdomeinen zullen eventueel tot die doelstelling bijdragen? Hoeveel geld heeft de regering veil voor de samenwerking tussen FIT en Toerisme Vlaanderen? Welke departementen dragen de financiering?

Uit de apparaatskredieten leidt Meyrem Almaci een structurele besparing van 468.000 euro op de lonen van de administratie af, waarvan 295.000 wordt gecompenseerd. Zal die compensatie er nog zijn na 2024? Uit welke begrotingsposten komt ze dan? Hoe rijmt de minister-president de besparingen op personeel met de betalingen aan consultants? Terwijl de minister in het algemeen stevig op ambtenaren heeft bespaard, met 4,625 miljoen euro minder apparaatskredieten, heeft hij voor consultancy 1,9 miljoen euro uitgetrokken. Is die keuze geëvalueerd? Getuigt ze van goed bestuur? Heel wat instellingen in het beleidsveld Cultuur, bijvoorbeeld uit het sociaal-culturele middenveld, hebben de alarmbel geluid over de werkdruk waarmee consultants hen opzadelen. Eigenlijk komen consultants gewoon aan de sector vragen wat ze aan de overheid moeten vertellen. Er is amper controle op de aangerekende uren. De beslissingen om structureel op het eigen personeel te blijven besparen, zijn in dat licht des te opmerkelijker.

Welke pijlers van het participatiebeleid zitten nog in het bijbehorende begrotingsartikel? De interne kredietevolutes doen uitschijnen dat ze er allemaal uit zijn gehaald, met uitzondering van de gevangenisbibliotheken. Hoe verhouden die cijfers zich tot het gecoördineerde vrijwilligerswerk, het transitienetwerk PULSE en de aanvullende financiering? Wat wordt onder dat laatste begrip verstaan?

Het begrotingsfonds voor vrijwilligers wordt met 86.000 euro verminderd. Gaat het om een zuiver technische correctie? Wordt er een taak van het Steunpunt Vrijwilligerswerk geschrapt? Is het geld voor een andere organisatie bestemd?

Demos en publiq krijgen de middelen van de Vrijtijdspas. Gaat het dan louter over de UiTPAS? Publiq krijgt er 300.000 euro bij, maar Demos ontvangt voor zijn werking niets extra. Is het de bedoeling dat publiq die werking organiseert? Mogelijk is het door de inkanteling van Demos in publiq niet meer mogelijk die posten apart te vermelden. Het parlement zou toch wel een overzicht moeten hebben van wat Demos toegekend krijgt.

Gezien de toestand van heel wat jeugdinfrastructuur is Meyrem Almaci tevreden met de vermelding van een duurzame cultuur- en jeugdinfrastructuur in de BBT. Welke criteria zal men daarvoor hanteren? In de investeringssubsidies voor sectorale cultuur- en jeugdinfrastructuur wordt duurzaamheid een prioriteit. Hoeveel van dat geld komt uit het Klimaatfonds? Hoe zal de 34 miljoen euro extra voor culturele topinfrastructuur worden verdeeld? Welke culturele instellingen worden met 500.000 euro versterkt?

Dankzij de stevige financiële injectie kent de BO 2024 duidelijke winnaars, maar toch ook nog altijd verliezers. Winnaars zijn: de organisaties binnen het Cultureelerfgoeddecreet; de infrastructuur; en de extra opdracht in het kader van

digitalisering, hoewel die relatief beperkt blijft. Verliezers zijn om te beginnen de projectsubsidies, die niet worden geïndexeerd, waardoor de verhouding tussen werkings- en projectmiddelen weer scheef wordt getrokken. Zoiets is slecht nieuws voor de dynamiek in het kunstenveld en de ondersteuning van lokale beginnende kunstenaars en organisaties, maar ook van amateurkunstenaars.

Van de werkingsmiddelen voor SCVW, inclusief de amateurkunsten en het circus, wordt alleen de looncomponent geïndexeerd. Dat leidt tot een verlies van 1,25 miljoen euro. Ook de middelen van de grote kunstinstellingen worden niet volledig geïndexeerd.

Nog meer knelpunten ziet Meyrem Almaci in de financiering van het Departement CJM en in het transversale beleid voor participatie en duurzaamheid. Algemeen zijn kansarmoede, diversiteit en duurzaamheid grote afwezigen in de keuzes voor deze begrotingsopmaak. Ondanks de toegenomen middelen blijft er grote onzekerheid over het virtueel museum, de Topstukkenstichting en de fusieplannen voor musea die daarvan zelf geen voorstander zijn. Voorts is de continuïteit niet altijd gegarandeerd.

Tot slot vraagt de spreker om de visitatierapporten van Vrede vzw en De Wereld Morgen in te zien.

2.8. Antwoordenronde

Het pleziert minister-president *Jan Jambon* dat de oppositie er, weliswaar met veel moeite, toch hier en daar in is geslaagd iets positiefs te ontwaren in de structurele stijging van het cultuurbudget. Die appreciatie overgieten ze dan alsnog met de nodige zurigheid. Sommigen geloven blijkbaar in het bestaan van een boom waarvan zakken goud groeien.

De minister-president dankt de commissieleden die hem hun begrotingsvragen op voorhand schriftelijk hebben bezorgd en zal eerst op die vragen antwoorden.

Alle middelen in het kader van Vlaamse Veerkracht zijn in 2021 en 2022 vastgelegd. In die zin is de financiering van het plan helemaal rond. Vanaf nu is er bijgevolg geen VAK meer voor die projecten, noch in de begroting CJSM, noch in de begroting FB. Er is wel een provisie voor VEK in die laatste begroting. Na de initiële investering in IT-projecten zijn er natuurlijk jaarlijkse onderhoudskosten, kosten voor softwarelicenties en dergelijke. Die staan wel in de begroting.

Het actieplan Grensoverschrijdend Gedrag voor Cultuur en Media krijgt vanaf 2024 een verdere invulling, in afstemming tussen de twee ministers onderling en met de sectoren. Daarvoor staat 120.000 euro op begrotingsartikel HB0-1HBX2AD-WT. Dat is uiteraard niet het totale budget voor de aanpak van grensoverschrijdend gedrag. De werking van het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag wordt bijvoorbeeld ondersteund vanuit Justitie en Handhaving.

Met betrekking tot de beleidsdoelstellingen betreffende kansarmoede en de rol van publiek en Demos verwijst de minister-president naar zijn antwoord op de vraag om uitleg van Meyrem Almaci van 9 november 2023 (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2023-24, nr. 385). Demos heeft enkele taken op het vlak van de participatie van kansengroepen: de ontwikkeling van expertise en trajecten; de aanpak van de financiële drempels voor participatie aan cultuur, jeugdwerk of sport met een systeem van tegemoetkomingen; ondersteuning met visie en methodiek; en het faciliteren van samenwerkingsverbanden en concrete projecten. De laatstgenoemde opdracht omvat ook de ondersteuning en begeleiding van de netwerken voor vrijetijdsparticipatie, en de ondersteuning van organisaties uit de cultuur-, jeugd- en sportsector bij de ontwikkeling en implementatie van een inclusief beleid ter bevordering van

de participatie van kansengroepen. Demos zal die taken nog vervullen tot eind 2024 en wordt nadien geïntegreerd in de werking van publiek. Beide organisaties zijn hierover in gesprek.

Met betrekking tot die bredere taak zal publiek ten laatste op 15 juni 2024 een plan voor de werking vanaf 2025 voorleggen. De taakstelling zal via een addendum voor 2025 bij de beheersovereenkomst 2024-2025 geregeld worden. Voor de uitvoering zullen publiek en OP/TIL de nodige samenwerkingsafspraken maken. De volgende subsidielijnen van het Participatiedecreet worden in 2024 nog op dit begrotingsartikel betaald: de lokale netwerken voor de bevordering van de vrijetijdsparticipatie van personen in armoede; de gevangenisbibliotheken; en Samen vzw.

Het budget voor de kunstorganisaties daalt niet. De verschuivingen worden gecompenseerd door de terugname van de eenmalige 500.000 euro voor het HISK in 2023. De 250.000 euro voor het Amerikaans Theater is wat overblijft van de 2,5 miljoen euro uit de BO2023. Daarvan is al in die begroting 2,25 miljoen euro overgeheveld naar begrotingspost HBO-1HBA2BB-WT. In 2023 zijn er nog geen uitgaven nodig voor het Amerikaans Theater en kunnen die middelen dus elders gebruikt worden.

Voor vragen over de financiering van het HISK zelf kunnen de leden zich tot de minister van Onderwijs wenden.

Over het Amerikaans Theater heeft de minister-president een recente stand van zaken gevraagd aan burgemeester van Brussel Philippe Close. De Brusselse gemeenteraad heeft het voorstel tot onteigening goedgekeurd. In december zullen de exacte kosten daarvan aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Het Amerikaans Theater is dus nog altijd in handen van de Regie der Gebouwen. Ondertussen heeft de minister-president niet stilgezeten. Zijn administratie voltooit momenteel de procedure voor de aanstelling van een projectmanager. Over een dergelijke lopende procedure mag de minister-president geen details geven. De projectmanager zal het ontwikkelingspotentieel van de site in kaart brengen, potentiële partners identificeren en een exploitatiemodel exploreren. Volgens het bestek zal die opdracht twaalf maanden duren, met een optie om ze te verlengen indien dat nodig zou blijken. De studie en de besluiten worden binnen het eerste jaar na de gunning van de opdracht opgeleverd. Hierna kunnen de vervolgstappen ondernomen worden.

Minister-president Jambon herinnert nog even aan de procedure. Brussel onteigent het Amerikaans Theater en zal met de Vlaamse Gemeenschap een 99-jarige erfpacht aangaan voor de uitbating. De teksten liggen klaar, met uitzondering van de elementen die nog uit de overdracht moeten blijken. Zodra de overdracht vanuit de Regie der Gebouwen naar Brussel gebeurd is, staat Vlaanderen klaar om onmiddellijk een contract te sluiten.

De extra werkingssubsidie 2023-2027 voor Collegium Vocale is bestemd voor de recurrente organisatie van het jaarlijkse zesdaagse muziekfestival Crete Senesi in Toscane. Het festival heeft tot doel de aanwezigheid van Vlaamse musici in het buitenland te promoten en de culturele diplomatie en de economische netwerking te versterken op een inspirerende ontmoetingsplaats met tal van netwerk mogelijkheden. In de beheersovereenkomst is daarnaast de jaarlijkse organisatie van drie masterclasses opgenomen: de masterclass Bach voor jonge solisten in het kader van de Bach Academie Brugge; de masterclass Romantisch Lied voor jonge solisten; en de masterclass voor 'high potential'-master-na-masters in het kader van de Fayatbeurzen.

De extra werkingssubsidie 2023-2027 voor het STUK dient voor de voorbereiding van: een kennis- en ervaringscentrum voor immaterieel danserfgoed, en goed

omkaderde speelreeksen van iconische dansvoorstellingen voor een breed en internationaal publiek.

Net als in de voorgaande begrotingsjaren wordt de erfpachtvergoeding voor het Kaaitheater opgesplitst in het basisbedrag van de erfpachtvergoeding, dat te vinden is onder HBO-1HCA2CA-LE, en de indexering onder HBO-1HCA2CA-WT. Zo is het afgesproken in de erfpachtovereenkomst. Die werkwijze is in 2018 vanuit het beleidsdomein Begroting verordend.

Op de vraag welke organisaties structureel ingebed geraakt zijn, antwoordt de minister-president dat het Kunstendecreet van alle cultuurdecreten het grootste aantal in- en uitstromers telt. Concreet kregen voor de huidige subsidieperiode 2023-2027 42 organisaties voor het eerst een werkingssubsidie, op een totaal van 236 ondersteunde organisaties. Sommige organisaties kiezen bewust om niet met structurele middelen maar projectmatig te werken. Een dergelijke legitieme keuze is afhankelijk van het DNA van de organisatie. Organisaties die niet zijn ingestroomd in de werkingssubsidies uit het Kunstendecreet, kunnen uit datzelfde decreet nog projectsubsidies aanvragen, of zich in bepaalde gevallen tot andere decreten van het beleidsveld Cultuur wenden.

De benadering van fair pay en fair practice in het Kunstendecreet is er gekomen nadat de sector zelf al stappen had gezet. Het decreet erkent het belang ervan en wil deze mindshift in de sector versterken. Momenteel verklaren aanvragers van projecten en werkingssubsidies op eer dat ze naar deze principes handelen. Het initiatief en de verantwoordelijkheid liggen in eerste instantie bij henzelf. De administratie volgt het thema op in overleg met de verschillende belangenbehartigers, werkgeversfederaties en steunpunten. De resultaten zullen wellicht pas op middellange termijn zichtbaar worden, bijvoorbeeld via een herhaling van de 'Loont passie'-onderzoeken over verloningen in de sector.

De impact van de hervormde kunstwerkuitkering op fair pay en fair practice en op de tewerkstellingsstatuten en de vergoedingen van kunstenaars, valt pas op de middellange termijn in te schatten. De ministers Jambon en Brouns hebben wel wat kritische bedenkingen bij die hervorming. Een goede opvolging is dan ook aangewezen.

De nieuwe Kunstwerkcommissie start zijn werkzaamheden in 2024.

Cultuurloket heeft over de vernieuwde regels al heel wat vragen ontvangen. De vervanging van de kleine vergoedingsregeling door de amateurkunstenvergoeding en de verlaging van het maximumbedrag zijn ingevoerd om fair pay aan te moedigen. De impact van de verlaging op de amateurkunsten moet echter nauwlettend opgevolgd worden.

De middelen voor de erfgoedorganisaties, de terugdraaiing van de 840.000 euro en de 5,575 miljoen euro voor de versterking van de culturele instellingen, zijn al vanaf het regeerakkoord ingecalculleerd voor de inhaalbeweging voor cultureel erfgoed. In 2023 zijn deze middelen, in afwachting van de cultureelerfgoedronde, tijdelijk herverdeeld naar de projectsubsidies voor cultureel erfgoed. In het kader van de erfgoedronde 2024-2028 keren ze terug naar het begrotingsartikel met de werkingssubsidies voor cultureel erfgoed. Bij zijn toelichting heeft de minister-president al gezegd dat de 7 miljoen euro aan nieuwe middelen, waarvan dus al voorlopig 5,575 miljoen euro is ingeschreven op begrotingsartikel HBO-1HCA2CB-WT, nog niet verder uitgesplitst is in de BBT. Het betreft investeringen in voornamelijk erfgoed en de eigen instellingen. De verdeling van deze middelen moest in sommige gevallen nog verder doorgesproken worden.

De extra 25 miljoen euro komt neer op nieuwe middelen, die dus nergens in de cultuurbegroting gecompenseerd worden. De Vlaamse Regering heeft budgettaire ruimte vrijgemaakt omdat ze vindt dat cultuur een essentiële bijdrage levert in de vorming van de Vlaamse Gemeenschap en bijdraagt tot haar internationale uitstraling. Eerder heeft ze al in de kunsten geïnvesteerd, met extra middelen voor de kunstenronde. Nu doet ze hetzelfde voor het culturele erfgoed. De regering hecht een groot belang aan de borging en ontsluiting van het Vlaamse erfgoed en maakt er middelen voor vrij.

'Andere erfgoednoden' doelt op andere instrumenten om het culturele erfgoed in Vlaanderen te versterken. Concreet gaat het over onder andere het Topstukkenfonds, de Collectie van de Vlaamse Gemeenschap en de projectlijn Kunstenerfgoed.

De kunstmusea beheren een rijk en gevarieerd erfgoed. Ze hebben regelmatig formeel contact met elkaar. Het samenwerkingsverband van de Vlaamse Kunstcollectie biedt de kunstmusea een structureel kader voor samenwerking. Voor wat betreft de topstukken zoals bedoeld in het Topstukkendecreet, is de Topstukkenraad het aanspreekpunt. De musea kunnen bij die raad voorstellen indienen tot aankoop of opname in de Topstukkenlijst. Hij toetst ze en adviseert de minister-president. Die manier van werken maakt een consistent topstukkenbeleid mogelijk.

Cultureelerfgoedorganisaties stemmen daarnaast natuurlijk ook onderling af over een hele resem andere onderwerpen. De toekenning van de trekkende of coördinerende rol verschilt naargelang het onderwerp. FARO heeft daarbij het helikopterzicht over de hele sector. Van de cultureelerfgoedinstellingen verwacht de minister-president dat ze een voorbeeldrol voor de sector spelen, bijvoorbeeld een trekkende rol voor bepaalde thema's. De concrete invulling wordt de komende tijd verder vormgegeven.

Het Departement CJM heeft op 26 oktober 2023 het bestek voor de Topstukkenstichting gepubliceerd, via e-procurement. De opening van de offertes is gepland op 27 november 2023. Een bedrag van 60.000 euro wordt vrijgemaakt voor de uitvoering van het onderzoek.

WIE is met zijn zorg voor het immateriële erfgoed van Vlaanderen zonder twijfel tot een onmisbare organisatie uitgegroeid. De Vlaamse Regering heeft onlangs besloten om de werkplaats de volgende vijf jaar een werkingssubsidie van 1,081 miljoen euro toe te kennen. Hiermee krijgt ze de mogelijkheid om alle aspecten van haar ambitieuze beleidsplan te realiseren. Dat beleidsplan is gefocust op zes strategische doelstellingen:

- de maatschappelijke verbreding van de zichtbaarheid, de beeldvorming en het bewustzijn betreffende het immateriële erfgoed;
- de uitbouw van een ruim netwerk van erfgoedgemeenschappen voor immaterieel erfgoed;
- de duurzame versterking van de borgingspraktijken;
- de groei van crosssectorale samenwerking voor immaterieel erfgoed;
- de internationale voorbeeldrol op basis van uitgebouwde netwerken;
- de verdere ontwikkeling van het immateriële erfgoed in het digitale culturele ecosysteem, met www.immaterieelerfgoed.be als spil.

De werkingstoelage van meemoo wordt met 500.000 euro verhoogd. Dat budget is afkomstig van het HISK en heeft te maken met de integratie van de werking van de vzw Vlaamse Kunstcollectie in meemoo. Tot dusver was de VKC een landelijke dienstverlenende organisatie met financiering uit het Cultureelerfgoeddecreet.

De Vlaamse Regering heeft de eenmalige tegemoetkomingen voor energiekosten toegekend als bijkomende werkingssubsidie voor 2023, met haar beslissing van 8 september 2023. Iets meer dan 160 structureel gesubsidieerde organisaties

hebben een dergelijke tegemoetkoming ontvangen. Alle aanvragen zijn gehonoreerd, behalve die voor energiekosten van minder dan 1000 euro op jaarbasis, gezien het principe van het sop en de kool. De begunstigde organisaties moeten de rapportage over en de verantwoording van de besteding van de bijkomende subsidie opnemen in hun werkingsverslag over 2023, dat in de loop van 2024 moet worden ingediend.

In vergelijking met het toppunt van de energiecrisis zijn de prijzen inmiddels op een veel lager niveau gestabiliseerd, hoewel inderdaad nog hoger dan voor de crisis. Om die reden blijft de minister inzetten op investeringssubsidies om de energiekosten structureel te drukken, veeleer dan verbruik te subsidiëren. Daarnaast is er ook nog de energielening voor zonnepanelen. Organisaties vinden zo in de Vlaamse overheid een partner om te investeren in een blijvende impact op hun energiefactuur. Dit beleid past bovendien in de klimaatambities van de Vlaamse Regering.

Voorts voert de minister-president de beslissing van de Vlaamse Regering uit om alleen de looncomponent te indexeren. Dat de werkingsmiddelen zouden verschrompen, spreken de cijfers echter ronduit tegen.

De teruggeschroefde 1 miljoen euro bij het KMSKA komt oorspronkelijk uit de middelen die bij regeerakkoord bestemd waren voor de inhaalbeweging cultureel erfgoed. In 2023 zijn ze eenmalig toegekend voor het project Krasse Koppen.

De bijdrage van het KMSKA aan de generieke personeelsbesparingen wordt pro rata op het aantal personeelsleden gebaseerd. Deze regeling is doorheen de hele regeerperiode op alle eigen instellingen toegepast. Over de toekomstige subsidie voor de museumwerking is de minister-president nog in overleg met het KMSKA, zoals hij ook in zijn toelichting heeft gezegd. Hij verwacht de gesprekken eerst-daags af te ronden.

Op voorwaarde van de goedkeuring door de Vlaamse Regering van het addendum bij de beheersovereenkomst van Literatuur Vlaanderen zal de extra 178.000 euro voor volgende opdrachten worden ingezet:

- een structureel wervings- en vormingsprogramma voor voorleesbuddy's, gekoppeld aan een langdurige en intensieve campagne over het belang van voorlezen;
- een breed aanbod aan basisvorming met het oog op een verhoging van de deskundigheidsbevordering van bibliotheekmedewerkers, kinderbegeleiders en leerkrachten op het vlak van leesbevordering, gekoppeld aan de uitbouw van een kwaliteitskader rond dat thema;
- expertisenetwerken voor leesbevordering, specifiek gericht op de ontwikkeling en structurele verankering van de doorgaande leeslijn als ruggengraat van een impactvol leesbeleid, en de rol van de bibliotheek als spil in een lokaal leesnetwerk.

Dat de eerste editie van de Vlaanderenleestdag een succes was, tonen de meer dan honderd geregistreerde activiteiten die op heel korte tijd zijn georganiseerd in heel Vlaanderen. Uit de bevraging van de organisatoren blijkt dat ze vragende partij zijn voor een duurzame verankering. Meer dan 90 procent geeft aan bij volgende edities opnieuw te willen deelnemen. Ze waren vaak aangenaam verrast over de opkomst, en hebben opvallend veel nieuw publiek bereikt. De minister-president wil de komende jaren nieuwe edities van de Vlaanderenleestdag laten plaatsvinden, in samenwerking met het Departement Onderwijs en Vorming, het agentschap Opgroeien en het Departement Zorg. Literatuur Vlaanderen krijgt daarvoor een extra toelage van 60.000 euro via een addendum bij de beheersovereenkomst in 2024 en 2025. Dat addendum is in redactie. Die middelen worden ter beschikking gesteld van Iedereen Leest voor de organisatie en coördinatie van

de Vlaanderenleestdag in 2024 en 2025, telkens op 23 april. De organisatie van de Vlaanderenleestdag in de jaren daarna zal het voorwerp zijn van de onderhandelingen met Literatuur Vlaanderen over zijn nieuwe beheersovereenkomst.

Voor het gastlandschap op de Leipziger Buchmesse in 2024 heeft Literatuur Vlaanderen al eerder 400.000 euro gekregen: 200.000 euro van Cultuur en 200.000 euro van Buitenlandse Zaken. Die middelen waren nodig om het voorbereidingstraject te starten.

Het VAF/Filmfonds krijgt vanaf het begrotingsjaar 2024 een extra ondersteuning van 400.000 euro voor meerjarige werkingen in het onderdeel Publiek. Daarvan wordt 124.000 euro ingezet voor een prioriteit uit de beheersovereenkomst: steun aan de regionale spreiding van stadsbioscopen en arthousewerkingen in Mechelen, Antwerpen, Turnhout en Hasselt.

De herziening van de investeringsverplichting omvat een verdeling van de investeringen over het Media- en het Filmfonds. In de vorige regelgeving waren die opbrengsten alleen voor mediaproducties bedoeld. De ministers van Cultuur en van Media zijn overeengekomen dat maximum 50 procent van de investeringen naar het Filmfonds mag gaan.

De eerdere afspraken over de personeelsbesparingen worden uitgevoerd voor alle DAB's. In de huidige versie van de BBT Cultuur bij de BO 2024 is wel het deel van de 7 miljoen euro nog niet toegelicht dat wordt ingezet om de werking van de buitendiensten te verzekeren en te optimaliseren. In de loop van 2024 zal daar 1,42 miljoen euro toegevoegd worden. Voor de exacte verdeling verwijst de minister-president naar zijn mondelinge toelichting in de commissie (cf. supra).

Voor de amateurkunsten was er de afgelopen drie jaren een tijdelijk reglement voor talentontwikkeling, met een budget van 835.000 euro. Dit tijdelijke reglement loopt af, maar de middelen zullen gerecupereerd worden in het ontwerp van decreet betreffende de amateurkunsten. 2024 wordt een overgangsjaar. Het parlement moet het ontwerp van decreet nog in behandeling nemen. Het grootste deel van de inwerkingtreding gebeurt vanaf 1 januari 2025. In 2024 zal de minister-president de middelen dus tijdelijk herverdelen binnen het huidige decreet. Een substantieel deel zal ingezet worden voor de bijkomende opdracht van de koepelorganisaties met betrekking tot talentontwikkeling. Ze hebben ondertussen hun plannen hieromtrent ingediend. De minister-president wil ter zake nog in 2023 een beslissing nemen.

Vanaf 1 januari 2024 wordt de huidige werking van de bestaande erfgoeddatabanken, met de bijbehorende mensen en middelen, vanuit het Departement CJM overgedragen naar meemoo. Vanaf 2024 krijgt meemoo hiervoor 311.000 euro aan werkingmiddelen structureel ter beschikking. Daarbovenop worden de personeelskosten voor twee vte's gecompenseerd, voor een totaalbedrag van 132.990 euro, en wordt één personeelslid via detachering uit de administratie ter beschikking gesteld. Dit geld kan meemoo ook in de toekomst aanwenden voor de ondersteuning van de werking van de nieuwe toepassing, die vanaf 2024 gefaseerd in gebruik genomen wordt.

Bij projectsubsidies is er inderdaad geen looncomponent om te indexeren. De middelen van het Kunstendecreet zijn vanaf 2023 significant gestegen, met een bijkomend budget voor de werkingssubsidies. Door die beslissing zijn ook de budgetten voor de projectsubsidies enorm gestegen. Het nieuwe Kunstendecreet bepaalt dat ze gelijke tred houden met de werkingssubsidies.

De vrijgekomen DAC-middelen worden herbestemd, in dit geval door de al vermelde verhoging van de VAF-toelage voor de beleidslijn Publiek voor stadsbioscopen en arthousewerkingen.

De minister-president komt dan tot de projectsubsidies voor cultureel erfgoed. In afwachting van de resultaten van een evaluatie van het experimentele reglement voor beurzen voor het doorgeven van vakmanschap in een meester-leerlingtraject, wordt de projectlijn in 2024 on hold gezet. Aan het experiment was 618.000 euro toegekend. Een deel van de middelen wordt eenmalig herverdeeld. Daarnaast wordt de nieuwe projectlijn voor kunstenerfgoed dit jaar gefinancierd met de inhaalbeweging voor erfgoed. Die financiering zal in 2024 voortgezet worden. Het budget van 650.000 euro zal bij de begrotingsaanpassing op punt worden gesteld.

Het traject Kunstenerfgoed geeft gevolg aan de vaststelling dat bepaalde naoorlogse hedendaagse kunstenaars hun carrière of oeuvre – al dan niet noodgedwongen – beginnen te beëindigen. Hun erfgoed is mogelijk waardevol voor de Vlaamse Gemeenschap. Het gaat bijvoorbeeld om beeldende kunstenaars met een nationaal of internationaal palmares. In het traject Kunstenerfgoed is wel gekozen om de kunstensector als brede waaier mee aan boord te nemen. Voor disciplines als dans of muziek zijn er ook hoge noden op erfgoedvlak, maar niet dezelfde uitdagingen qua inventarisatie, waardering, selectie, digitalisering, overdracht en bewaarcondities.

Het traject bestaat concreet uit drie delen:

- de veldanalyse van de dienstverlening voor het kunstenerfgoed;
- de zakelijk-juridische ondersteuning voor nalatenschappen door Cultuurloket;
- de pilootprojecten Kunstenerfgoed.

De pilootprojecten hebben ook oog voor sectoren aan de rand van het kunstenveld. Zo werden bijvoorbeeld projecten voor mode en circus ondersteund.

Een geïntegreerd tijdschriftenbeleid is in de vorige regeerperiode als optie naar voren geschoven. Na overleg met verschillende spelers heeft de minister-president beslist om niet voor integratie te kiezen, maar te blijven focussen op de inhoud, wat neerkomt op een blijvende ondersteuning vanuit de inhoudelijke decreten. Daarom worden de tijdschriften voor 2024-2028 opnieuw ondersteund uit het nieuwe Cultureelerfgoeddecreet. Er is dus niet gekozen voor een geïntegreerd tijdschriftenbeleid, en er komt dan ook geen evaluatie van dat beleid.

Ook voor het erfgoed geldt dat projectsubsidies in de regel niet geïndexeerd worden.

Onder het begrotingsartikel voor SCVW vallen niet alleen de projecten uit het algemene SCVW-decreet zelf, maar ook de projecten op basis van het nieuwe Circusdecreet. Ook de meerjarige projectsubsidies voor circusfestivals, die voorheen onder het Kunstendecreet vielen, staan in dat artikel. In 2019 zijn niet alleen die middelen voor de festivals overgedragen uit het Kunstendecreet, maar ook het indexregime. Het gaat om 12.000 euro op enkele miljoenen, wat men bezwaarlijk een indexering kan noemen. De kredieten die ten gevolge van indexering op het begrotingsartikel met de projectsubsidies worden ingeschreven, worden sinds het nieuwe decreet gewoon toegevoegd aan het budget voor de projectsubsidies.

In verband met de projectsubsidies voor het Bovenlokaal Cultuurdecreet legt de minister-president uit dat de 627.000 euro de som is van volgende compensaties: de terugzetting van 200.000 euro eenmalige compensaties van de BA 2023, en 427.000 euro vrijgekomen gesco-middelen die volgens de regelgeving moeten worden toegevoegd aan de kredieten voor de bovenlokale cultuurprojecten. Zoals sommige leden van de commissie geregeld hebben gevraagd, gaat in 2024 een

tijdelijk reglement voor kleine bovenlokale cultuurprojecten van start. Daardoor is deze budgettering geen overbodige stijging.

Het begrotingsartikel HB0-1HBX2AD-WT voor het EU-voorzitterschap voorziet in:

- 313.047 euro voor de conferentie over de digitale transformatie;
- 157.106 euro voor het werkdiner met EU-ministers;
- 135.100 euro voor de conferentie over cultuur en identiteit in Europa.

In het kader van het voorzitterschapsprogramma Cultuur komt er een Europese conferentie met een meerstemmig debat over de thema's cultuur, erfgoed en identiteit in Europa. De sterktes van Vlaanderen komen aan bod in de themabepaling, de sprekers, de praktijkvoorbeelden en de deelnemers. Het zal gaan om Vlaamse en Europese beleidmakers en culturele actoren. Het programma wordt momenteel volop voorbereid en uitgewerkt door de administratie, in samenwerking met het agentschap Onroerend Erfgoed. Keynotesprekers zullen de conferentie openen met de vraag of er zoiets als een Europese culturele ruimte bestaat, en wat ze in dat geval inhoudt. Ook het virtueel museum, de reeks 'Het verhaal van Vlaanderen' en de website en het boek over de Canon van Vlaanderen komen aan bod in een sessie over de impact van populaire media op culturele verhaallijnen en identiteitsvorming.

Naar aanleiding van de vraag over het portaal OverBruggen wijst de minister-president erop dat de samenwerking met Nederland heel belangrijk is en blijft. Het beleid blijft er daarom op gericht om wederzijdse uitwisseling en samenwerking met Nederlandse partners te stimuleren, voornamelijk via de Vlaams-Nederlandse instellingen als de Brakke Grond, DeBuren, de Taalunie en Ons Erfdeel/de Lage Landen. Ze vormen belangrijke schakels tussen de culturele actoren van Vlaanderen en Nederland.

De samenwerking met Nederland gaat echter breder dan de vermelde instellingen. Zo is de samenwerking bijzonder belangrijk voor taalgebonden sectoren als literatuur, theater en immaterieel erfgoed. Voorts vermeldt de minister-president de samenwerking tussen de instellingen, bijvoorbeeld Musea Brugge met RKD of het Design Museum Gent met het Design Museum Rotterdam. Er zijn ook zeer nauwe contacten met bijvoorbeeld Fonds Podiumkunsten en Dutch Culture. Bovendien versterkt de samenwerking tussen Vlaamse en Nederlandse sectorspelers nieuwe ontwikkelingen in het culturele veld, bijvoorbeeld op het vlak van digitale transformatie.

Voorts wijst de minister-president op het sectorspecifieke instrumentarium waarmee tal van interregionale en grensoverschrijdende initiatieven in de verschillende deelsectoren worden ondersteund. Specifiek voor erfgoed zal CODART, de internationale netwerkorganisatie voor curatoren voor kunst uit de Lage Landen, vanaf 2024 structureel gesteund worden.

Op de vragen over het topevenementenbeleid en de samenwerking met Event Flanders antwoordt de minister-president dat de beleidskredieten altijd rechtstreeks door de Vlaamse Regering aan Event Flanders toegekend worden. Die toekenning valt niet onder de begroting Cultuur. De minister-president zet sterk in op de samenwerking tussen het Departement CJM, DKBUZA, FIT en Toerisme Vlaanderen. Die samenwerking is een echte troef om de duurzame internationale ver网werking van de culturele sector te versterken.

De diplomatieke vertegenwoordigingen van Vlaanderen in het buitenland spelen al een belangrijke rol bij een sterke netwerkontwikkeling en projectmatige ondersteuning. Voorbeelden zijn:

- de samenwerking tussen de diplomatieke vertegenwoordiger in Berlijn en Literatuur Vlaanderen voor de Leipziger Buchmesse 2024;

- de samenwerking tussen het Departement CJM en de diplomatieke post in het Verenigd Koninkrijk voor het uitbouwen van het netwerk met culturele actoren;
- uitvoering van het actieplan Culturele Samenwerking 2023-2024 tussen Vlaanderen en Zuid-Afrika, in nauwe samenwerking tussen de buitenlandse post in Pretoria, de cultuuradministratie, DKBUZA, Literatuur Vlaanderen en Kunstenpunt.

Het Departement CJM krijgt geen aparte middelen voor de afstemming met FIT of Toerisme Vlaanderen. FIT richt zich momenteel niet op podiumkunsten en beeldende kunsten. Het is wel een belangrijke schakel in de ondersteuning van export en internationalisering op het gebied van media en entertainment. De ondersteuning van de gamesector op buitenlandse beurzen is een goed voorbeeld. Onlangs heeft FIT bijvoorbeeld deelgenomen aan de Game Developers Conference in San Francisco en aan Gamescom in Keulen, twee belangrijke beurzen voor de gamesector. Vanuit de terreinkennis van de buitenlandposten en het netwerk van FIT wil de minister-president blijven bekijken welke kansen er liggen voor culturele actoren en subsectoren.

Op allerlei vragen over de besparingen op de apparaatskredieten en de consultancyopdrachten heeft de minister-president al meermaals geantwoord in de Commissie Financiën en Begroting en zelfs in de plenaire vergadering. Waar nodig wordt er opnieuw aangeworven. Recurrente taken uitbesteden is geen goed bestuur. Uitbesteding is alleen verantwoord als het over heel specifieke kennis of eenmalige taken gaat. Door een gebruik ervan als vluchtroute voor reguliere besparingen zou de Vlaamse overheid twee keer verliezen. Die evaluatie wordt nu voor de hele administratie gemaakt.

Op de vragen over het gecoördineerde vrijwilligersbeleid, PULSE en de aanvullende financiering antwoordt de minister-president dat het vrijwilligersbeleid 295.000 euro op het begrotingsartikel in kwestie krijgt en 40.000 euro uit het begrotingsfonds. Voor PULSE vzw wordt in 2024 188.000 euro begroot. Met betrekking tot de aanvullende financiering krijgt de PMV een vergoeding van 181.500 euro voor haar opdracht tot financiering van de CCS. Hefboom krijgt een vergoeding van 272.000 euro voor zijn opdracht om cultuurkredieten tot 125.000 euro te verstrekken aan de CCS.

De relancemiddelen zijn in eerste instantie gebruikt voor de opstart van het Verenigingsloket. Daarnaast is er recurrent 1,35 miljoen euro ingeschreven in de begroting voor de uitgaven in dat kader. De initiële investering gebeurt dus met relancemiddelen, de recurrente werking met middelen uit de begroting. Voor de doorontwikkeling van [kanikhelpen.be](https://www.kanikhelpen.be) is 37.000 euro beschikbaar. Dat bedrag komt boven op de middelen die minister Hilde Crevits hiervoor al had uitgetrokken.

De negatieve bijstelling in 2024 van het begrotingsfonds voor het vrijwilligerswerk komt door de aanrekening van de bijdrage Cultuur voor de vrijwilligersverzekering, die 40.000 euro bedraagt. De rest van deze verzekeringskosten, die de andere ministers bijdragen, wordt gefinancierd uit begrotingsallocatie HB0-1HBA2AA-WT, met de middelen voor het vrijwilligersbeleid. Specifiek voor de vrijwilligersverzekering hebben de andere beleidsdomeinen middelen gecompenseerd naar de begroting van het Departement CJM. Zelf compenseert de minister-president de 125.000 euro waarvan sprake. Er verdwijnt niets uit de taakstelling van het Steunpunt Vrijwilligerswerk. De verschuivingen in de begroting komen alleen neer op een relocatie naar één gezamenlijk begrotingsartikel.

De middelen voor de UiTPAS en de reguliere werking van publiek zijn samengevoegd omdat de UiTPAS een vast onderdeel van die reguliere werking uitmaakt. De extra 300.000 euro dient om de UiTPAS verder te kunnen uitrollen over Vlaanderen. De integratie van de werking van Demos zal pas vanaf 2025 gebeuren. Met het oog

daarop dient publiek op 11 juni 2024 een plan in, dat in een addendum met financiële middelen zal resulteren vanaf 2025.

Strikt genomen staan alle cultuurdecreten open voor lokale besturen, op voorwaarde dat de aanvragende instantie voldoet aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden. De finaliteit van de Vlaamse cultuurdecreten is echter niet het creëren van een alternatieve financieringsstroom naast het Gemeentefonds. Het is dus zaak voor de lokale besturen om na te gaan in hoeverre hun culturele projecten in aanmerking komen voor een ad-hocondersteuning op basis van Vlaamse cultuurdecreten. Wegwijzers zijn vanzelfsprekend de subsidiewijzer en – meer op maat – de diverse loketten bij de sectorale en transversale steunpunten. In Vlaanderen kan een lokaal bestuur bovendien werkingssubsidies ontwikkelen als het in een intergemeentelijk samenwerkingsverband een bovenlokale cultuurwerking uitbouwt. Op die manier kunnen de samenwerkende besturen het cultuurveld in hun regio ondersteunen vanuit een gemeenschappelijke bovenlokale visie en regiefunctie. In het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad kunnen gemeenten werkingssubsidies ontvangen voor een gemeentelijk cultuurbeleid en voor een Nederlandstalige gemeentelijke openbare bibliotheek.

De begrotingspost voor onderzoek, publieksprijzen en adviesraden is niet strikt onderverdeeld in verschillende uitgavenposten. In functie van de noden, die van jaar tot jaar kunnen verschillen, worden de kredieten aangewend. De minister-president zal de gedetailleerde informatie nazenden.

De verduurzaming van de cultuur- en jeugdinfrastructuur is een belangrijke ambitie voor de hele zittingsperiode. De strategische doelstelling in de beleidsnota Cultuur 2019-2024 is investeren in duurzame cultuurinfrastructuur. Hieronder vallen investeringen in zowel de eigen cultuurinfrastructuur van de Vlaamse Gemeenschap als andere cultuurinfrastructuur in Vlaanderen en Brussel. 'Duurzaam' geeft aan dat de ambitie breder mag zijn dan energiezuinigheid alleen. Andere mogelijke duurzaamheidsaspecten zijn de vestigingsplaats, de drempelverlaging, de renovatie of het hergebruik van bestaande infrastructuur, het toekomstbestendige bouwen, de gezonde en comfortabele ruimtes, de energievraag en monitoring daarvan, het duurzame materiaalgebruik, het behoud van grondstoffen en hergebruik van restmaterialen, de waterbesparing en de biodiversiteit. In de nieuwe subsidiereglementen heeft dit oogmerk concreet vorm gekregen in een aantal duurzaamheidsambities. Binnen de eigen infrastructuur worden projecten vanuit deze brede blik benaderd.

Een vraag betreft de verschillende onderdelen van de infrastructuuruitgaven en de invloed van de fors duurdere bouwmaterialen en van de prijsindexeringen. De minister-president geeft een overzicht van de projecties en ramingen. De uiteindelijke uitgaven kunnen daarvan afwijken. Voor de algemene werkingskosten gaat het om 80.000 euro. Voor de verbintenissen met betrekking tot het eigenaarsonderhoud om 2,4 miljoen euro. Ongeveer 50 miljoen euro is begroot voor alle investeringen voor de eigen accommodaties, en 1 miljoen euro voor onroerende voorheffing en andere eigenaarsverplichtingen. Daarnaast zijn er 2,5 miljoen euro investerings-subsidies voor sectorale cultuur- en jeugdinfrastructuur. Conform het BVR van 29 april 2022 zijn de prioriteiten duurzaamheid, veiligheid en integrale toegankelijkheid van cultuur- en jeugdinfrastructuur.

De op te vragen VKF-middelen 2024 zullen berekend worden op basis van de maatregelen die in aanmerking komen uit de ingediende dossiers voor de subsidielijnen met de sectorale prioriteiten in 2024. Een exact bedrag voor 2024 kan de minister-president bijgevolg nog niet bepalen. In 2023 ging het voor Cultuur om 350.000 euro en voor Jeugd om 290.000 euro.

De uitgaven voor de overgedragen provinciale gebouwen zijn geregeld in het meerjarenplan 2018-2024, dat de Vlaamse Regering jaarlijks goedkeurt. In 2024 gaat het om:

- 230.000 euro aan de stad Antwerpen voor de Arenbergschouwburg;
- 160.000 euro voor het DIVA;
- 1,5 miljoen euro voor het Roger Raveelmuseum;
- 7 miljoen euro voor Mu.ZEE.

Momenteel is nog niet bekend welke projecten in 2024 investeringssubsidies zullen ontvangen, omdat er nog geen aanvragen binnen zijn.

De BBT BO2024 vermeldt dat er 34 miljoen euro extra zal toegevoegd worden aan culturele topinfrastructuur. Er was al in 8 miljoen euro voorzien voor 2024. De resulterende 42 miljoen euro wordt als volgt verdeeld, uiteraard altijd in functie van de voortgang van deze projecten:

- 250.000 euro voor het KMSKA;
- 14,5 miljoen euro voor het M HKA;
- 7,2 miljoen euro voor het Kaaitheater;
- 20 miljoen euro voor de Opera Gent.

De subsidie aan de stad Antwerpen voor het DIVA past in het meerjarenplan 2018-2024 van de overgedragen provinciale middelen. Volgens dat plan zal het museum in 2024 nog een technische ingreep realiseren. De stad zal hiervoor in het begin van dat jaar een aanvraagdossier indienen.

Het dossier voor de Vlaamse Opera Gent bevindt zich nog in de ontwerpfase. Een definitieve raming heeft de stad momenteel nog niet. De minister-president heeft al meermaals aangedrongen op meer inzicht in het budget en de timing. Tegen december is hem meer duidelijkheid beloofd. In de ontwerpfase bekijkt de stuurgroep de mogelijke ingrepen om het budget onder controle te houden.

Ook het dossier van de Bourslaschouwburg bevindt zich nog in de ontwerpfase. De substantiële impact van de evoluties op de projecten in uitvoering is de minister-president bekend. De uiteindelijke impact op de projecten die zich nog in ontwerpfase bevinden, zal pas echt duidelijk worden wanneer de werken effectief gegund zijn. De totale projectkosten zijn aan het begin van de zittingsperiode op 67 miljoen euro geraamd. Het heeft er alle schijn van dat ze hoger zullen uitvallen. Een projectbudget houdt rekening met een normale indexevolutie, maar die is er niet gekomen. Samen met het Toneelhuis en de stad Antwerpen bewaakt de Vlaamse overheid het budget zo goed mogelijk. Er zijn al rationalisatieoefeningen uitgevoerd.

Voor het Design Museum Gent bedroegen de ramingsbedragen exclusief btw uit de respectieve aanvraagdossiers:

- 7.024.585,00 euro voor de nieuwbouw;
- 485.069,10 euro voor het verbeteren van de toegankelijkheid van Hotel De Coninck;
- 1.772.693,32 euro voor aanpassingen aan vleugel 92.

De totale raming voor deze werken bedroeg 9.282.347,42 euro. De werken zijn aanbesteed en gegund voor 11.982.841,25 euro exclusief btw.

Voor Musea Brugge heeft het stadsbestuur een prijsherzieningsformule goedgekeurd. In deze regeerperiode is er geen budgettaire ruimte meer om een deel van de meerkosten te dragen met Vlaamse budgetten. Het is aan de volgende regering om zich daarover te buigen.

De dossiers die gesubsidieerd worden met de 95 miljoen euro voor infrastructuur, zijn of worden met de volgende timing opgeleverd:

- het KMSKA in 2022;
- de M HKA-nieuwbouw in 2031;
- het Kaaitheater in 2025;
- de Gentse opera in 2030;
- de Brugse musea in 2026;
- de Bourla in 2029.

Van de basisinventaris cultuur- en jeugdinfrastructuur worden de eerste resultaten opgeleverd in 2024. De ambitie is om op termijn een zo volledig mogelijk beeld te geven van de cultuur- en jeugdinfrastructuur in Vlaanderen en Brussel. In de eerste fase worden tien bestaande databronnen met infrastructuurgegevens gekoppeld. De data uit deze bronnen worden tot één overzichtelijke inventaris geconsolideerd, die tot dusver geen onderscheid maakt tussen lokale, bovenlokale en regionale infrastructuur. In de mate dat de bronnen informatie bevatten over lokale infrastructuur, zal die ook beschikbaar zijn in de inventaris. De scope van het project omvat dus wel degelijk ook lokale infrastructuur.

De 500.000 euro voor het versterken van culturele instellingen verantwoordt de minister-president vanuit de vaststelling dat voor de sectorale investeringssubsidies meer projecten gunstig waren beoordeeld dan er budget voorhanden was. Bij de begrotingsbesprekingen is er eenmalig een beperkt extra budget ingeschreven om daaraan tegemoet te komen, voor het Speelgoedmuseum in Mechelen.

De administratie voltooit op dit moment de evaluatie van de uitvoering van de opdrachten uit de overeenkomst tussen de PMV en de Vlaamse Gemeenschap over de afhandeling van investeringsdossiers in de Vlaamse cultuursector.

Momenteel worden alleen bezoekersgegevens opgevraagd van de collecties en tentoonstellingen in musea. Heel wat vormen van bezoek worden nog niet in kaart gebracht, zoals leeszaalwerking, workshops, evenementen, extra muros werking en de vele vormen van digitale raadpleging, presentatie en interactie. Daarom leeft zowel bij de organisaties als bij het Departement CJM al enige tijd de vraag om het bezoek meer gediversifieerd in kaart te brengen. Op deze manier kan voor het eerst een uniform gemaakte registratie van start gaan bij archieven en erfgoedbibliotheken. Het steunpunt FARO heeft in samenspraak met de deelsectoren en het departement voorstellen opgesteld voor deze verfijnde bezoekersregistratie. Het departement werkt een geïntegreerd voorstel af en vraagt de data technisch op. Op die manier zullen de organisaties kunnen rapporteren voor de nieuwe beleidsperiode 2024-2028, met een eerste rapporteringsmoment in april 2025. De verfijning van de bezoekersregistratie vergt geen specifieke ontwikkelingsmiddelen, wel personeelsinzet van FARO, het departement en de deelsectoren.

De vragen over de spectrumveiling 5G heeft minister Dalle beantwoord (zie IV, Media).

Vervolgens overloopt de minister-president de vragen die mondeling gesteld zijn in de commissievergadering. Hij houdt de keuzes van de begrotingsopmaak 2023 voor de kunstensector aan. Dat geldt ook voor de nieuwe middelen voor de cultuurelfergoedsector. De middelen liggen vast in beheers- en subsidieovereenkomsten. De procesevaluatie van de structurele kunstenronde door het departement is ondertussen afgerond en beschikbaar op website. Ook de SARC en de Adviescommissie Kunsten zijn hierover geïnformeerd en gehoord. Voor de erfgoedronde wordt de evaluatie opgestart.

Met betrekking tot de oproep om behoedzaam om te gaan met het sociaal-culturele middenveld, verwijst de minister-president naar het eerdere debat daarover. Hij

heeft de rapporten van de inspectie nog niet ontvangen. Zodra ze beschikbaar zijn, staat het de parlementsleden uiteraard vrij ze op te vragen.

Zoals toegelicht in de hoorzitting (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1758/1) en de gedachtewisseling (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1899/1) over het virtueel museum van Vlaanderen is er de voorbije jaren in het voorbereidingstraject ingezet op de samenwerking met de brede erfgoedsector. Het is een gedragen project geworden. Op maandag 30 november 2023 staat bijvoorbeeld een nieuwe trefdag op de agenda, waarvoor ruim 140 erfgoedspelers zich hebben ingeschreven. In maart 2024 staat de lancering gepland van de eerste versie van de app. Vanaf dan wordt in samenspraak met de sector altijd nieuwe inhoud ontwikkeld. Het is niet de bedoeling om een aparte vzw op te richten voor het beheer van het virtueel museum. Er liggen een aantal opties voor integratie op tafel, maar die gesprekken zijn nog niet afgerond. De middelen voor de verdere ontwikkeling en het beheer staan recurrent ingeschreven in de cultuurbegroting.

De 7 miljoen euro extra voor de inhaalbeweging cultureel erfgoed is niet geoormerkt voor projectsubsidies maar ook inzetbaar voor onder andere eigen instellingen. Voor de opsomming verwijst de minister-president naar zijn toelichting.

Uiteraard heeft hij contact gehad met de stad Oostende over de renovatie van Thermae Palace en de eventuele verhuizing van Mu.ZEE naar die site. Zijn deur staat trouwens altijd open voor constructieve voorstellen. De stad Oostende werkt vandaag hard verder aan dit dossier, met de PMV als projectmanager. Het investeringsdossier moet nog definitief worden goedgekeurd op de raad van bestuur van de PMV. Daarna is het vergunningstraject aan de beurt. Voor de minister van Cultuur primeren vooral de continuïteit en kwaliteit van de werking van Mu.ZEE. Zowel de huidige site als Thermae Palace zijn bespreekbaar als locatie. Minister-president Jambon zou een verhuis niet ongenegen zijn, onder meer omwille van de zichtbaarheid van het complex. Aan de andere kant doen zich daar praktische knelpunten voor, bijvoorbeeld voor het depot. Ondertussen gebeuren wel de nodige herstellingen aan de gebouwen, die de uitgaven in 2024 verklaren.

Het onderzoek over de mogelijke samenwerkingsverbanden tussen het KMSKA, het M HKA en Mu.ZEE is afgerond. De gesprekken blijven achter de schermen lopen, zodat de ideeën kunnen groeien. Een beslissing wil de minister-president op dit moment niet forceren.

In de eerste plaats is de basisinventaris cultuur- en jeugdinfrastructuur bedoeld om een goed overzicht te geven van de bestaande cultuur- en jeugdinfrastructuur in Vlaanderen. De bedoeling is niet om top-down 'witte vlekken' in te vullen, wel om bij subsidieaanvragen of eventuele bouwplannen na te gaan of er in die regio al genoeg of zelfs te veel aanbod aanwezig is. Dit is een hulpmiddel om infrastructuurmiddelen zo nuttig mogelijk aan te wenden.

Het onderscheid tussen de verschillende subsidielijnen voor infrastructuur is eenvoudig. De sectorale investeringssubsidies zijn bedoeld voor kleinere projecten, toegespitst op drie prioriteiten, die regelmatig bijgestuurd worden. In het huidige BVR vormen duurzaamheid, toegankelijkheid en veiligheid de drie prioriteiten. Op deze subsidies staat een maximumbedrag van 500.000 euro. De strategische investeringssubsidies zijn bedoeld voor grotere projecten. Vaak zijn dat geen dossiers van enkele honderdduizenden euro's, maar veeleer van enkele tot zelfs tientallen miljoenen euro's. Het onderscheid situeert zich dus in het strategische karakter en de omvang van de investeringen.

De energielening is specifiek gericht op de installatie van zonnepanelen. Daarvoor is 5 miljoen euro per jaar beschikbaar. Het bevreemdt de minister-president dat de sector daar zo weinig gebruik van maakt, ondanks de uitgebreide promotie in

tijden waarin energie en klimaat hoog op ieders agenda staan. Hij heeft het departement de opdracht gegeven daarmee aan de slag te gaan.

De energiecompensatie geldt als eenmalige steun, gerelateerd aan de energiecrisis. Alle subsidiedossiers moeten worden ingediend via KIOSK. Over alle subsidie lijnen worden telkens infomomenten georganiseerd. Als organisaties toch nog vragen hebben, dan weten ze de overheid heel goed te vinden.

De lancering van het Verenigingsloket is eind januari 2024 gepland. Op dat moment zal het nog om een basisversie gaan, die en cours de route wordt uitgebouwd. Het Departement CJM is het evenement aan het voorbereiden. Uiteraard maakt communicatie daar deel van uit. Tijdens de ontwikkeling zijn al verschillende infomomenten georganiseerd, waarop ook lokale besturen zijn uitgenodigd. Vanzelfsprekend zijn die besturen een belangrijke partner in dit project. Meer nog, ze zullen de voornaamste vruchten plukken van deze Vlaamse investering.

De landschapstekeningen van de sectoren zullen in de eerste helft van 2024 worden opgeleverd, dus nog voor het einde van de regeerperiode. In de BBT staat de evaluatie van de visitaties SCVW in het voorjaar van 2024 aangekondigd. Na afloop kunnen de resultaten met het parlement gedeeld worden. Uiteraard hebben de administratie en de adviescommissie tijd nodig voor die evaluatie. De visitatieronde vraagt een grote personeelsinzet van het departement. Eigenlijk is het SCVW-decreet nog het enige cultuurdecreet met visitaties. De vraag of alle organisaties visiteren nog van deze tijd is, is stof voor een toekomstige discussie.

Fiscale fiches zijn een federale bevoegdheid. De minister-president wil hierover het kabinet van federaal minister Vincent Van Peteghem contacteren. Misschien kan de cd&v-fractie mee aan de kar trekken.

Op de vraag over wat nog open zal blijven staan op de beleidsagenda voor de regeerperiode, antwoordt de minister-president dat deze tot zijn vreugde grotendeels afgewerkt is geraakt. Openstaande punten betreffen voornamelijk infrastructuurprojecten, maar zoiets is eigen aan infrastructuurwerken, die de nodige doorlooptijd kennen. De Warande is wel nog een dossier dat de minister-president nog in deze regeerperiode wil afwerken. Daarover heeft hij heel kortgeleden nog een gesprek gehad met de intendant.

Over het EU-voorzitterschap voert Vlaanderen uiteraard overleg met de andere gemeenschappen. Zowel tussen de verschillende administraties als tussen de ministers en de kabinetten zitten die contacten goed. Er is inmiddels een afgestemd werkprogramma. Voor cultuur zijn er twee grote prioriteiten: de digitalisering van de culturele en creatieve sectoren; en cultuur, erfgoed en Europese identiteit. Er zullen conferenties worden georganiseerd over deze thema's. Ze zullen ook aan bod komen tijdens de formele raad Cultuur in Brussel en een informeel ministerieel werkdiner in Antwerpen. Uiteraard biedt dit voorzitterschap kansen om het Vlaamse beleid in de schijnwerpers te zetten.

De oproep voor de Europese culturele hoofdstad is inmiddels officieel gelanceerd. Op 1 december 2023 vindt er een informatiemoment plaats voor de kandidaat-hoofdsteden. 2 september 2024 wordt de deadline voor de dossiers voor de preselectie. Op www.ecoc2030.be staat daarover alle informatie.

De minister-president rekent erop dat de commissie op 14 december 2023 twee ontwerpen van decreet in behandeling zal nemen: betreffende respectievelijk de amateurkunsten en het bovenlokale cultuurbeleid.

Het herijkingstraject van de cultuurdecreten is nog aan de gang. Concreet wordt er de komende maanden gewerkt rond de generieke aspecten van de verantwoordings-

fase en de toezichtsfase van een subsidiedossier. De tot dusver in dat kader gemaakte afspraken over onder andere de beoordelingsfase en de beslissingsfase, zijn waar mogelijk al optimaal geïntegreerd in verschillende decretale kaders.

Projecten zijn afgebakend in tijd en ruimte. Op dit moment is er geen intentie om ook hun looncomponent te indexeren. De verdeling in de erfgoedronde van de 7 miljoen euro voor eigen instellingen en de behoeften van die instellingen heeft de minister al grotendeels in zijn mondelinge toelichting aangegeven. De eigen instellingen hebben in gesprekken en fiches hun noden kenbaar gemaakt. De middelen zullen naar een inhaalbeweging gaan, maar zeker ook naar nieuw beleid. Zodra de besprekingen afgerond zijn, kan de minister-president een overzicht van de behoeften bezorgen.

Kunst Aan Zet is stopgezet vanwege te weinig interesse. De beslissing is genomen in samenspraak met Kunst in Huis. Er is inderdaad wel wat budget ingekropen, maar als enige argument om een initiatief in stand te houden, volstaat zoiets niet.

Het eengemaakte cultuurloket in Brussel wordt in de interministeriële conferentie besproken. Het onderzoek is afgerond met de conclusie dat Vlaanderen momenteel geen extra stappen hoeft te nemen omdat het een eigen Cultuurloket heeft. Uiteraard staat Vlaanderen open voor samenwerking en synergiën, maar de bal ligt in het kamp van de andere gemeenschappen.

De taxshelter is een positief instrument en een efficiënte en transparante maatregel. Maar doordat investeerders nu eenmaal keuzes maken, bestaat het risico dat uitbreidingen ten koste gaan van bestaande sectoren. Vlaanderen volgt de recente uitbreiding met gaming op en zal de impact ervan evalueren. De minister-president loopt daarop niet vooruit. De eerste uitbreiding heeft weinig kannibalisme tot gevolg gehad. Of dat ook geldt voor de uitbreiding met gaming, is nog te vroeg om te beoordelen.

De administratie heeft het bestek voor de evaluatie van de innovatieve partnerprojecten uitgestuurd en verwacht ze tegen het einde van het jaar te kunnen gunnen.

Zeer binnenkort vindt opnieuw een Interministeriële Conferentie voor Cultuur plaats, onder voorzitterschap van de Franse Gemeenschap. Op de agenda staan onder andere: de impact van streaming op de vergoeding van artiesten; de kwaliteit van de binnenlucht; en een aantal erfgoed dossiers, zoals de export van cultuurgoederen, de positie van het KIK en de kunstcollectie van Belfius. Er is ook een vooruitblik naar het Europese voorzitterschap. Uiteraard kan de minister-president de commissie daar nadien over informeren.

De Ultimas zullen op 30 april 2024 in de AED Studio's in Lint uitgereikt worden. De Leipziger Buchmesse vindt van 21 tot en met 24 maart 2024 plaats. De BBT bevat op dat vlak een foute datum. De minister-president zal zelf aanwezig zijn op woensdag 21 en donderdag 22 maart.

Het onderzoek naar de mogelijkheid voor een internationaal kunstenfestival in Vlaanderen zal op korte termijn gegund worden door Event Flanders, in het kader van het topevenementenbeleid. De resultaten worden verwacht in het najaar van 2024.

De derde editie van Boektopia was een positief beginpunt voor een succesvolle landelijke boekenbeurs. Met 47.000 bezoekers en 105.000 verkochte boeken is er sprake van een verdubbeling ten opzichte van de vorige editie. De boekhandels zien bovendien een nieuw publiek, dat andere boekentitels koopt. Op dit moment worden de week in Kortrijk en de flankerende initiatieven in heel Vlaanderen

geëvalueerd. De minister-president is met Literatuur Vlaanderen in gesprek over een toekomsttraject, om op een grootschalige, gefocuste en duurzame manier te blijven inzetten op leesbevordering, inclusie, internationalisering en promotie van het boek. Boektopia blijft natuurlijk een privé-initiatief.

De minister-president betwist de kritiek dat hij te veel investeert in bakstenen, digitalisering en internationalisering, en niet in mensen: zijn zogenaamde voorkeur voor 'bricks and bytes'. Die berust op een valse tegenstelling. Investerings in infrastructuur zijn investeringen op lange termijn. Van elke organisatie waarin de Vlaamse overheid investeert in stenen, wordt gevraagd om ruimte te maken voor andere organisaties, veelal jonge of kleinere organisaties die niet of onvoldoende over eigen infrastructuur beschikken. Er wordt op gehamerd dat de investeringen aan zo veel mogelijk organisaties ten goede komen. Zonder plek om te repeteren, produceren en presenteren is het moeilijk om talent te laten groeien en bloeien.

Hetzelfde geldt voor de investeringen in digitalisering. Die dienen om de sector toekomstbestendig te maken. Dat doet de Vlaamse overheid door de sector te helpen innoveren en door de investeringen zelf centraal voor haar rekening te nemen, zodat niet iedereen ze apart hoeft te dragen. Het beleid helpt te sector een ruimer of ander publiek te bereiken. Het creëert op die manier bij de begunstigde organisaties ruimte om startende kunstenaars te ondersteunen.

Voor de meesters van morgen bestaan er verschillende mogelijkheden, zowel op lokaal vlak als binnen de verschillende Vlaamse decreten. De Vlaamse Regering heeft in deze zittingsperiode inderdaad geïnvesteerd in bakstenen maar ook in mensen. De nieuwe Vlaamse meesters zijn er al, bijvoorbeeld Rinus Van de Velde, Kasper Bosmans en Alexander Vantournhout. Wie gewag maakt van een artistieke woestenij, doet de waarheid zwaar geweld aan.

Tot slot wijst de minister-president Katia Segers nog eens op het recurrente karakter van de extra middelen. Ze lopen in de volgende regeerperiode gewoon voort, zolang de volgende Vlaamse Regering niet beslist om ze terug te schroeven. De minister-president hoopt dat zijn opvolger dat niet zal doen.

2.9. Aanvullende vragen en antwoorden

Voor *Orry Van de Wauwer* is het verschil tussen de verschillende soorten subsidies nog niet helemaal duidelijk. Dus zal hij de minister-president niet uitnodigen voor de opera. Dat de 5 miljoen euro voor energieleningen niet wordt benut, toont vooral aan dat het systeem te ingewikkeld blijft voor heel wat organisaties.

De minister-president heeft zijn antwoord over de visitatieronde in het SCVW op het proces toegespitst, terwijl *Orry Van de Wauwer* vooral geïnteresseerd is in de bevindingen.

Het commissielid heeft inderdaad al het kabinet-Van Peteghem gecontacteerd met de vraag over de fiscale attesten voor giften aan culturele organisaties en instellingen. Hij roept de minister-president op om er op de interministeriële conferentie samen met de federale minister werk van te blijven maken.

Meyrem Almaci leest op pagina 10 van de BBT dat het digitale Verenigingsloket een relanceproject is, en dat de engagementen van het regeerakkoord en het relanceplan Vlaamse Veerkracht verder worden uitgevoerd. Voorts staat er dat de administratie van de Bourla, de Vlaamse Opera Gent, Design Museum Gent enzovoort het dossier opvolgen. Dat verschilt toch wel enigszins van wat de minister-president zonet heeft uitgelegd. De spreker is dan ook blij met die verduidelijking.

Wat zijn de plannen met het oude gebouw van het M HKA?

Als projectmiddelen niet geïndexeerd worden, wordt fair pay alweer wat moeilijker, oppert Meyrem Almaci.

Ze dankt de minister-president voor zijn eerlijke antwoord over consultancy. Het is tijd om na te gaan of bepaalde besparingen geen verholboekje zijn.

Heel wat culturele organisaties zijn geen eigenaar van hun eigen gebouwen en/of niet in staat om het voorschot te betalen. Dat verklaart het beperkte succes van de leningen voor zonnepanelen. Misschien is het goed om de obstakels eens in kaart te brengen.

Het Rekenhof stelt in de meerjarenraming voor de jaren 2025-2028 slechts 22 miljoen euro VAK voor culturele topinfrastructuur vast, met geen daaraan gekoppelde VEK. De huidige of toch zeker volgende Vlaamse Regering zal duidelijkheid moeten brengen over de continuïteit.

De minister-president geeft voorts aan dat extra Vlaamse subsidies niet mogen leiden tot beslissingen van lokale overheden om hun eigen inbreng als inrichtende macht te reduceren. Het Rekenhof ziet daar geen enkele garantie voor. Werkt de minister-president met vertrouwen of heeft hij garanties?

Minister-president *Jan Jambon* wil nader laten onderzoeken waarom de energieleeningen niet vaker worden benut. Op zich is de terugverdientijd redelijk kort. Het is niet zeker dat het systeem te ingewikkeld is, er zijn heel wat andere redenen denkbaar. Het onderzoek daarover zal worden gepubliceerd.

De spreker weet nog niet wat er met het oude gebouw van het M HKA zal gebeuren. De behoeften van het M HKA stroken niet met de ruimtelijke mogelijkheden van de nieuwe site. Er moet worden gezocht naar alternatieve scenario's. De minister-president zal de verschillende scenario's eerstdaags bespreken met de stad Antwerpen. In sommige scenario's blijft het oude gebouw nodig.

Bij elk begin van een regeerperiode wordt er een investeringsplan met een bijbehorend budget opgesteld voor culturele infrastructuur en topinfrastructuur. Met continuïteit bedoelde de minister het groeipad. Uiteraard kan de volgende regering beslissen om er projecten aan toe te voegen.

Er is geen sprake van formele of contractuele afspraken met lokale besturen over het behoud van hun bijdrage. Tot dusver is er altijd overleg geweest, met de oorspronkelijke verhouding als uitgangspunt. Het heeft altijd geresulteerd in een vergelijk over de verdeling van de extra kosten.

3. Indicatieve stemming

De commissie neemt de haar toegewezen onderdelen betreffende de bevoegdheid Cultuur van minister-president Jambon indicatief aan met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

III. Media

1. Toelichting

Minister *Benjamin Dalle* heeft de jongste jaren heel wat initiatieven ontwikkeld om het Vlaamse medialandschap te moderniseren en ondersteunen. Heel wat technologische en maatschappelijke evoluties scheppen noden op dat vlak. De minister heeft de Vlaamse mediasector gezond en relevant willen houden in een erg

competitieve internationale omgeving. Ook in het laatste jaar van de regeerperiode wil hij nog vooruitgang boeken, al is een terugblik nu ook al aan de orde.

De minister projecteert een citaat uit zijn BBT: "Ik ben trots op het werk dat is verricht. Ondanks de uitdagingen van de wereldwijde pandemie en de druk van buiten Europa, heb ik via het beleid van de Vlaamse Regering de mediasector ondersteund met instrumenten en mogelijkheden om zichzelf te beschermen en een modern en relevant medialandschap in Vlaanderen en Brussel te creëren."

1.1. Context

Intussen worden de mediagebruikers geconfronteerd met een gigantische hoeveelheid informatie, waarin moeilijk te onderscheiden is wat echt is en wat nep. De minister wil daarom niet alleen de sector maar ook de mediagebruiker beschermen en versterken.

De relanceprojecten hebben een erg grote impact gehad op de sector. Bij de aanvang van zijn ministerschap beschikte minister Dalle over maar heel beperkte middelen voor vrije beleidsruimte op mediagebied. De relancemiddelen, goed voor 30 miljoen euro aan kredieten, hebben een enorme kentering ingeluid. Een dergelijk bedrag zou vroeger het totaal geweest zijn van decennia aan mediabeleid. De projecten betreffende de digitale transformatie en de desinformatiebestrijding lopen nog, net als de incubatiewerken voor game- en mediabedrijven.

Voor de bescherming van de mediagebruiker steunt de minister ook in 2024 op het Kenniscentrum Mediawijsheid. Hij wil de classificatie van televisiecontent operationeel krijgen in datzelfde jaar.

Op wetgevend vlak werkt minister Dalle voort aan de update van de stimuleringsregeling. Hij zal nog een ontwerp van decreet indienen.

De minister wijst ook op de belangrijke radiostudie die in 2024 zal worden gepubliceerd, en op de herziening van het Mediadecreet.

Vlaanderen zal in de eerste helft van 2024 het EU-voorzitterschap waarnemen voor het onderdeel Media. Minister Dalle zal die gelegenheid aangrijpen om als voorzitter heel wat zaken op de agenda te zetten.

1.2. Vlaamse Veerkracht vanaf 2024

In het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht is 11,8 miljoen euro verdeeld over achttien projecten voor digitale transformatie, op basis van een projectoproep. Alle projecten zijn van start gegaan in januari 2023 en lopen tot eind 2024. Voor minister Dalle worden het prioriteiten voor het komende werkjaar.

Vijf projecten voor desinformatie krijgen in totaal 3,2 miljoen euro. Ze zijn van start gegaan in oktober 2023 en lopen tot juni 2024.

Het crossmediale meetsysteem zal vanaf april 2024 zijn uitrol krijgen.

1.3. Vernieuwend aanbod

De Mediahub zal op basis van het voorbereidende traject ontwikkeld worden door de sector zelf, zonder overheidssteun. De sector vindt het wel degelijk een relevant project, maar heeft beslist om het met eigen middelen voort te zetten en zo juridische kwesties met betrekking tot staatssteun te vermijden. De overheid blijft de evolutie wel nauwgezet opvolgen.

In het kader van Flanders Game Hub zijn in oktober 2023 de eerste elf studio's uit Vlaanderen en Brussel geselecteerd. Afhankelijk van het gekozen traject krijgen ze intense gezamenlijke vorming of specifieke coaching met cofinanciering voor externe expertise. De focus ligt op zowel het creatieve als zakelijke aspect van het gamestudiomanagement.

Het VAF staat met zowel zijn Mediafonds als zijn Gamefonds in voor investeringen in audiovisuele content en de vernieuwing van dat aanbod. Ook in 2024 wil minister Dalle deze belangrijke partner de nodige slagkracht aanreiken om kwaliteitsvolle Vlaamse reeksen en games te ondersteunen. Het in 2022 opgestarte mechanisme voor steun aan podcasts wordt in 2024 verder verfijnd. De minister vermeldt in dat verband het podcastfestival in Oostende van 10 november 2023 als een mooi initiatief van De Standaard. Hij zet in 2024 de budgetverhoging voort voor de ontwikkeling van het Gamefonds tot volwaardige derde poot van het VAF.

De minister zal de stimuleringsregeling voor de audiovisuele sector verder afwerken. Intussen heeft hij het advies van de Raad van State over het voorontwerp van wijzigingsdecreet ontvangen en laat hij het analyseren. Op het eerste gezicht wordt de uitbreiding van het toepassingsgebied naar aanbieders van videoplatformdiensten, de zogenaamde VSP's, niet in vraag gesteld. Voor de minister is dit goede nieuws een aanzet om het initiatief voort te zetten. Hij zal zo snel mogelijk het ontwerp-BVR aan de Raad van State te bezorgen, en het definitieve ontwerp van decreet indienen bij het Vlaams Parlement.

In de voorbije jaren heeft minister Dalle de VRT de nodige tijd en middelen gegund om zichzelf te transformeren en te evolueren naar een omroep die in tijden van snelle veranderingen een huis van vertrouwen kan blijven. Uit de BO 2024 krijgt de VRT eenmalig 9 miljoen euro om de grote evenementen van dat jaar optimaal te capteren. Naast sportevenementen als de Olympische Spelen en het EK Voetbal gaat het ook om de verschillende verkiezingen in ons land en de Amerikaanse presidentsverkiezingen. Het transformatieplan blijft in 2024 voortlopen, terwijl ook de constructie van het nieuwe gebouw op de Reyerslaan op kruissnelheid is gekomen. De VRT-begroting voor 2024 bevat een investering van 112 miljoen euro voor de nieuwbouw. Ook dit wordt een element in de toekomstgerichtheid van de omroep.

In 2024 gaan ook de nieuwe samenwerkingsovereenkomsten met de regionale omroepen van start, voor een periode van vijf jaar. De overeenkomsten gaan uit van een duurzame langetermijnvisie met een verdere ontwikkeling van de omroepen tot volwaardige regionale mediaorganisaties. De minister kondigt een ontwerp van decreet en een uitvoeringsbesluit aan om bepaalde wettelijke bepalingen aan te passen. Na enkele woelige jaren met stevige plotwendingen moet 2024 het jaar worden waarin de regionale omroepen klaargestoomd worden voor de toekomst.

Het jaarlijkse UNWRAP-festival zet de innovatieve samenwerking tussen verschillende entertainmentsectoren centraal. Flanders Game Hub is intens bij die organisatie betrokken. Dat zal voor de editie 2024 opnieuw het geval zijn, net als voor het FTI-festival in maart van dat jaar. Op UNWRAP 2024 zullen de door Game Hub gecoachte studio's hun eerste resultaten voorleggen.

1.4. De mediagebruiker centraal

In het streven om de mediagebruiker centraal te stellen in het mediabeleid, vermeldt de minister voorts de influencer-FAQ, die hij in 2024 verder wil uitbouwen en bekendmaken. Hij wil de influencers bewust maken van de gevoeligheden die met hun rol gepaard gaat. Hij zal de FAQ ook onder de aandacht van de Europese partners brengen tijdens het Belgische EU-voorzitterschap, met een conferentie over het belang en de invloed van influencers en online content creators.

Het mediawijsheidsbeleid zal door middel van de subsidieovereenkomsten met het kenniscentrum blijven inzetten op digitale inclusie en de mediawijsheid van kwetsbare doelgroepen, zoals mensen in armoede. De strijd tegen de desinformatie wordt een prioritaire doelstelling. De minister wil ook voor dit thema werk maken van Europese samenwerking en evenementen in het kader van het EU-voorzitterschap. Hij zal Nieuws in de Klas verder laten uitbouwen met oog voor de digitale leefwereld van kinderen en jongeren.

Met betrekking tot het nieuwe classificatiesysteem voor audiovisuele content heeft de minister het advies ontvangen van de Sectorraad Media van de SARC. Hij onderzoekt momenteel welke aanpassingen het ontwerp-BVR nog behoeft. Het is nog altijd de bedoeling om de leeftijds- en inhoudsclassificaties in 2024 op het scherm te tonen. Samen met de omroepen en de dienstenverleners onderzoekt de minister momenteel de ideale timing voor de introductie daarvan.

1.5. Radiobeleid

Wat het immer belangrijke radiodossier betreft, is de grote radiostudie momenteel in uitvoering. De studie onderzoekt onder meer de transitie van analoge naar digitale radio en de toekomstige DAB+/'digital only'-omgeving'. In het kader van de Week van de Digitale Radio heeft de minister recent nieuwe cijfers gepubliceerd. Intussen gebeurt al 49 procent van het radioluisteren digitaal. DAB+ kende een stijging naar 30 procent, maar ook internetradio vertoont een veelbelovende stijging. De consequenties voor een FM-afschakeling wil de minister in het teken van de radiostudieresultaten analyseren. Hij verkiest in dat verband een snelle switch, maar dan wel op de voorwaarde dat die op dat moment al haalbaar is voor een grote meerderheid van de Vlamingen. De radiostudie zal een aantal data vooropstellen. De studie onderzoekt ook of de VRT met een deel van haar zenders radicaal digitaal kan gaan. Op basis van de resultaten wil minister Dalle een conceptnota presenteren aan de Vlaamse Regering met zijn visie op de toekomst van het radiolandschap.

1.6. Mediadecreet

Het Mediadecreet heeft in de regeerperiode al verscheidene wijzigingen ondergaan en blijft in het aandachtsveld van de minister. Door de vele wijzigingen is het decreet doorheen de jaren almaar complexer geworden. De eerder aangekondigde brede herziening krijgt concreet vorm. Er is onderzoek gevoerd naar het begripkader en de plaats van de verschillende platformen en diensten in het decreet. De minister overloopt vervolgens de andere elementen die in de brede herziening aan bod zullen komen:

- een benchmark van regulatoren;
- de verenigbaarheid van de terminologie van het Mediadecreet met het Wetboek van vennootschappen en verenigingen;
- de conformiteit met de algemene verordening gegevensbescherming.

De aanpak zal in twee fases gebeuren. De eerste fase maakt het decreet compatibel met het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en de algemene verordening gegevensbescherming om de verwerking van persoonsgegevens correct toe te passen. De Vlaamse Regering heeft het voorontwerp van decreet een eerste keer principieel goedgekeurd. Ze heeft intussen ook het advies ontvangen van de SARC en de Gegevensbeschermingsautoriteit. De minister wacht nog op het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie. Hij wil het ontwerp van decreet in het begin van 2024 bij het Vlaams Parlement indienen.

De tweede fase behelst een conceptnota van minister Dalle aan de Vlaamse Regering over de bouwstenen van het toekomstige Mediadecreet. De rollen van omroepen, dienstenverleners en netwerken lopen vandaag helemaal door elkaar. Dat

roept de vraag op naar de werkbaarheid van de huidige terminologie en structuur van het decreet. Een fundamentele herziening daarvan vergt een grondige en tijdsintensieve denkoefening. Daarom wordt dit een aparte fase, die niet mee in het eerste ontwerp van decreet wordt doorgevoerd.

1.7. EU-voorzitterschap

In de eerste helft van 2024 wordt minister Dalle Europees Raadsvoorzitter Media. Hij zal de sterktes van de Vlaamse media delen met Europese partners en beleidsmakers en wil vanuit dat vertrekpunt een stempel drukken op het Europese beleid en zo de hele Europese mediasector versterken. De afronding van de European Media Freedom Act wordt daarin een belangrijke ambitie. Het huidige Spaanse voorzitterschap is daarmee nu al aan de slag. Na de afloop zal ons voorzitterschap de progressie ter zake onderzoeken, maar het lijkt nu al waarschijnlijk dat het dossier ook volgend jaar nog op de agenda staat.

Zoals gezegd komt er ook een conferentie om de unieke influencer-FAQ onder de aandacht van Europa te brengen. Minister Dalle wil het Europese bewustzijn ter zake verhogen. Voorts zal hij een tweedaagse conferentie wijden aan de digitale transformatie.

1.8. Slotsom

Tot slot toont de minister een overzicht van de mediabegroting voor 2024. Het totale mediabudget bedraagt afgerond 400 miljoen euro, waarvan 297 miljoen euro aan toelagen voor de VRT, inclusief de eenmalige bijstelling met 9 miljoen euro voor het evenementenjaar 2024. De 83,8 miljoen euro voor ex-statutaire medewerkers van de VRT is ook in de mediabegroting opgenomen. Het VAF ontvangt een dotatie van 9,7 miljoen euro. De VRM-begroting bedraagt 1,8 miljoen euro. Daarmee heeft de minister de drie grootste uitgavenposten opgesomd.

Daarnaast zijn er traditioneel werkingssubsidies voor partners. Het Kenniscentrum Mediawijsheid ontvangt daaruit 958.000 euro; de VVJ 433.000 euro; de regionale omroepen samen 2,652 miljoen euro; en het Fonds Pascal Decroos 510.000 euro. Ten slotte is er 1,9 miljoen euro beschikbaar voor projectsubsidies.

Vergeleken met de vorige mediabegroting is een opwaartse evolutie merkbaar, die deels te verklaren is door indexeringen, besluit minister Dalle.

2. Bespreking

2.1. Klaas Sloomans

Klaas Sloomans beschouwt de laatste begrotingsopmaak van de regeerperiode als een eindexamen voor de bevoegde minister. Het commissielid steekt van wal met enkele concrete vragen.

Volgens pagina 12 van de BBT Media plant minister Dalle een nieuw overleg over het sociale charter, een initiatief van vorig minister van Media Sven Gatz. Van de goede bedoelingen met betrekking tot de verloning is maar bitter weinig terechtgekomen. Freelancers in de mediasector bevinden zich in een penibele situatie, blijkt uit recent onderzoek van de UGent. Minister Dalle wil de indexering op het volgende overleg aan bod laten komen. Wat is de stand van zaken? Als de minister naar de federale bevoegdheden ter zake zou verwijzen, wijst Klaas Sloomans hem erop dat cd&v ook daar aan de macht is. De partij zou die mooie positie moeten aanwenden ten gunste van de freelancers.

Nog op pagina 12 behandelt de minister de 5G-inkomsten. Het belangrijke dossier ligt al enkele jaren te rotten, gezien de veel te beperkte toekenning van middelen aan de gemeenschappen. In zijn BBT Media herhaalt minister Dalle zijn ambitie om een akkoord af te sluiten met de Federale Regering. Maar dat had hij in zijn beleidsnota 2019-2024 ook al beloofd. Uiteraard vergt zoiets enige tijd, maar intussen blijven significante sommen waarop de Vlaamse Gemeenschap recht heeft, op een geblokkeerde rekening geparkeerd. Volgens Klaas Sloomans is dat deels een gevolg van het immobilisme van cd&v, die zoals gezegd in beide regeringen zit. Daarom vraagt het commissielid niet langer hoeveel onderhandelingen de minister hieraan nog zal wijden, maar hoe hard Vlaanderen het spel zal spelen en wanneer er eindelijk duidelijkheid zal komen over de inkomstenverdeling. En vooral: welk uitgangspunt neemt Vlaanderen in? De huidige verdeling federaal/gemeenschappen is 80/20. Gaat Vlaanderen voor 70/30, 60/40 of nog een ander openingsbod?

Met betrekking tot de brede herziening van het Mediadecreet heeft minister Dalle recent een conceptnota aangekondigd. Nochtans zou hij die brede herziening volgens zijn beleidsnota Media al helemaal moeten hebben afgerond in de huidige regeerperiode. Heeft Klaas Sloomans juist begrepen dat het uiteindelijk maar bij een conceptnota voor nieuwe regelgeving zal blijven? Gezien het lot van talloze conceptnota's, onder meer in de werkgroep Institutionele Zaken, zou een verticale klassering dan wel eens het lot van die ambitie kunnen worden. Vanwaar dit vermoedelijke uitstel naar de volgende regeerperiode met een nieuwe minister van Media, peilt Klaas Sloomans. Alleen al op juridisch vlak is een herziening van het Mediadecreet dringend aan de orde, onder meer gezien de verwevenheid tussen de dienstenverdelers, omroepen en netwerken.

Op pagina 14 bespreekt minister Dalle de regionale omroepen. Hij verwijst naar hun nieuwe samenwerkingsovereenkomsten in het kader van de budgettaire zelfredzaamheid. Een heel concrete casus is de potentiële fusie tussen AVS en TV Oost. In februari 2023 kon minister Dalle daar voorlopig nog niet veel over zeggen, om de onderhandelingen alle kansen te geven. Wat is de huidige stand van zaken?

In verband met de steun aan kwaliteitsvolle journalistiek mag het Fonds Pascal Decroos opnieuw op 510.000 euro rekenen. Het Vlaams Belang is een bijzonder koele minnaar van dat linkse genootschap. Op 15 november nog bracht het fonds een artikel uit dat het Vlaams Belang afschilderde als een asociale antiwerkliedenpartij, zonder enige kans op wederwoord. Een recente titel boven een artikel luidde 'Eigen belang eerst'. Zoiets noemt Klaas Sloomans geen onderzoeksjournalistiek maar framing en intentieprocessen. Het fonds vindt zijn basis in de samenwerkingsovereenkomst met Journalismfund Europe. Volgens die overeenkomst dient het Fonds Pascal Decroos het algemene belang en is het onafhankelijk, twee voorwaarden die het permanent schendt, analyseert het commissielid. Alleen al daarom zal het Vlaams Belang de mediabegroting niet goedkeuren.

Op pagina 31 vermeldt de minister het streven naar een duurzaam en innovatief internationaal mediabeleid. Dat hij de samenwerking met Nederland wil blijven bevorderen, kan de Groot-Nederlander in Klaas Sloomans alleen maar toejuichen. De minister wil verdere uitwisseling tussen de VRT en de NPO in 2024 bekijken. Kan hij die plannen concreter maken?

Drie vierde van het Vlaamse mediabudget is voor de VRT bestemd. Het gaat om bijna 300 miljoen euro, een toename met alweer 9 miljoen euro. De zogezegde besparingen zijn veeleer fictie dan realiteit. Tegenover de dotatie plaatst de Vlaamse Gemeenschap voorwaarden in het Mediadecreet en de beheersovereenkomst met de VRT. Volgens Klaas Sloomans heeft de VRT de afgelopen drie jaar heel wat van die voorwaarden permanent met de voeten getreden. Voor die contractbreuk wordt ze nooit gesanctioneerd, zal Klaas Sloomans met vier voorbeelden illustreren.

Ten eerste zendt de VRT ondanks een VRM-uitspraak nog altijd prerolls uit op VRT MAX. Op basis van artikel 50 van het Mediadecreet had de VRM geoordeeld dat de VRT daarmee zou moeten stoppen, maar de omroep blijft ze intussen toch brengen. Nochtans heeft minister Dalle op 8 december 2022 bevestigd dat de VRT het VRM-besluit moet eerbiedigen (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2022-23, nr. 623). Wie vandaag op zijn smartphone een fragment van 'Het Verhaal van Vlaanderen' aanklikt, krijgt meteen reclame te zien voor pakweg Campari of Martini. Door de VRM-uitspraak zomaar naast zich neer te leggen, bezondigt de VRT zich aan contractbreuk, oordeelt Klaas Sloopmans.

Ten tweede legt de gedelegeerd bestuurder van de VRT zijn organisatie een zwijgcultuur op. Hij heeft gedreigd om op te sporen wie nog nieuws zou lekken, en de betraptten te ontslaan. Niet alleen is een dergelijk dreigement een inbreuk tegen verschillende onderdelen van de beheersovereenkomst, het staat ook haaks op de deontologische code, die overheidspersoneel bij onregelmatigheden net spreekplicht oplegt. De VVJ heeft in dat verband gewag gemaakt van een "disproportionele inmenging in een mensenrecht". Is de VRT daarvoor financieel gesancioneerd, poneert Klaas Sloopmans. Neen, na een spreekwoordelijke tik op de vingers door minister Dalle is de omroep gewoon tot de orde van de dag overgegaan.

Daarna hebben zeventig journalisten en eindredacteuren een petitie getekend over het toxische klimaat van de VRT. Ze gaven aan zich binnen de VRT-muren angstig, teleurgesteld en huiverig te voelen. Ook dit derde voorbeeld vindt Klaas Sloopmans strijdig met de beheersovereenkomst, die immers bepaalt dat de VRT "mensen sterker maakt door aandacht te hebben voor hun persoonlijk welzijn en ontwikkeling". Allemaal praatjes voor de galerij, oordeelt het commissielid, gezien het uitblijven van enige sanctie of ander gevolg.

Met zijn vierde voorbeeld komt het commissielid terug op zijn vraag om uitleg (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2023-24, nr. 367) over inbreuken op de eigen charters en de beheersovereenkomst. Toen antwoordde minister Dalle: "ik denk te mogen hopen dat de VRT hier optreedt". Ook die boodschap zal wel niet al te hard zijn aangekomen bij de VRT-directie, veronderstelt Klaas Sloopmans.

Toch beschikt de VRT wel degelijk over een instrument om de niet-naleving van de beheersovereenkomst te sanctioneren met "gepaste maatregelen onder leiding van een arbitragecommissie". Minister Dalle laat echter na om hiervan gebruik te maken. Bijgevolg kan de VRT de regering bij elke inbreuk met een kluitje in het riet sturen. Ook daarom zal het Vlaams Belang het onderdeel Media van de begrotingsopmaak 2024 niet goedkeuren.

2.2. Manuela Van Werde

Manuela Van Werde zal eerst het regeerakkoord vergelijken met het palmares dat minister Dalle bij de laatste begrotingsopmaak van de regeerperiode kan voorleggen. Van het ambitieuze programma zijn heel wat zaken uitgevoerd geraakt, zoals de transformatie van de VRT, met de bijbehorende besparingen maar ook investeringen. Daarmee is de VRT nu klaar voor de digitale toekomst van de mediasector. Er waren stevige keuzes nodig, die de regering en de VRT dan ook hebben gemaakt. Op termijn zullen dit de juiste keuzes blijken, verwacht het commissielid.

Minister Dalle heeft met overtuiging werk gemaakt van de digitale transformatie van de mediasector in het algemeen. De coronacrisis heeft stevig op de sector ingehakt en er bepaalde tendensen nog versterkt, waaronder het niet-lineaire kijken. Daarmee is de advertentiemarkt uiteraard niet gelukkig, terwijl ze al onder druk stond door de concurrentie van internationale spelers, namelijk sociale media en videoplatformdiensten. Elk nadeel heeft gelukkig zijn voordeel. De coronacrisis heeft mede dankzij de relancemiddelen een stroomversnelling teweeggebracht in

de digitalisering. Hoe duurzaam worden de relanceprojecten verankerd, vraagt Manuela Van Werde.

Is die digitalisering al ver genoeg doorgedrongen? Er zijn stappen naar meer digitaal radioluisteren, maar op een duidelijke beslissing over de FM-afschakeling is het nog altijd wachten. Manuela Van Werde is alvast benieuwd naar de radiostudie, maar verwacht dat de uiteindelijke beslissing pas voor de volgende Vlaamse Regering zal zijn.

De regering heeft grote stappen ondernomen om de leefbaarheid van de regionale omroepen te verbeteren. In het media-ecosysteem vormen ze een essentiële schakel. Gelukkig beginnen ze zelf te beseffen dat iedereen belang heeft bij een betere samenwerking. Ook het crossmediale meetsysteem, dat de regionale en landelijke mediaspelers samen hebben ontwikkeld, zal die samenwerking ten goede komen. Het blijft intussen wel wachten op de definitieve regelgeving, oordeel Manuela Van Werde.

Daarnaast ziet het commissielid ook nog wel werven openliggen. Minister Dalle heeft de geplande optimalisering van het Mediadecreet teruggeschroefd tot een tweefasenaanpak, met een ontwerp van decreet en een conceptnota. Welke timing stelt hij voorop voor de conceptnota? Wordt die realistisch? Zal een volgende Vlaamse Regering zich wel gebonden voelen aan een conceptnota van haar voorganger?

De weg naar de aangepaste investeringsverplichting bleek vol obstakels te liggen. Hopelijk zal de update de Vlaamse producties ten goede komen, stelt Manuela Van Werde.

De samenwerking tussen de Vlaamse mediabedrijven is volgens haar niet helemaal van de grond geraakt. Daar zullen de druk vanuit de internationale advertentiemarkt en de coronacrisis zeker voor iets tussen hebben gezeten. Toch zal een dergelijke samenwerking nodig zijn om de Vlaamse mediabedrijven te helpen opboksen tegen internationale tendensen. Zowel overtuiging als eigenbelang moeten hen daartoe aanzetten. Hun toekomst zal afhangen van de kwaliteit die Vlaanderen te bieden heeft. Die kwaliteit kan alleen maar gebaat zijn met samenwerking.

Vervolgens polst het commissielid, net als de vorige spreker, naar het 5G-dossier en de opbrengsten uit de spectrumveiling.

Manuela Van Werde breekt een lans voor een sterke mediaregulator. De VRM heeft meer personeel gekregen, maar uit de BO 2024 leert het commissielid dat een gepensioneerde medewerker niet vervangen zal worden. Met de uitdagingen die op de VRM afkomen, met onder meer de investeringsverplichtingen, de Digital Services Act, de ambities van de voorliggende BBT en de European Media Freedom Act staat zijn belang nochtans als een paal boven water. Wat heeft Vlaanderen immers aan mediaregelgeving als het niet in staat is die te handhaven?

De DSA veronderstelt de aanstelling van een coördinator. Die opdracht komt normaal de deelstaten van België toe, maar de federale overheid geeft blijkbaar de voorkeur aan het BIPT. Kan minister Dalle de rolverdeling toelichten?

Uiteraard zal de N-VA-fractie de BO 2024 goedkeuren, besluit Manuela Van Werde.

2.3. Karin Brouwers

Karin Brouwers drukt de grote tevredenheid van de cd&v-fractie uit over het feit dat minister Dalle de regeerperiode zal kunnen afsluiten met een mediabudget van

meer dan 400 miljoen euro, onder meer dankzij een structurele verhoging met ruim 3 miljoen euro.

Het extra geld zal worden besteed aan:

- een verhoging van de werkingssubsidies voor het Kenniscentrum Mediawijsheid, de VVJ en het Fonds Pascal Decroos, belangrijke partnerorganisaties in het mediabeleid;
- een structureel budget voor digitale transformatie;
- een recurrente verhoging van VAF/Gamefonds;
- een verhoging van het budget voor de VRM, opdat die zijn uitgebreide takenpakket kan uitvoeren.

Wat dat laatste betreft, twijfelt Manuela Van Werde of de verhoging wel zal volstaan. Karin Brouwers is benieuwd naar het antwoord van minister Dalle. Vast staat wel dat het VRM-budget is verhoogd.

Specifiek met betrekking tot de BO 2024 is de fractie erg tevreden met de 9 miljoen euro die de VRT in 2024 eenmalig extra krijgt voor het bijzonder drukke jaar dat haar wacht, met verkiezingen en topsportevenementen. Naast de structurele loonindexering van de VRT-dotatie die minister Dalle heeft bewerkstelligd, betekent dit extra budget een aanzienlijk verschil voor de VRT-begroting. Daarmee wil Karin Brouwers ook weer niet gezegd hebben dat alle financiële problemen van de openbare omroep nu zijn opgelost. Dat debat zal ook de volgende regering moeten voeren. Het Transformatieplan wordt intussen uitgevoerd. Ten aanzien van de volgende Vlaamse Regering geeft de spreker al het cd&v-standpunt mee dat de werkingmiddelen van de VRT vanaf 2025 opnieuw geïndexeerd moeten worden.

Karin Brouwers kijkt alvast uit naar VRT-programma's die specifiek aandacht zullen besteden aan het ruim half miljoen Vlamingen dat voor het eerst naar de stembus trekt. Ook de VRT-aanpak van de digitale inclusie en het Ensorjaar wekken nu al haar belangstelling.

In het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht heeft minister Dalle belangrijke extra investeringen in de mediasector kunnen verrichten. Zijn terechte beleidskeuzes behelzen: inclusie en diversiteit; digitale toegankelijkheid; mediawijsheid; en het bestrijden van desinformatie en online haatspraak. Voor 2024 kijkt de cd&v-fractie uit naar de realisatie van de volgende projectlijnen:

- het crossmediale meetplatform, dat dan eindelijk uit de startblokken zal kunnen schieten na de nodige Europese toestemmingen, en waarvoor cd&v al in de vorige regeerperiode heeft geijverd;
- de al in 2023 gelanceerde Mediahub en Flanders Game Hub, die naar verwachting in 2024 op kruissnelheid zullen komen;
- de eindresultaten van de projecten tegen desinformatie.

Met betrekking tot de anti-desinformatieprojecten pleit Karin Brouwers voor een permanente integratie in het Vlaamse mediabeleid. De strijd tegen desinformatie zal ook na de afloop van die projecten niet gestreden zijn.

Vervolgens gaat het commissielid in op de mediabeleidsplannen voor 2024. Ze kijkt uit naar de parlementaire behandeling van het ontwerp van decreet met de nieuwe stimuleringsregeling voor de audiovisuele sector, en zoals gezegd naar de zo langverwachte start van het crossmediale meetsysteem. Het consortium kan nu eindelijk worden opgericht. Op de eerste meetresultaten zal het nog wat langer wachten zijn.

In het kader van het Belgische EU-voorzitterschap heeft minister Dalle een ambitieus programma uitgewerkt om de goede Vlaamse voorbeelden in andere Europese landen ingang te doen vinden. Het Vlaamse mediabeleid heeft inderdaad een

mooi palmares, met het decreet betreffende de signaalintegriteit, de taxshelter en de stimuleringsregeling of zogenaamde Netflix-taks. Karin Brouwers hoopt dat voorts ook het mediawijsheidsbeleid en de influencer-FAQ Europees school maken.

Tot grote tevredenheid van cd&v heeft minister Dalle een miljoen euro vrijgemaakt om Vlaanderen drie jaar lang te laten deelnemen aan het pilootprogramma van de Raad van Europa voor de ondersteuning van Europese coproducties van tv-series. Dit project zal ongetwijfeld kwaliteitsvolle tv-series opleveren, verwacht Karin Brouwers.

Nog in 2024 verwacht de spreker aanpassingen aan het Mediadecreet met betrekking tot de regionale omroeporganisaties, en de eerste fase van de grote herziening van het hele Mediadecreet. In die eerste fase moet het decreet worden aangepast aan het nieuwe Wetboek van Verenigingen en Vennootschappen en aan de AVG.

Karin Brouwers hoopt nog in deze zittingsperiode eindelijk de resultaten van de grote radiostudie te zien. Na alweer een regeerperiode vol gedoe over de radio-erkenningen, zijn de leefbaarheid en kwaliteit van het Vlaamse radiolandschap nog niet echt verbeterd. Cd&v pleit intussen voor een voortgezette digitalisering van de radiosector en acht ook voor de DAB+-frequenties een erkenningskader aangegeven.

Karin Brouwers besluit met enkele concrete vragen. Op pagina 13 van zijn BBT verwijst minister Dalle in verband met de zichtbaarheid en vindbaarheid van televisiediensten naar het ontwerp van de EMFA van de Europese Commissie en de richtsnoeren die de EC in het vooruitzicht stelt. In afwachting daarvan wil de minister wel al onderzoeken hoe Vlaanderen de zichtbaarheid van Vlaamse omroepen en producties op diverse platformen best kan verzekeren, en hoe het daarbij een beroep kan doen op een systeem van co-regulering. Wat precies bedoelt de minister hier met co-regulering? Welke partners beoogt hij?

Op pagina 16 komt de minister terug op de EMFA, die gericht is op een versterking van de vrijheid en het pluralisme in de media. Vanwege de politieke gevoeligheid en de complexiteit van het dossier acht hij de kans groot om dit dossier tijdens het Belgische voorzitterschap op zijn bord te krijgen. Op welke politieke gevoeligheid doelt hij? Welke grote vraagstukken zijn hier van tel?

Op pagina 34 schrijft de minister in verband met de DSA dat België zijn digitale-dienstencoördinator tegen uiterlijk 17 februari 2024 zal moeten aanduiden. Moet het inderdaad één organisatie voor heel België worden? Of blijft er een mogelijkheid om de opdracht te spreiden over bijvoorbeeld de VRM en het BIPT, op basis van een samenwerkingsovereenkomst?

Op pagina 40 kondigt de minister aan om met betrekking tot Podgrond en Streamz nieuwe samenwerkingsmogelijkheden te onderzoeken. Kan hij al een tip van de sluier lichten? Intussen berichten de media over de 'uitlening' van Tom Waes aan de NPO. Past ook die samenwerking in dit kader? Komen er nieuwe organisaties?

Uit pagina 45 citeert het commissielid: "In 2023 komt er een einde aan de loopbaan van de statutaire personeelsleden die functioneel verbonden zijn met het Brussels Philharmonic. Er zullen dus in 2024 geen loonkosten meer zijn die gefinancierd worden door een afzonderlijke toelage". Voor Karin Brouwers is dit een historisch moment. In 1998 heeft het Vlaams Parlement het decreet aangenomen dat het Omroeporkest en Kamerkoor heeft verzelfstandigd tot het huidige Brussels Philharmonic en Vlaams Radiokoor. Hoeveel personeelsleden van het gewezen Omroeporkest en Kamerkoor waren in 2023 nog statutair in dienst van de VRT?

Professor Rik Torfs heeft zich op X geërgerd over de weigering van de Var om op Radio 1 reclame voor [doorbraak.be](https://www.doorbraak.be) uit te zenden. Voor Humo is er wel geregeld reclame te horen op de VRT. Welke criteria gebruikt de Var, die per slot van rekening de reclameregie van de VRT voert?

2.4. Katia Segers

Katia Segers beschouwt de laatste begrotingsopmaak van een regeerperiode als een bijzonder moment voor een minister. Het is dan tijd voor een balans. Het commissielid oordeelt dat minister Dalle in de afgelopen vier jaren altijd goede wil heeft getoond om het Vlaamse medialandschap gezond, divers en rijk te houden, met ruimte voor onafhankelijke journalistiek. De doelstellingen waren dus prima, maar daartegenover stonden helaas te weinig macht en financiële middelen.

De minister verwijst naar de 9 miljoen euro uit de relancemiddelen die hij kan inzetten. Voor Katia Segers is die investering zeer welkom, zeker gezien het zware jaar dat de VRT wacht, met verkiezingen, Olympische Spelen enzovoort. Zonder die extra inbreng zou de situatie van de omroep wel erg precair zijn geworden, maar 9 miljoen euro zal ook niet ineens alles goedmaken. Alles bijeen heeft de VRT in de huidige regeerperiode 25 miljoen euro aan besparingen moeten verwerken, onder andere door de niet-indexering van haar werkingsmiddelen.

In zijn toelichting stelde minister Dalle met veel zin voor understatement dat hij de VRT altijd de kans heeft gegeven om zich te transformeren. Voor Katia Segers betekent dat eigenlijk: de kans gegeven om verder te besparen. Op zich zijn de doelstellingen van het transformatieplan terecht, waaronder de ambitie om de digitale weg verder bewandelen. Maar de VRT moet het intussen met een pak minder middelen stellen. De noodkreet van de redactie is duidelijk genoeg. De veelheid aan extra opdrachten met betrekking tot desinformatiebestrijding, jongerenbereik enzovoort, zijn voor haar niet meer haalbaar. De omroeporganisatie strijdt daarin met ongelijke middelen.

De transformatie van Radio 2 is tot dusver geen succes. Zonder de opgelegde besparingen zou de zender nog altijd over een ontdubbelde ochtendshow beschikken, veronderstelt Katia Segers. Ze hoort al eens zeggen dat de socialisten er altijd zijn om de rode omroep te verdedigen, maar dat is niet de reden waarom Vooruit een sterke publieke omroep nastreeft. Een sterke openbare omroep is beter voor een democratie en is een aanjager voor alle media. De overheid moet daarin blijven investeren. Hoe hard de VRT ook geknokt heeft om alle doelstellingen uit haar beheersovereenkomst na te leven, de besparingen van de huidige Vlaamse Regering laten zich op het terrein toch voelen.

Ook Katia Segers vraagt een stand van zaken over de radiodigitalisering, en meer algemeen over de leefbaarheid van het Vlaamse radiolandschap. De hervormingen van vorig minister Sven Gatz zijn niet op een succes uitgedraaid. Die situatie is nog altijd niet opgelost. Vandaar dat Katia Segers achter de radiostudie staat en erg benieuwd is naar de resultaten en de acties die minister Dalle er nog aan wil koppelen.

De spreker verwelkomt het crossmediale meetsysteem als een heel belangrijke mijlpaal en peilt wanneer dit nu eindelijk uit de startblokken zal schieten. Hoe ziet de minister de uitrol?

Al in de vorige regeerperiode heeft Katia Segers toenmalig minister Gatz stevig aangejaagd met betrekking tot een sociaal charter, maar ook nu stelt ze nog weinig vooruitgang vast. De VVJ blijft intussen wijzen op de precaire situatie van freelancers. Ook de VRT hamert op het belang van goede journalistenvorming. Die

noodkreet van de omroep betreft ook het aan boord houden van – vrouwelijke – journalisten. Hun uitval blijft immers te groot. Wat wil minister Dalle eraan doen?

Katia Segers treedt Manuela Van Werde bij in haar vraag om de VRM niet verder te ontmantelen. De regulator krijgt er maar taken bij, waaronder de handhaving van de influencercode. Hij heeft recent nog vijf influencers op de vingers getikt. Ook Katia Segers heeft in de BBT gelezen dat een gepensioneerd personeelslid niet zal worden vervangen. Ze is op de hoogte van zijn belangrijke opdracht, en wil weten wie die nu zal overnemen. In de steeds complexere regulering die de media-evoluties nodig maken, moet Vlaanderen de VRM ten volle steunen en zeker niet ontmantelen.

Hetzelfde geldt voor de regionale omroepen. Minister Dalle verwijst naar de 2,5 miljoen extra die hij hen heeft toegestoken. Maar het gaat wel om tien omroepen. Per omroep blijft de steun aan de transformatie naar mediabedrijf – overigens een terechte en toekomstgerichte vraag van de minister – erg beperkt. Een dergelijke transformatie is erg kostelijk. Met alle sympathie voor BRUZZ vindt Katia Segers de 9 miljoen euro die naar die omroep gaan, wel erg veel in verhouding. Ze pleit niet om dat bedrag te reduceren maar om de andere regionale omroepen meer te steunen.

Filip Brusselmans pleit om het Fonds Pascal Decroos niet langer te steunen. Katia Segers van haar kant betuigt haar onvoorwaardelijke steun aan investeringen in onafhankelijke onderzoeksjournalistiek, waarin het fonds een cruciale rol speelt.

Ook met betrekking tot de samenwerking met Nederland toont de VRT zich een voortrekker, met de uitwisseling van Tom Waes als voorbeeld. Een ander voorbeeld is de aangekondigde samenwerking met de NPO voor de creatie van vijf fictiereeksen. Welke verdere mogelijkheden en noden ziet minister Dalle voor de Nederlands-Vlaamse samenwerking?

Zoals gezegd heeft de VRM vijf influencers een reprimande gegeven. Wat plant de minister nog om de influencercode, een prima initiatief, bekender te maken? Influencers hebben een grote invloed op het welzijn van jongeren en kunnen heel wat onrealistische verwachtingen creëren met betrekking tot het ideale lichaam. In de Verenigde Staten heeft minister Dalle bedrijven als Meta bezocht. Heeft hij al concrete plannen betreffende de verdere responsabilisering van de sociale media tijdens het EU-voorzitterschap van België? Hun verantwoordelijkheid is immers verpletterend. Zal hij de FAQ nog blijven ontwikkelen? Blijkbaar kennen de influencers zelf de code nog niet goed genoeg. Hoe wil de minister de influencers en gebruikers er beter over informeren?

In de vorige regeerperiode kwam het thema grensoverschrijdend gedrag vaak aan bod in het Vlaams Parlement, dat onder meer een bijzondere commissie heeft opgericht. In zijn BBT Media vermeldt minister Dalle inderdaad de strijd tegen het grensoverschrijdende gedrag in de mediasector. Vroeger had de Genderkamer ter zake een bijzondere opdracht, die nu is ondergebracht bij het Vlaamse Mensenrechteninstituut. Zal minister Dalle monitoren of het Vlaamse meldpunt voldoende oog heeft voor de specifieke situatie in de mediasector, die erg gevoelig blijkt te zijn voor problemen met grensoverschrijdend gedrag? Zijn er al dergelijke meldingen binnengekomen, wat dan toch al zou bewijzen dat de mensen er inderdaad de weg naar vinden?

Een rapport over de VRT-nieuwsredactie maakt gewag van een te hoge werkdruk en de impact van het besparingsplan. Wat wil minister Dalle nog bewerkstelligen in het voordeel van het arbeidswelzijn van de VRT-medewerkers? Erkent hij dat de jarenlange besparingen daarop hun impact hebben gehad?

Wanneer zal de minister het ontwerp van decreet met de nieuwe stimuleringsregeling bij het Vlaams Parlement indienen?

2.5. Freya Perdaens

Freya Perdaens is blij met het vele werk dat minister Dalle in deze regeerperiode heeft gemaakt van het mediawijsheidsbeleid. De minister heeft het kenniscentrum structureel in het beleid ingebed. De verschillende projecten van Mediawijs bieden niet alleen voor jonge mensen een grote meerwaarde, maar ook voor al wie hen begeleidt en met media helpt omgaan. Al wie met jongeren werkt, moet voldoende mediawijs zijn. Zelf zijn die generaties niet met dergelijke snelle media opgegroeid.

Het Vlaamse Kenniscentrum voor Mediawijsheid werkt nu samen met het Nederlandse Netwerk Mediawijs. Welke resultaten heeft die samenwerking al opgeleverd?

Het kenniscentrum heeft een financiële injectie gekregen uit het relanceplan Vlaamse Veerkracht. Kunnen die projecten na hun huidige looptijd een vervolg krijgen?

In het kader van het EU-voorzitterschap plant minister Dalle initiatieven met betrekking tot de influencer-FAQ. Hij wendt de JKP-prioriteit mediawijsheid aan om zich in de context van de verkiezingen van 2024 tot de jongeren te richten. Heel wat van hen zullen dan voor het eerst gaan stemmen. Wat is concreet vernieuwend genoeg aan de FAQ om deze aan Europa voor te stellen als goede praktijk? Hoe kunnen de organisaties werk maken van de mediawijsheid van jongeren die voor het eerst gaan stemmen?

2.6. Meyrem Almaci

Meyrem Almaci is geïntrigeerd door de laatste alinea van de inleiding door minister Dalle in de BBT. De minister noemt de afgelopen jaren allerm minst evident, gezien de coronacrisis en de druk van de grote internationale spelers. In de onderhandelingen over de media is echter enige 'sturm und drang' geslopen, die ook heeft bijgedragen tot die context. Op korte termijn zijn er heel wat belangrijke beslissingen genomen, die veel meer inhielden dan zomaar wat accentverschuivingen.

Voor 2024 plant minister Dalle nog een aanpassing aan het Mediadecreet en de stimuleringsregeling. Welke timing heeft hij voor ogen? De regeling heeft al een zekere polemiek teweeggebracht. Minister Dalle heeft de betrokken organisaties op zijn kabinet ontvangen. Meyrem Almaci is benieuwd naar het resultaat en de mogelijke nieuwe samenwerking. Wat met het vernieuwde Mediadecreet? Ook met betrekking tot het digitale radiolandschap is de spreker benieuwd naar de plannen.

In haar vraag om uitleg (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2023-24, nr. 175) heeft Meyrem Almaci al een pleidooi gehouden om het VRT-transformatieplan stop te zetten en de tot 2025 geplande besparingen niet door te voeren. Naast het inflatieaspect blijkt uit die cijfers immers ook dat Vlaanderen zijn openbare omroep onderfinanciert. Terwijl Vlaanderen altijd maar meer van de openbare omroep verwacht, investeert het daar altijd maar minder in, in tegenstelling tot onze buurlanden, die net meer investeren. Voor een sterke democratie is een sterke openbare omroep noodzakelijk. Om de omroep sterk te houden en daarbij rekening te houden met de keuzes van het management, het disruptieve medialandschap en de noodkreten over werkdruk uit het huis zelf, moet Vlaanderen met voldoende middelen over de brug komen. In 2013 besteedde het nog 46 euro per inwoner aan zijn openbare omroep, nu nog maar 42 euro, een uitgave die zelfs nog verder zal krimpen. Dit is een intering, oordeelt Meyrem Almaci, die de commissie wijst op het budget van 72 euro per inwoner waarover de BBC beschikt.

De stelling dat een openbare omroep van wezenlijk belang is voor een sterke democratie, is wetenschappelijk gestaafd. Misschien kan minister Dalle toch ook wel tot het besef komen dat de besparingsoperatie moet worden stopgezet. De vraag is ronduit welke samenleving we willen, en welke rol de VRT daarin te spelen heeft. Minister Dalle is de uitvoerder van een Vlaamse regeerakkoord dat een slagveld organiseert, wat zich nu ook laat voelen.

Op pagina 28 en 29 van de BBT gaat minister Dalle in op het relanceplan Vlaamse Veerkracht. Meer dan 44 miljoen euro daarvan gaat naar de versterking en digitale transformatie van de mediasector. Kan de minister de verdeling van die relance-middelen nader toelichten? Wat is de verhouding tussen de privésector en de publieke sector? Wie precies zijn de begunstigden?

De spreker kijkt uit naar de oprichting van een Kenniscentrum Mediaonderzoek. Ook zij hecht een groot belang aan de aanpak van grensoverschrijdend gedrag in de mediasector.

Tijdens het Belgische EU-voorzitterschap kan minister Dalle het voortouw nemen in de onderhandelingen met de grote internationale platformen en sociale media. Naast de stimuleringsregeling voor lokale producties pleit Meyrem Almaci ook voor een stimuleringsregeling om fake news aan te pakken. Het voorzitterschap biedt de ideale gelegenheid om een overleg van de EU-lidstaten te organiseren over de te verwachten – financiële – bijdragen van de media-internationals in Europa. Heeft minister Dalle al plannen of ideeën in die zin? Stelt hij evenementen in het vooruitzicht?

De VRM heeft net haar nieuwste Mediaconcentratierapport uitgebracht. Ook Meyrem Almaci polst naar de toekomstplannen met de regulator. Tegenover de toenemende opdracht staat dat het verdwijnen van bepaalde expertise niet wordt opgevangen.

Volgens het Mediaconcentratierapport plaatsen de dalende winstmarges de Vlaamse mediabedrijven voor een grote uitdaging. De VRT is in dat landschap, ondanks haar samenwerking met Nederland, een lokale speler en in tegenstelling tot de grote private spelers geen deel van een internationaal concern. Ze heeft dus niet dezelfde mogelijkheden om die tanende marges in het buitenland te compenseren. Hoe staat minister Dalle tegenover die VRM-analyse? Karin Brouwers heeft in de commissie al aangegeven dat nog meer reclamewerving niet de weg mag zijn die de VRT inslaat. Waar kan de omroep dan wel budgettaire marge creëren? Meyrem Almaci herinnert nogmaals aan de benchmark met het buitenland. Een groeipad zou zich dan niet beperken tot indexering, maar tot een aangroei van de VRT-middelen in overeenstemming met wat de buurlanden aan hun openbare omroepen geven.

Minister Dalle vermeldt in zijn BBT Media het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding als transversale horizontale doelstelling. Meyrem Almaci deelt zijn ambitie om in te zetten op een niet-stereotiepe, genuanceerde beeldvorming van groepen. Wat plant de minister concreet? Welke partners wil hij erbij betrekken?

De spreker vraagt ook wat meer toelichting bij de digitale inclusie en mediawijsheid van kwetsbare doelgroepen, zoals mensen in armoede, in het kader van de subsidieovereenkomst met Mediawijs. Ze constateert een sputterende motor in de aanpak van de participatiekloof. Ook voor het beleidsveld Cultuur is dit een opdracht.

In het kader van de JKP-prioriteit mediawijsheid wordt de mediacoachopleiding voortgezet. Welke resultaten heeft die opleiding al opgeleverd? Zijn er best practices te melden? Bij het lerend netwerk jeugdjournalistiek heeft Meyrem Almaci dezelfde vraag. De nieuwsgelletterdheid vormt een immens probleem. Heel wat

influencers kennen blijkbaar zelfs de influencercode niet. Er is nog ontzettend veel werk aan de winkel. Kan de minister het beleid ter zake nader toelichten?

Media is een bijzonder boeiende bevoegdheid, waarin gaming nu aan belang wint. Na het Belgische surrealisme en andere creativiteit verovert nu ook onze gamingsector de wereld. Daar zal de minister wel trots op zijn, veronderstelt de spreker. Het beleid met betrekking tot maatschappelijk verantwoorde games biedt een sterke hefboom om jongeren maar ook volwassenen te bereiken. De uitrol van die actie loopt nog tot eind 2024. Wat verwacht de minister ervan voor de langere termijn?

Vervolgens komt de spreker tot het actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering. Wat na juli 2024? De uitdagingen zullen er dan niet minder om worden. Hoe verloopt de samenwerking met het Europees observatorium? Hoe worden de websites bekend gemaakt voor het grote publiek?

Meyrem Almaci ziet nog een hele karwei voor de boeg liggen op het vlak van vindbaarheid van tv-diensten van algemeen belang. Wat plant de minister ter zake nog om de Vlaamse spelers te helpen opboksen tegen de internationale reuzen?

Minister Dalle kondigt aan dat de BO 2024 400,268 miljoen euro aan uitgaven voor Media bevat. In 2019 ging het om 352,605 miljoen euro. De stijging in die tijd bedraagt dus 47,567 miljoen euro of 13 procent. In dezelfde periode heeft er zich een inflatie van 17 procent voorgedaan, een sterkere stijging dan het mediabudget, dat daarmee een feitelijke intering heeft ondergaan. Kan minister Dalle dat bevestigen? Hij is weliswaar pas tot de Vlaamse Regering toegetreden na de afwerking van het regeerakkoord, maar moet toch in staat zijn tot een eerlijke analyse van de evoluties in deze regeerperiode, waarin het heel vaak over de cijfers en de bijbehorende maatschappelijke keuzes is gegaan. Hoe beoordeelt de minister de algemene begrotingsevolutie. Wat zal hij zijn opvolger aanraden?

2.7. Antwoordenronde

De vele vragen uit de commissie geven een beeld van hoeveel werk er wel op de plank ligt voor het laatste werkjaar van de regeerperiode, oordeelt minister *Benjamin Dalle*. De minister gaat in op de laatste vraag over de algemene budgetevolutive. In diezelfde context heeft Katia Segers laten weten niet ontevreden te zijn over de intenties, de goede wil en de visie, maar wel over de macht, daadkracht en middelen van het mediabeleid. Minister Dalle erkent dat de budgettaire vraag de meest cruciale is en wil daarbij de puntjes op de i zetten.

Eenmalige projectmiddelen voor de ondersteuning van mediaorganisaties en voor digitalisering stonden vroeger op nagenoeg onzichtbare budgetlijnen. Bij zijn aantreden als minister van Media heeft Benjamin Dalle gepolst naar zijn ruimte voor projecten en nieuwe initiatieven. Zijn raadgevers hebben hem geantwoord dat het om enkele honderdduizenden euro's per jaar zou gaan. In het verleden zijn er nooit substantiële bedragen specifiek voor de mediasector gemobiliseerd.

De evolutie op dat vlak in de huidige regeerperiode, inclusief het komende jaar, mag in dat licht zeker gezien worden en is zelfs historisch te noemen dankzij de bedragen die de regering nu voor mediaprojecten uittrekt en dankzij haar ondersteuning van de sector, met een heel grote academische input. Alles bijeen is er nu 44 miljoen euro aan investeringsmiddelen beschikbaar.

Ten eerste was er de logische steun voor mediabedrijven in de context van de coronacrisis. De grote investering van overheidsmiddelen in een relanceprogramma was daarbij toch wel uniek in vergelijking met andere Europese landen. Nederland had wel wat vergelijkbare initiatieven in die zin, maar vele andere

landen ook helemaal niet. De Franse Gemeenschap van België kent evenmin een relanceprogramma voor de mediasector. Vlaanderen heeft er 44 miljoen euro voor begroot, meer dan in alle vorige regeerperiodes samen ooit beschikbaar is geweest aan beleidsruimte voor media.

Minister Dalle heeft die initiatieven niet zelf uitgevonden. Ze zijn het product van een intense samenwerking met mediabedrijven en academici. Het beleid heeft twee paden bewandeld. Ten eerste bestond over de zinvolheid van bepaalde projecten een consensus in de mediasector. Het crossmediale meetsysteem vormt het beste voorbeeld. De voorbereiding daarvan zal in januari 2024 van start gaan met het technische proces. Vanaf 1 januari 2025 zal het nieuwe meetsysteem in voege treden. De Vlaamse Regering heeft 4 miljoen euro uitgetrokken voor dit project.

Ze heeft ook de Mediahub op gang helpen trekken, een systeem van samenwerking tussen mediabedrijven met betrekking tot audiovisuele content.

Heel wat academici hebben gewezen op de nood aan een overheidsbeleid over desinformatie. De Vlaamse Regering heeft een projectoproep gelanceerd en daarvoor 3 miljoen euro ter beschikking gesteld, met vijf heel mooie projecten als resultaat.

Er gaat voor 2 miljoen euro aan publieke middelen naar de regionale omroepen in een systeem van cofinanciering. Het komt neer op een volledig jaarbudget van die omroepen.

Het grootste deel gaat echter naar digitale transformatie. Het betreft kleine en grote projecten, waarin de mediaspelers onderling samenwerken en daarin worden ondersteund door de Vlaamse overheid mits cofinanciering door de sector. Het gaat telkens om projecten die de sector concreet als nuttig ervaart en waarin hijzelf dus wil investeren. Dit is een stevige trendbreuk met het vroegere Vlaams Journalistiek Fonds, dat kleinere projectjes stuurde zonder een vereiste van cofinanciering.

Daarmee is minister Dalle ervan overtuigd dat de Vlaamse overheid door de injectie van eenmalige middelen een heel grote bijdrage heeft geleverd aan de omslag van de mediasector.

De kritiek die de minister het vaakst te horen krijgt, is dat hij niets anders doet dan op de VRT te besparen en dat de Vlaamse Regering niet in een sterke publieke omroep gelooft. Zelf heeft minister Dalle de eed afgelegd op 2 oktober 2019. Hij daagt de commissie uit om het toenmalige regeerakkoord naast de huidige situatie te leggen. Heel wat kritiek op de Vlaamse Regering strookt niet met de werkelijke praktijk. De voorspelling dat de VRT niet langer over sterke schermgezichten zou beschikken, is geen bewaarheid geworden. De VRT beschikt daarover en kan hen financieren. Dat de VRT geen sport meer zou kunnen brengen en niet naar sportuitzendrechten zou kunnen dingen, is ook duidelijk door de feiten achterhaald. Tot slot klonk heel algemeen dat de VRT door een gebrek aan middelen niet meer zou kunnen functioneren.

Van al die kritiek is maar één punt correct. De Vlaamse Regering heeft bij de aanvang van haar regeerperiode aangekondigd dat ze 2,4 miljoen euro structureel zou besparen op de VRT. De niet-indexering waarnaar Meyrem Almaci verwijst, was echter geen beslissing van de huidige regering en gaat al terug naar de tijd dat Ingrid Lieten nog minister van Media was. Vlaanderen handhaaft al geruime tijd een beleid om werkingsmiddelen niet te indexeren en zo elders investeringen mogelijk te maken, voor belangrijke maatschappelijke noden in Welzijn, Onderwijs enzovoort. Het staat iedereen vrij om daarop kritiek te hebben, maar die kritiek staat dan wel los van het mediabeleid van minister Dalle. De minister heeft conform het Vlaamse regeerakkoord een al sinds 2012 bestaande praktijk gecontinueerd.

De structurele besparing van 2,4 miljoen euro betreft wel een beslissing van de huidige Vlaamse Regering, die minister Dalle loyaal heeft uitgevoerd.

De minister poneert vervolgens de vraag wat hij dan wel heeft beslist met betrekking tot de VRT. In deze bespreking van de BO 2024 hebben sommige leden terecht opgemerkt dat 9 miljoen euro uit de algemene middelen naar de VRT gaat. Het gaat niet om een eenmalige operatie of primeur, benadrukt de minister. In de beheersovereenkomst met de VRT heeft hij een structurele rechtzetting van de indexeringsbeslissing van voormalig minister Lieten heeft de Vlaamse Regering beslist om het geheel van de VRT-loonkosten met publieke middelen te financieren, en om ze geheel te indexeren. Deze belangrijke beslissing brengt op zich al 20 miljoen euro extra in het laatje bij de VRT ten opzichte van wat de regering initieel had vooropgesteld in 2019.

Minister Dalle roept de commissieleden op om het VRT-transformatieplan niet als een puur besparingsplan af te schilderen. Het transformatieplan is een onderdeel van de focus op digitalisering in de beheersovereenkomst. Uiteraard komt daaraan voor een deel een aspect uitgavenbeheersing te pas. Er hebben inderdaad mensen het bedrijf verlaten. De oproep van Meyrem Almaci om het transformatieplan on hold te zetten, gaat ten eerste voorbij aan het feit dat de minister niet tussenbeide komt in deze beslissing op managementsniveau van de VRT, en tweede aan het feit dat het plan vandaag al grotendeels is of nog wordt uitgevoerd. Het overschot aan personeelsleden is al niet meer aan de slag bij de VRT. Op een dergelijk moment het hele plan on hold zetten, zou een wel heel vreemd signaal opleveren, zeker omdat het plan ook in extra aanwervingen voorziet, bijvoorbeeld van digitale profielen. Nog niet al die mensen zijn al aangeworven.

Sommigen zijn het blijkbaar al lang vergeten, maar minister Dalle heeft de VRT 16 miljoen euro extra toegekend voor haar transformatieplan. Wie bij de eedaflegging van minister Dalle in oktober 2019 zou hebben gehoord dat de VRT hiervoor 16 miljoen euro zou krijgen, zou het niet eens hebben geloofd. Vriend en vijand zouden erkennen dat het om een stevige financiering gaat.

In het kader van het digitale transformatieplan heeft de Vlaamse Regering de VRT een structurele steun van 200.000 euro toegekend.

Ze heeft de VRT in 2020 een eenmalige noodsteun van 3,8 miljoen euro gegeven.

In 2021 heeft ze de omroep een eenmalige Var-dividendcompensatie gegeven, voor 3,7 miljoen euro.

In 2023 kwam er een eenmalige energietoelage van 7,1 miljoen euro en zijn er bovendien, zoals gezegd, 9 miljoen euro uit de algemene middelen gekomen.

Dan maakt de minister nog abstractie van de middelen die de VRT in het kader van de relanceprojecten verwerft. Heel wat goedgekeurde projecten passen in de aanpak van de desinformatie. Bij twee daarvan is de VRT betrokken. Ze is bovendien betrokken in zes goedgekeurde projecten betreffende de digitale transformatie. Ook in het project 'Seeds and Growth for Media' is de VRT een van de belangrijkste initiatiefnemers.

In het kader van de beheersovereenkomst heeft de VRT een akkoord afgesloten over haar reclame-inkomsten. Op voorhand hebben sommigen op basis van het regeerakkoord een serieuze terugval van de VRT-reclame-inkomsten voorspeld. In de beheersovereenkomst is echter een marktindex opgenomen die de VRT net in de mogelijkheid stelt om meer reclame-inkomsten te werven.

Katia Segers heeft de knappe samenwerking tussen de VRT en de NPO ter sprake gebracht. Ze kadert in een bredere mediasamenwerking van Vlaanderen met Nederland. Minister Dalle heeft de ondoelmatige BVN-subsidie van 1 miljoen euro stopgezet en in concrete Vlaams-Nederlandse samenwerkingsprojecten geïnvesteerd, waaronder dus de samenwerking tussen de VRT en de NPO. IN 2021 heeft minister Dalle 300.000 euro vastgelegd voor de internationale ontsluiting van VRT NU. Vanaf 2022 is dat structureel 104.000 euro geworden, met een extra bedrag van 150.000 euro vanaf 2023 voor een versterkte samenwerking tussen de twee omroeporganisaties. Op het verwijt dat de minister daaraan geen steun zou verlenen en de vraag hoe hij aan die nieuwe opdracht wil tegemoetkomen, antwoordt hij dat hij dat al jaren doet, tot grote tevredenheid van iedereen. De net gecommuniceerde samenwerking rond Tom Waes is een goed voorbeeld. Ook 'Arcadia' was een voorbeeld.

Ook op het vlak van mediawijsheid werken de Vlaamse en Nederlandse instituten voortreffelijk samen.

De VRT krijgt dan ook nog tal van ad-hocsubsidies, bijvoorbeeld voor 'Vlaanderen Vakantieland', 'Het Verhaal van Vlaanderen', en de subsidies uit het VAF/Mediafonds.

Alles bijeengeteld, maar nog exclusief de projectmiddelen, heeft minister Dalle sinds zijn eedaflegging minstens 60 miljoen euro extra toegekend aan de VRT en zoals gezegd 44 miljoen euro voor de relance van de mediasector. Men kan gewoon niet komen beweren dat hij geen geld ter beschikking zou hebben gesteld. Geen enkele Vlaamse minister van Media heeft dat ooit in die mate gedaan.

Na de algemene begrotingsvragen gaat de minister in op de specifieke vragen van de commissieleden.

Wat het sociale charter voor de mediasector betreft, heeft de Vlaamse Regering de situatie van de freelancers intussen besproken. Verschillende mediagroepen onderzoeken de indexering van die middelen en hebben daarover al beslissingen genomen. Minister Dalle deelt de visie op de verantwoordelijkheid van de mediagroepen om freelancers correct te behandelen. Voor hem hoort een indexering van hun vergoedingen daar ontegensprekelijk bij, net zoals die wordt toegepast op lonen van vaste medewerkers.

Een ander sociaal aspect is de strijd tegen het grensoverschrijdende gedrag. Het voormalige personeel van de Genderkamer wordt momenteel overgenomen door het nieuwe meldpunt. Minister Dalle wil hun inzetbaarheid voor de mediasector blijven opvolgen, maar ook de mediabedrijven zelf hebben op dit vlak een grote verantwoordelijkheid. Recent heeft de minister hen opgeroepen tot een intensivering van hun inspanningen ter zake. Nog altijd hebben bepaalde spelers het actieplan Grensoverschrijdend Gedrag niet ondertekend. Van degenen die het plan wel hebben ondertekend, voert ongeveer de helft de fundamentele vraag om rapportering niet uit. Zoiets is hun verantwoordelijkheid. Minister Dalle heeft zich altijd geëngageerd om middelen ter beschikking te stellen en samen met Mediarte en de sectorspelers in te staan voor vertrouwenspersonen, opvolging, samenwerking met Sensoa en de VVJ. Maar uiteindelijk is het aan de bedrijven zelf om het waar te maken. De minister vindt het stuitend hoe sommige niet eens hun basisverantwoordelijkheid opnemen. Sommige doen het prima, andere niet. Zelf blijft de minister inzetten op een versterking van het actieplan Grensoverschrijdend Gedrag. Hij biedt extra ondersteuning voor: de vertrouwenspersonen, met de oprichting van een poule van vertrouwenspersonen voor kleinere bedrijven die er zelf geen kunnen aanwerven; en intervisiemomenten met die vertrouwenspersonen.

Verschillende leden hebben gepeild naar de 5G-inkomsten. Minister Dalle is erg tevreden met de Vlaamse aanpak, waarbij Vlaanderen een substantieel hoger bedrag opeist uit de verdeling van eenmalige en recurrente middelen. Tegelijk wil Vlaanderen de 5G-uitrol geen vertraging zien oplopen door die kwestie. Op voorstel van de Vlaamse Regering heeft het Overlegcomité beslist om het project voort te zetten. Federaal vicepremier Petra De Sutter heeft de besluiten in die zin uitgevaardigd, rekening houdend met de inbreng van het Overlegcomité. Minister Dalle looft de manier waarop ze deze zaak in de Federale Regering opvolgt. Zolang de discussie niet is beslecht, wordt het geld gestort op een geblokkeerde rekening. Niemand kan daarvan in tussentijd gebruikmaken, inclusief de Federale Regering.

Vanaf het begin stond vast dat deze discussie niet eenvoudig zou worden. De ministers Benjamin Dalle, Bénédicte Linard en Isabelle Weykmans van de regeringen van respectievelijk de Vlaamse, Franse en Duitstalige Gemeenschap hebben een gezamenlijk standpunt ontwikkeld. Minister Dalle zal daar omwille van de komende onderhandelingen niet in detail op ingaan. Het uitgangspunt van de gemeenschappen, dat het niet noodzakelijk zal halen, is een omkering van de 20/80 logica. De drie gemeenschapsministers zijn er immers van overtuigd dat het onderdeel van de media-inhoud dat op basis van het grondwettelijke recht als gemeenschapsbevoegdheid wordt beschouwd, en meer bepaald communicatie aan het brede publiek via bijvoorbeeld platformen, een almaar groeiend aandeel vertegenwoordigt. Daarover hebben de gemeenschappen een moeilijke wetenschappelijke discussie gevoerd met de federale overheid. Die zwaait met een studie in opdracht van het BIPT, die echter het gemeenschapsdeel zowel fout definieert als minimalistisch invult. Op deze erg moeizame discussie zijn compromisvoorstellen gevolgd, die steun hebben gevonden in de werkgroep van de drie gemeenschapsministers en bij federaal minister De Sutter. Minister Dalle constateert echter dat de federale overheid er tot dusver niet in slaagt om het compromisvoorstel te accepteren. Hij betreurt dat, maar herhaalt dat het project intussen alvast kan worden voortgezet, terwijl Vlaanderen geenszins afziet van zijn aanspraken op het geld dat nu op een geblokkeerde rekening wordt bewaard. De Vlaamse Regering zal niet akkoord gaan met een regeling die van haar regeerakkoord afwijkt.

Minister Dalle blijft aandringen op een snelle oplossing en heeft het onderwerp ook geagendeerd op de Vlaamse Regering. De regering steunt zijn positie. Mogelijk wordt het dossier op een toekomstig Overlegcomité opnieuw besproken.

Verschillende leden hadden vragen over de brede herziening van het Mediadecreet. De minister bevestigt dat de strategie op dat vlak is gewijzigd. Aanvankelijk ambieerde hij de algemene 'toiletage' van het Mediadecreet in de huidige regeerperiode. Maar deze regering heeft al heel wat decretale mediahervormingen doorgevoerd. Het waren er meer dan in het regeerakkoord vooropgesteld was. Ten eerste heeft Vlaanderen, zoals het regeerakkoord ook had bepaald, twee Europese richtlijnen omgezet: de AVMD-richtlijn en de richtlijn betreffende de elektronische communicatie. Onverwacht is er de toch wel fundamentele hervorming van de raad van bestuur van de VRT bijgekomen.

Op dit moment staat de investeringsverplichting op de regelgevende agenda. Heel recent heeft de Raad van State zijn advies daarover uitgebracht. Minister Dalle betreurt enigszins dat Raad van State daarbij de vooropgestelde termijn van dertig dagen ruim heeft overschreden. Op de meest fundamentele punten zal de regering de voorbereiding van het ontwerp van decreet kunnen voortzetten. De belangrijkste vraag was of Vlaanderen de bevoegdheid heeft om platformen voor 'video sharing' aan de investeringsverplichting te onderwerpen, wat een primeur zou zijn voor Europa. De Raad van State en de Europese Commissie zien daartegen geen bezwaren. De Vlaamse Regering zet haar plannen op dat vlak dan ook voort.

Overigens is het advies van de Raad van State gedegen en gedetailleerd, en bevat het tal van aanbevelingen en commentaren die de regering momenteel nog aan het verwerken is. De minister hoopt het ontwerp van decreet zo snel mogelijk in te dienen bij het Vlaams Parlement. Uiteraard kan ook de parlementaire behandeling zelf nog enige tijd duren en kan de commissie bijvoorbeeld hoorzittingen houden. Op die manier kan het nog wel maanden duren voor het decreet een feit is. De regering ambieert om het ontwerp van decreet nog voor het einde van 2023 in te dienen.

Door al die herzieningen zal de aangekondigde grondige hervorming van het Mediadecreet wel heel wat meer behelzen dan een zuiver wetgevingstechnische opkuis. Daarom staat minister Dalle nu een aanpak in twee fases voor.

De eerste fase maakt het decreet compatibel met het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en de algemene verordening gegevensbescherming, om de persoonsgegevens op een correcte manier te kunnen verwerken. Het betreffende voorontwerp van wijzigingsdecreet is al goedgekeurd. De adviezen van de SARC en de GBA zijn al binnen. De minister wacht nu nog het advies van de VTC af. In het begin van 2024 wil hij het ontwerp van decreet indienen in het Vlaams Parlement.

De tweede fase behelst een fundamentele denkoefening dan aanvankelijk verwacht. In plaats van deze uitgebreide denkoefening in de rapte af te handelen om dat punt uit de beleidsnota af te vinken, wil minister Dalle grondig te werk gaan. Hij wil het ontwerp van decreet voorbereiden met een studie en een conceptnota. Hij maakt zich sterk dat de volgende Vlaamse minister van Media deze documenten ter hand zal nemen wanneer het Mediadecreet in die zin zal worden aangepast. De nieuwe commissie kan de minister er dan trouwens altijd aan herinneren.

De terminologische en methodologische aanpassing van het Mediadecreet vergen een grondige voorbereiding. De conceptnota zal dan ook meer om het lijf hebben dan een louter politieke verklaring. De omzetting in een nieuw decreet is daarom pas mogelijk in de volgende regeerperiode.

Wat de regionale omroepen betreft, brengt de minister de geruststellende mededeling dat de contacten in Oost- en West-Vlaanderen vlot verlopen. De betrokkenen werken voort op de fusie-intentie. Er is een akkoord met de regionale omroepen over hun nieuwe beheersovereenkomsten, die in 2024 in werking zullen treden. Minister Dalle legt ze nog voor aan de Vlaamse Regering. Er zullen reglementaire aanpassingen nodig zijn. Het aspect schaalvergroting zal in de nieuwe beheersovereenkomsten vervat zitten.

De minister betreurt de stelling van Katia Segers dat de Vlaamse middelen voor regionale omroepen gering zouden zijn. De vergelijking met BRUZZ gaat gezien de totaal verschillende context niet op. Bovendien komen die middelen niet uit de mediabegroting maar uit de Brusselbegroting. Voor het eerst heeft een Vlaamse Regering relancemiddelen ter beschikking gesteld van regionale omroepen, als extra boven op de reguliere steun. In het kader van de nieuwe beheersovereenkomsten zal minister Dalle een voorstel aan de Vlaamse Regering voorleggen dat de regionale omroepen structureel extra steun toekent. Uiteraard mag alles altijd meer zijn, maar de huidige Vlaamse Regering getroost zich een nooit eerder vertoonde investering in de regionale omroepen, vanuit de overtuiging dat die een groot belang hebben.

Ter attentie van Klaas Slootmans merkt minister Dalle op dat het Fonds Pascal Decroos beurzen toekent op basis van het oordeel van experts over de ingediende dossiers. Gelijk welke journalist in Vlaanderen en Nederland kan dossiers indienen, ongeacht of deze voor een groot of een klein mediabedrijf werkt. Of de journalist

nu voor Doorbraak of voor Apache werkt, de beoordeling zal op dezelfde manier gebeuren. Minister Dalle heeft geen duidelijke inschatting van welke mensen precies de expertencommissie bevolken en van hoe ze precies tewerk gaan, maar weet wel dat daar grote expertise aanwezig is, en dat goede dossiers dan ook gehonoreerd worden.

Over de uiteindelijke teneur van die onderzoeksrapporten en de manier waarop die worden geschreven, wil de minister zich absoluut onthouden van commentaar. Voor de beoordeling van journalistieke producten geldt als enige standaard de journalistieke deontologie. Hoewel hij daar groot belang aan hecht, zal de minister zich niet zelf wagen aan waardeoordelen of de vraag wie links of rechts is.

De minister bevestigt wel dat Vlaanderen fors in het Fonds Pascal Decroos heeft geïnvesteerd. Ook dit aspect van het mediabeleid maakt deel uit van de Nederlands-Vlaamse samenwerking. De Vlaamse Regering heeft het fonds in die context extra middelen toegekend voor gezamenlijke projecten, aangezien Vlaanderen en Nederland bepaalde realiteiten delen. Het gaat om positieve zaken als onze gemeenschappelijke taal en cultuur, maar ook om problemen waarmee de twee landen worden geconfronteerd, zoals de drugtrafiek in de havens van Rotterdam en Antwerpen. Zoiets rechtvaardigt gedegen gezamenlijke onderzoeksjournalistiek.

Van die Vlaams-Nederlandse samenwerking op mediagebied is Tom Waes een concreet voorbeeld. De extra investering van 150.000 euro vanwege de Vlaamse Regering is bestemd voor contentcreatie. De VRT en de NPO gaan het engagement aan om vanaf 2024 minstens twee coproducties per jaar op touw te zetten. Er komt ook een doorgedreven programma-uitwisseling tussen de twee omroepen. Daarnaast zullen ze technologie en innovatie uitwisselen. De twee omroepen bundelen de krachten voor digitaal aanbod in onder meer hun kinderprogramma's. In Nederland gaat het om Zappelin en Zapp, in Vlaanderen om Ketnet en Ketnet Junior. Ook maatschappelijke meerwaarde zal in de samenwerking een rol krijgen. De VRT zal haar educatieve project tegen pesten STIP IT ter beschikking stellen van de NPO. De eduboxen zullen een Nederlandse tegenhanger krijgen. Met andere woorden leert Vlaanderen in deze samenwerking van Nederland, maar gebeurt net zo goed het omgekeerde.

Als Klaas Slootmans de VRT een contractbreuk toedicht, dan zijn dat wel erg sterke woorden, oordeelt minister Dalle. Hij overloopt de punten waarmee het commissielid deze bewering staaft.

Over de prerolls heeft de VRM heel duidelijk geoordeeld dat het Mediadecreet het gebruik ervan op live videocontent verbiedt. Sindsdien brengt de VRT dan ook geen prerolls meer op livestreaming. Klaas Slootmans gaf 'Het Verhaal van Vlaanderen' als voorbeeld, maar die video's gaan niet meer live. Het huidige Mediadecreet laat wel prerolls op VOD toe, verduidelijkt de minister. Wat de radioreclame betreft, loopt er nog een discussie met de VRT. Maar de VRT heeft wel degelijk gevolg gegeven aan deze VRM-beschikking.

Bij de zogenaamde zwijgcultuur van de VRT heeft ook minister Dalle zijn bedenkingen geuit. Naar aanleiding van actuele vragen heeft hij die communicatie van de gedelegeerd bestuurder onverstandig genoemd. De CEO heeft dan zijn communicatie verduidelijkt (*Actuele vragen* VI.Parl. 2022-23, nr. 464 en 467). De vrije meningsuiting zal gegarandeerd blijven. Voor minister Dalle is dat een essentiële kwestie. Dat zal het ook zijn voor alle medewerkers van de VRT.

De melding door zeventig VRT-medewerkers van een toxische cultuur, betreft een managementprobleem op de nieuwsdienst. Het probleem is aan het licht gekomen in een hr-rapport dat de VRT zelf besteld had. Daarover heeft de hoofdredactie heel duidelijk gecommuniceerd dat ze het probleem erkent en zal aanpakken.

Problemen op het vlak van management, hr, werkdruk en taakverdeling waarvoor de VRT zelf een remediëring aankondigt, kunnen toch bezwaarlijk worden afgedaan als een schending van de beheersovereenkomst, veronderstelt minister Dalle. Het gaat inderdaad om een uitdaging, maar die zal de VRT dan ook aangaan.

Over de stellingnames van VRT-medewerkers in internationale conflicten heeft de commissie het recent nog gehad naar aanleiding van de vermelde vraag om uitleg. Toen heeft minister Dalle zich voorzichtig uitgedrukt. De leuze "Palestine will be free, from the river to the sea" maakt immers het voorwerp uit van een internationaal debat. De minister vindt het ook niet zijn taak om VRT-medewerkers op de vingers te tikken. Dat kan wel een verantwoordelijkheid zijn van het VRT-management. Intussen is de leuze alvast niet meer te vinden op de Instagram-account die toen aanleiding was van de vraag, stelt hij vast.

Minister Dalle komt tot de slotsom dat er geen sprake is van een contractbreuk vanwege de VRT. De uitdagingen van de openbare omroep zijn groot. Ze heeft daarvoor uit de mediabegroting meer dan 60 miljoen euro extra gekregen. Bij een volgende begroting zal de VRT ook meer zekerheid moeten krijgen over haar structurele financiering, verduidelijkt de minister aan Meyrem Almaci.

Er zal een grondige denkoefening moeten komen over de duale financiering van de VRT. Zoals de VRT expliciet vraagt, zou de regelgever haar mogelijkheden om reclame-inkomsten te werven, nog kunnen uitbreiden. Voor minister Dalle is de vraag bespreekbaar maar vergt ze een grondig debat. In de huidige situatie mag de VRT op tv wel gesponsorde boodschappen brengen, maar geen regelrechte reclamespots. In de meeste andere EBU-landen mag de openbare omroep zo iets wel doen. De secretaris-generaal van de EBU heeft minister Dalle gewezen op de uitzonderlijke opstelling van Vlaanderen op dat vlak. De minister wil dat dossier met de nodige voorzichtigheid benaderen, aangezien het publiek veel waardering heeft voor het feit dat de VRT-programma's gevrijwaard blijven van echte reclame. In de context van de volgende beheersovereenkomst van de VRT is dit debat hoe dan ook aan de orde. Minister Dalle bereidt het nu al voor.

De tweede pijler is de publieke financiering. Het standpunt dat Karin Brouwers en de cd&v-fractie daarover innemen, stemt overeen met dat van de minister zelf, en met het regeringsbeleid van vandaag. Vanaf 2025 moeten de werkingsmiddelen terug structureel geïndexeerd worden. Op zich is minister Dalle daar altijd voor te vinden geweest, maar binnen de regering was er nu eenmaal een pijnlijke maar noodzakelijke afspraak om andere middelen te mobiliseren. De afspraak om vanaf 2025 te indexeren is opgenomen in de meerjarenbegroting. Minister Dalle roept de aanwezige partijen op om daarop aan te dringen. Een verdere daling van de publieke middelen zou hij alleszins een slecht idee vinden. Een eventuele niet-verhoging moet in elk geval begeleid worden door een kerntakendebat.

In dat verband gaat de minister in op de situatie van de nieuwsdienst, waar overigens wel degelijk een groot aantal mensen aan de slag is. Zo is de NOS, die zich tot 17 miljoen Nederlanders richt, niet zoveel groter dan de VRT-nieuwsdienst, die 6,5 miljoen Vlamingen bedient. De medewerkers van de VRT-nieuwsdienst werken bijzonder hard, omdat de VRT op een erg ambitieuze manier haar digitale nieuwsaanbod invult, boven op haar traditionele nieuws en duiding op tv en radio. De minister noemt de prestaties van VRT MAX indrukwekkend op het vlak van bereik en kwaliteit. Hetzelfde geldt voor VRT NWS en de vele Instagramkanalen van de VRT. Ook op TikTok is bijvoorbeeld Karrewiet erg actief. Dit alles zorgt voor extra taaklast. De werkdruk en malaise op de werkvloer zijn dan ook geen gevolg van besparingen, maar van de vermelde extra opdrachten, die het management nog niet helemaal heeft ingecalculleerd. De hoofdredactie kondigt nu aan dat ze zal ingrijpen.

Met het oog op de toekomst zou een keuze voor een financieel status quo zonder indexering, of voor nog minder, nodig maken dat men ook beslist wat er niet hoeft voortgezet te worden. De huidige visie van het Vlaamse mediabeleid behelst een grondige investering in de digitale transformatie. Daarover bestaat een consensus in de Vlaamse Regering, die dit aspect bij hoge prioriteit in de beheersovereenkomst heeft opgenomen.

Manuela Van Werde heeft naar een duurzame verankering van de relanceprojecten gepeild. Minister Dalle erkent dat de 44 miljoen euro aan extra middelen een eenmalige investering uitmaken, wat de vraag oproept hoe ze nog effect kunnen sorteren op de lange termijn. Voor verschillende van die initiatieven heeft de regering de opstartkosten gefinancierd, met de forse investering in het crossmediale meetstelsel als beste voorbeeld. Op termijn zullen de mediaspelers zelf het grootste deel van de financiering voor hun rekening nemen.

De regering heeft er daarbij heel doelbewust voor gekozen om niet eenmalig te investeren in vte's, bijvoorbeeld redacteuren en journalisten. Ze heeft geïnvesteerd in technologie, met als concreet voorbeeld de strijd tegen desinformatie. Sommigen hebben in dat verband gevraagd om een specifieke nieuwsredactie voor factchecking, met vijf tot tien medewerkers te installeren. Sommigen namen als reactie de term Ministerie van Waarheid in de mond. Minister Dalle beaamt dat het heel problematisch zou worden als een minister van Media zelf journalisten begint te betalen voor hun journalistieke werk. Hij heeft wel willen investeren in de technologie die deepfake foto's en video's helpt ontmaskeren, of die debatten op nieuwssites helpt versterken. Dergelijke investeringen zijn duurzaam, aangezien de digitale applicaties blijven bestaan en zullen worden ondersteund door de mediabedrijven die ze gebruiken.

Tot slot wijst minister Dalle in dit verband nog op de 10 procent van de relancemiddelen voor media die in het kader van de digitale transformatie een recurrent karakter hebben gekregen. Ze zijn met andere woorden aan het mediabeleid toegevoegd. De minister herhaalt zijn eerdere analyse dat hij de beleidsruimte voor mediabeleid tijdens deze regeerperiode heel aanzienlijk heeft kunnen uitbreiden. Zijn opvolger zal veel meer ruimte voor projecten hebben dan hijzelf aan het begin van zijn ambtsperiode heeft aangetroffen.

Wat het radiodossier betreft, heeft de minister zoals gezegd geen structurele hervormingen doorgevoerd. Hij heeft gewerkt met het systeem dat minister Gatz voor hem heeft ingevoerd – en dat uitgaat van landelijke, netwerk-, en lokale radio's – zonder het structureel te hervormen. Daarom ook heeft hij de netwerkradiofrequenties herverdeeld onder de resterende drie netwerkradio's, veeleer dan ook de lokale radio's in dat systeem te introduceren.

Wel heeft de minister de landelijke erkenningen van de commerciële omroepen voor zijn rekening genomen. Die zijn voor het eerst in de 21e eeuw aan een competitie onderworpen.

Voorts is het DAB+-gebruik in deze regeerperiode vertienvoudigd, naar een marktaandeel van 30 procent. Dat wijt de minister voor een deel aan zijn eigen initiatieven, zoals de omzetting van een EU-verplichting betreffende autoradio en nieuwe radiotoestellen in Vlaamse winkels. Daarnaast heeft Vlaanderen de privésector ondersteund, met onder meer de DAB+-projecten voor lokale omroepen. De grootste inspanningen komen van de sector zelf. Ook in 2024 zal de regering daarom de cvba Digitale Radio blijven steunen.

Over een FM-afschakeling heeft minister Dalle inderdaad nog geen beslissing genomen. Hij zou het onverstandig vinden om die datum nu al vast te leggen. De regering heeft ooit beslist om FM af te schakelen zodra een substantiële

meerderheid van de Vlamingen digitaal geconnecteerd is. Het huidige digitale luistervolume van 49 procent zou van een eventuele FM-afschakeling op dit moment nog altijd een heel asociale maatregel maken.

De al vermelde grote radiostudie is in uitvoering en zal vanaf begin 2024 beschikbaar zijn. Voor het einde van de regeerperiode wil de minister er een conceptnota op baseren. Sommigen maken gewag van de zoveelste politieke tekst waarmee vervolgens niets meer gebeurt. Maar gezien het lastenboek en de middelen ziet de studie er veelbelovend uit. De minister verwacht een deskundig rapport dat conclusies met een groot draagvlak mogelijk maakt. Hij wil de commissie er te gepasten tijde bij betrekken en verwacht dat een en ander ook nog impact zal hebben op de volgende regering.

Met betrekking tot de regionale tv-omroepen zijn niet alleen beheersovereenkomsten, maar ook de regelgeving aan de orde, heeft Manuela Van Werde terecht opgemerkt. De minister zal snel een initiatief voorleggen aan de Vlaamse Regering en verwacht begin 2024 resultaat.

Samenwerking tussen mediabedrijven kan heel wat vormen aannemen, vervolgt de minister. Het krachtigste vindt hij de projecten die in het kader van de relance zijn ingediend. De Vlaamse pax media, die aan de top van de bedrijven misschien wat onder druk staat, uit zich aan de basis nog altijd in heel concrete samenwerking. De bedrijven, inclusief de grote groepen als Mediahuis, DPG Media, Play Media, VRT en Roularta, blijken elkaar goed te vinden voor operationele samenwerkingen op basis van eigen middelen, aangevuld met subsidies. Het Vlaamse ondersteuningsbeleid heeft die samenwerking helpen concretiseren.

Ook in dit verband vermeldt de minister de samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen, onder meer gefinancierd uit het Fonds Pascal Decroos. Ook in de context van mediawijsheid zet Vlaanderen op die Vlaams-Nederlandse samenwerking in. Ten slotte krijgt het VAF een half miljoen euro voor Vlaams-Nederlandse samenwerking.

De internationale samenwerking beperkt zich niet tot Nederland, maar gaat ook verder in Europa. Eurimage krijgt extra Vlaamse middelen en een verruimde actieradius. Zijn Europese samenwerkingsmogelijkheden blijven niet langer beperkt tot film maar behelzen ook televisie. Bij 'Arcadia' was bijvoorbeeld naast de VRT en de NPO ook de ARD betrokken.

Sommige commissieleden hebben gepeild naar de personeelsinvulling van de VRM. In het verleden heeft de VRM al twee extra medewerkers mogen aanwerven voor de toepassing van de AVMD-richtlijn. Twee mensen volgen de influencers en de daarop toepassende protocollen op. Er zal een vte bijkomen voor de nieuwe opdrachten. De regering heeft ook de termijn van gedelegeerd bestuurder Joris Sels met twee jaar verlengd, met het oog op de nodige continuïteit bij de start van de nieuwe regeerperiode.

Over de DSA wil de minister heel transparant de duidelijke lijn van de Vlaamse Regering communiceren. Op 10 november 2023 heeft de Vlaamse Regering het ontwerp van decreet goedgekeurd (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 1907/1). Ze zal het zo snel mogelijk indienen bij het Vlaams Parlement. Ook dit is een van de wijzigingsdecreten die de grote hervorming van het Mediadecreet nog voorafgaan. In dit dossier verschillen de Vlaamse Regering en de federale overheid fundamenteel van mening. Elke lidstaat moet een of meer bevoegde autoriteiten aanduiden als verantwoordelijke voor het toezicht op de DSA-uitvoering. Vervolgens moet een van die autoriteiten worden aangeduid als digitaalendienstencoördinator, die voornamelijk moet instaan voor de nationale coördinatie. De DSA heeft betrekking op zowel federale als gemeenschapsbevoegdheden. Dit maakt voor de aanduiding van

de digitaledienstencoördinator, de regeling van de werking ervan en de samenwerking met de bevoegde autoriteiten, een samenwerkingsakkoord noodzakelijk.

Een voorlopig politiek akkoord tussen de federale overheid en de gemeenschappen strekt tot de aanduiding van het BIPT als interfederale digitaledienstencoördinator. Daaraan hebben de gemeenschappen wel het vermelde samenwerkingsakkoord als een uitdrukkelijke voorwaarde gekoppeld. Een mechanisme zal moeten waarborgen dat de digitaledienstencoördinator de taken die onder de gemeenschapsbevoegdheid ressorteren, alleen kan uitoefenen in akkoord met de bevoegde gemeenschapsautoriteiten.

Hoewel de onderhandelingen moeizaam verlopen, hebben de drie gemeenschappen met hun gezamenlijke standpunt het recht aan hun kant, oordeelt de minister. Een advies van de Raad van State bevestigt namelijk duidelijk de bevoegdheid van de gemeenschappen over tussenhandelsdiensten, voor zover deze bewegende beelden of geluid doorgeven die bestemd zijn voor het publiek in het algemeen of een deel daarvan, en geen vertrouwelijk karakter hebben. De federale overheid blijft voorbehoud maken bij de gemeenschapsbevoegdheid. De Federale Regering heeft een voorontwerp van wet, met een vrij onduidelijk toepassingsgebied, een eerste maal goedgekeurd en aan de Raad van State overgemaakt. De drie gemeenschappen hebben de Raad van State op zijn eerdere advies gewezen en gaan uit van een bevestiging daarvan. In dat geval kan het geplande ontwerp van decreet verder worden behandeld.

Karin Brouwers polst naar de betekenis van co-regulering met betrekking tot de vindbaarheid van tv-diensten. Minister Dalle zal waar dat echt nodig is, decreten voorbereiden en besluiten en reglementen uitvaardigen, maar ervaart dat de medewerking van de mediasector de sterkste waarborg is voor goed functionerende regels. Voor de zichtbaarheid is co-regulering een krachtig middel, dat de minister tot stand wil brengen in overleg met de omroepen en dienstenverleners.

Met betrekking tot de EMFA heeft het Zweedse EU-voorzitterschap in het voorjaar van 2023 erg veel werk geleverd. De minister had verwacht dat het voor het Spaanse voorzitterschap vervolgens geen prioriteit zou worden, maar stelt tot zijn tevredenheid vast dat het wel degelijk belangrijke progressie voor ogen heeft en verwezenlijkt. Mogelijk raken de werkzaamheden zelfs nog afgerond onder het huidige Spaanse voorzitterschap. Mocht dit niet zo zijn, dan staat België klaar om het werk voort te zetten. De minister zou het alleszins afgerond willen zien voor Hongarije de rol overneemt.

De EMFA is op twee vlakken delicaat. Bepaalde Oost-Europese landen, waaronder Hongarije en Polen, zijn bezorgd over de implicaties voor de onafhankelijkheid van hun eigen omroepen. In die landen wordt de persvrijheid niet op dezelfde manier gegarandeerd als bij ons, oordeelt minister Dalle. Dat vindt hij nog eufemistisch uitgedrukt. Ten tweede hebben de Vlaamse uitgeverij er in een brief op gewezen dat het in een ontwikkeld land als België niet nodig is om de mediasector op die manier te reglementeren. Hun redacties zijn onafhankelijk en autonoom. Ze verzoeken de Europese en Vlaamse overheden om zich van interventies te onthouden. Het Belgische EU-voorzitterschap wil de EMFA gebruiken om de persvrijheid te versterken, niet om de mediaspelers in hun mogelijkheden te beperken.

Het verzelfstandigde Brussels Philharmonic opereert op een fantastische manier, constateert minister Dalle. Hij weet niet precies hoeveel statutairen er nog werken, maar afgaande op het begrote bedrag zal het wel niet over veel meer dan één vte gaan.

Minister Dalle zal de Var-richtlijnen over Doorbraak opvragen en aan de commissie bezorgen (zie 2.8, aanvullende vragen en antwoorden).

Naar aanleiding van de vragen van Katia Segers komt de minister terug op het crossmediale meetsysteem. Hij verwacht dat het consortium in december 2023 de bouw van het panel zal gunnen. Vanaf januari 2024 volgen de panelopbouw en beginnen de test- en controlefasen. Vanaf januari 2025 zijn die achter de rug. Minister Dalle heeft hoge verwachtingen bij het systeem. Vlaanderen is de enige regio die zo zwaar in mediarelance na corona heeft geïnvesteerd. De Franse Gemeenschap heeft dat niet gedaan, hoewel de CIM nationaal wordt beheerd. Minister Dalle heeft altijd goed samengewerkt met minister Linard en hoopt dat het meetsysteem vanaf januari 2025 bij de CIM kan worden geïntegreerd, met hopelijk dan ook de participatie van de Franse Gemeenschap.

De minister wijst de vraagstellers erop dat sommigen onterecht gewag maken van een influencercode, terwijl het eigenlijk een FAQ betreft. Het was een doelbewuste keuze om geen nieuwe wetgeving of code te introduceren, maar om de bestaande wettelijke en decretale verplichtingen in een overzichtelijke FAQ te presenteren, vergezeld van de nodige aanbevelingen over een verantwoord influencership. Nu acht de minister verdere stappen aangewezen. Op zijn werkbezoek aan Silicon Valley heeft hij belangstelling opgemerkt voor de Vlaamse FAQ, die intussen ook in het Engels is vertaald. In het kader van het EU-voorzitterschap zal hij een groot evenement organiseren met influencers uit heel Europa, om de verdere opvolging samen te bekijken. De bekendheid van de FAQ is inderdaad een uitdaging. Wat de afdwingbaarheid betreft, geloof de minister niet in een decretale verankering. Wel gelooft hij in een verdere verspreiding en wijst hij erop dat de interesse van de betrokkenen een belangrijke parameter zal zijn. Een marketingagentschap dat een beroep wil doen op influencers, zou in de ideale situatie van hen verwachten dat ze de FAQ respecteren.

Meyrem Almaci vermeldde de verantwoordelijkheid van de sociale media in de strijd tegen desinformatie. Op zijn Amerikaanse studiereis heeft minister Dalle kennisgemaakt met initiatieven van Meta en Google om marketingruimte ter beschikking te stellen van factcheckers. Op wetgevend vlak zal de DSA de doorslag geven. Vlaanderen heeft die opgevolgd maar zal daarbovenop geen eigen nieuwe decretale initiatieven ontwikkelen.

De minister heeft kennis genomen van het VRM-Mediaconcentratierapport, met de analyse dat het businessmodel onder druk staat. Er is sprake van een perfecte storm. De klassieke verdienmodellen van bijvoorbeeld de geschreven pers staan onder druk. Daarbovenop komt de internationale concurrentie van de GAFA-bedrijven.

Daarop zijn verschillende antwoorden mogelijk. Ten eerste moet men de digitalisering omarmen, wat voor de ene gemakkelijker zal vallen dan voor de andere. Voor de VRT betekent zoiets veel werk, maar geen bedreiging voor haar businessmodel wegens geen concurrentie voor betaalde abonnementen.

Recent bezocht minister Dalle de lancering van een formule van nieuwe studentenabonnementen door Mediahuis. Die uitgever maakt sterk werk van communicatie en nieuws op sociale media, vooral op Instagram. Maar voor Mediahuis is dat geen verdienmodel op zich. Het kan zelfs een bedreiging zijn voor de abonnementen. Bijgevolg moet Mediahuis de digitalisering met de verkoop van digitale abonnementen combineren, wat uiteraard een hele uitdaging vormt.

Op het vlak van de advertentie-inkomsten zal het er voor de Vlaamse mediasector op aankomen om een goed alternatief te bieden voor de GAFA. In de commissie hebben al kritische geluiden geklonken over de samenwerking tussen de VRT en onder meer Ads & Data. Zelf vindt de minister dergelijke samenwerkingen in het licht van de internationale concurrentie net een goede zaak.

De minister erkent het belang van beeldvorming in de armoedebestrijding. De 58 verenigingen waar armen het woord nemen, maken daar werk van. Ook ervaringsdeskundigheid is op dat vlak van groot belang. Mediabedrijven die armoede in beeld brengen of erover schrijven, doen daarvoor best een beroep op die expertise. Heel wat programma's, waaronder die met Kristel Verbeke op de VRT, spelen daar mooi op in. Het Kenniscentrum Mediawijsheid heeft armoedebestrijding als een prioriteit in zijn beheersovereenkomst. De aandacht mag hoe dan ook niet beperkt blijven tot de digitale vaardigheden, aangezien sommige mensen altijd fysieke lokaal en kantoren zullen blijven verkiezen bij de post, de bank, het ziekenfonds of de vakbond. Helaas zijn die drastisch afgebouwd.

Op een andere vraag van Meyrem Almaci antwoordt de minister dat er al 240 mediacoaches zijn opgeleid. Het gaat om jeugdwerkers en onderwijspersoneel. Ze zijn goed gemotiveerd voor de nodige scholing. Met het oog op het gewenste multiplicatoreffect vindt minister Dalle dat een uitstekende zaak.

Vervolgens vestigt de minister de aandacht op de succesvolle Dag van de Jeugdjournalistiek, een samenwerking met verschillende partners waaronder StampMedia.

Nieuws in de Klas 2.0 voor de eerste graad van het secundair omvat naast het reguliere nieuwsaanbod ook een project van nieuwsmakers, dat jonge mensen in het journalistieke metier introduceert. Zoiets is nuttig voor wie zelf journalist wil worden, maar verschaft daarnaast ook alle jongeren inzicht in de manier waarop nieuws tot stand komt.

De minister komt tot het onderwerp gamebeleid. De Vlaamse Regering heeft het VAF/Gamefonds versterkt, onder meer om het maatschappelijk verantwoorde gamen te subsidiëren. De sector ontplooit intussen zelf heel wat initiatief. Baldur's Gate 3 van Larian Studios kent een ongezien commercieel succes. Voor de overheid komt het erop aan om enerzijds het maatschappelijk verantwoorde gamen te promoten, maar anderzijds ook duidelijk te maken dat er geld te verdienen valt in deze sector.

Voor het actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering vormen mediawijsheid en de strijd tegen desinformatie absolute prioriteiten. Hopelijk zal het actieplan op de radar van de volgende minister van Media blijven. De bereikcijfers van het observatorium zal de minister achteraf aan de commissie bezorgen.

Tot slot overloopt de minister zijn prioriteiten voor 2024. Uiteraard zal het EU-voorzitterschap voor hem een hoge prioriteit zijn, met mogelijk de EMFA maar ook de investeringsverplichting en het beleid ten aanzien van de influencers. Hij zal de verdere aanwending van de 44 miljoen euro aan relancekredieten blijven opvolgen. Wat de investeringsverplichting betreft, wil hij ook zo snel mogelijk een ontwerp van decreet indienen. Het grote radio-onderzoek moet uitmonden in een conceptnota. Ten slotte plant de minister nieuwe beheersovereenkomsten voor de regionale tv-omroepen.

2.8. Aanvullende vragen en antwoorden

Klaas Sloomans vraagt wat de toezegging met betrekking tot de Var-houding over Doorbraak zal inhouden.

Het commissielid wil weten of het compromisvoorstel betreffende 5G daadwerkelijk op de agenda van het Overlegcomité komt. Zo niet kan het dossier nog maanden of zelfs jaren blijven verrotten.

Volgens minister Dalle is de VRT nu conform met de VRM-uitspraak over de prerolls. Klaas Sloomans citeert uit die uitspraak: "Voor zover als nodig herhaalt de VRM dat het Mediadecreet technologieneutraal is opgesteld. Dat betekent dat het decreet geen onderscheid maakt naargelang de technologie die wordt gebruikt om hetzij lineair hetzij niet-lineair te kijken, weze het via een klassiek abonnement, een televisietoestel dan wel via het internet, een computer of andere." Tot nader order zijn prerolls op de VRT bijgevolg niet conform het Mediadecreet, besluit de spreker.

Katia Segers blijft erbij dat de middelentoe name die minister Dalle heeft uiteengezet, niet opweegt tegen de inflatie.

Het lid betwist ook dat er geen onheilsvoorspellingen betreffende de VRT-besparingen bewaarheid zijn geworden. Bovendien is dat dan de verdienste van de veerkracht en onverdroten inzet van de VRT-medewerkers, ondanks alle moeilijkheden. Toch hebben de besparingen en ontslagen littekens veroorzaakt. *Katia Segers* noemt de klachtenbrief over de sfeer op de nieuwsdienst symptomatisch. Ook haar voorspelling over nog meer herhalingen van 'FC De Kampioenen' is uitgekomen. 'Thuis' is onderworpen aan een outsourcing, die achteraf niet correct berekend bleek en helemaal niet de gewenste besparing zal opleveren. De werkingmiddelen moeten dringend worden geïndexeerd. Minister Dalle heeft de schade die de Vlaamse Regering de VRT met haar besparingen heeft berokkend, helemaal niet ongedaan kunnen maken.

Meyrem Almaci heeft de minister haar analyse horen bevestigen dat de weliswaar nominale stijging van de mediamiddelen door de inflatie eigenlijk neerkomt op een intering met 4 procent.

De spreker vraagt om een schriftelijk overzicht na te sturen van de begunstigen van de 44 miljoen euro aan relancemiddelen.

Voor haar wijst de inzet van zoveel eenmalige bedragen op een structureel probleem. Een afbrokkelende muur af en toe wat plamuren is geen structurele oplossing.

Minister *Benjamin Dalle* zal de verdeling van de relancemiddelen inderdaad nasturen (zie bijlage 4). Het gaat om een combinatie van private mediaspelers en de openbare omroep.

De besparingen op de VRT bedragen 2,4 miljoen euro per jaar, maar daarnaast heeft de Vlaamse Regering 60 miljoen euro extra geïnvesteerd in de VRT. Het woord 'plamuren' is niet van toepassing op een dergelijk bedrag. Datzelfde geldt voor de vermelde 44 miljoen euro voor de digitale transformatie van de sector. Zoiets heet niet plamuren, maar komt neer op de fundamente versterken.

De minister is verrast door de politieke duiding vanwege *Katia Segers*. Verschillende opeenvolgende Vlaamse regeringen hebben besloten om werkingmiddelen niet te indexeren. Voor de VRT lag minister *Ingrid Lieten* aan de basis van die beslissing. Volgende Vlaamse regeringen hebben die regel gehandhaafd voor alle gesubsidieerde sectoren van de Vlaamse overheid, om geld vrij te maken voor urgentere noden. Uit de mond van *Vooruit* vindt de minister dergelijke kritiek dan ook gratis. De minister zal niet betwisten dat de VRT een moeilijke periode heeft gekend, maar de 60 miljoen euro waarvoor hij zich heeft geëngageerd, is een aanzienlijk bedrag.

Hij zal het standpunt van de Var over Doorbraakreclame opvragen en aan het verslag laten toevoegen. Op 23 november mailt de minister de volgende schriftelijke verklaring: "Het klopt dat de Var op basis van richtlijnen het verzoek tot

radioreclame van Doorbraak heeft geweigerd. VRT laat geen reclame voor concurrerende media toe op haar radiokanalen tenzij er sprake is van een wederkerige samenwerking met de betrokken mediagroep. VRT heeft geen dergelijke wederkerige samenwerking met Doorbraak. Daarnaast zal zo'n wederkerige samenwerking niet kunnen worden afgesloten door de eigen propositie van Doorbraak als 'opinie-medium'. Dit is immers niet te verzoenen met de vereiste neutraliteit die van VRT verlangd wordt. De Var kon dan ook niet ingaan op het verzoek van Doorbraak voor de aankoop van reclametijd op de VRT-kanalen."

Wat 5G betreft, is het aan de minister-president om op voorstel van de bevoegde minister zaken te agenderen op het Overlegcomité. Al enkele maanden geleden heeft minister Dalle aan de Vlaamse Regering over het dossier gerapporteerd. Toen heeft de regering beslist om nog geen Overlegcomité dossier te initiëren. Soms is een dergelijke agendering ook niet de efficiëntste aanpak, weet minister Dalle uit ervaring.

Wat de prerolls betreft, is de VRT van oordeel dat ze de VRM-beschikking uitvoert aangezien die over live video betreft. Uit de VRM-beslissing over audio citeert de minister: "(dat) bij gebrek aan bepalingen in het Mediadecreet die de aangeklaagde commerciële communicatie zouden verbieden, de VRM het verweer van de VRT volgt dat geen schending van het Mediadecreet kan worden vastgesteld". Daarvan neemt minister Dalle akte zonder verdere commentaar. De klacht kwam van iemand die op een internetradio telkens een reclamespot te horen kreeg als hij naar een ander VRT-kanaal overschakelde.

In het citaat dat Klaas Slootmans heeft voorgelezen, verwijst 'technologie neutraal' niet naar de video en audio zelf, maar naar de netwerken waarop ze worden verdeeld.

3. Indicatieve stemming

De commissie verwerpt de haar toegewezen onderdelen betreffende de bevoegdheid Media van minister Dalle indicatief met 5 stemmen tegen 5.

IV. Jeugd

1. Toelichting

Minister *Benjamin Dalle* noemt de voorliggende begroting een historische investering in het jeugdwerk en het jeugdbeleid. Hij herinnert de commissie aan de moeilijke context waarin de jeugd en de jeugdorganisaties zich bijzonder goed recht hebben gehouden in de afgelopen jaren. De Vlaamse jeugd heeft zich weerbaar en daadkrachtig getoond. Het nieuwe wetgevende kader en het significant hogere budget leggen hopelijk de fundamenten om die daadkracht alle kansen te geven. Het jeugdbeleid is niet beperkt tot de minister of het departement, maar omvat alle kinderen en jongeren, en de organisaties die hen ondersteunen en een vrijetijdscontext geven.

1.1. Context

De minister ziet enkele grote uitdagingen voor het komende jaar. Ten eerste gaat het om de uitvoering van het eengemaakte Jeugddecree, dat in werking treedt op 1 januari 2024. Ten tweede wordt het aanbod aan gesubsidieerd jeugdwerk uitgebreider en meer divers. Ten derde wordt de grotere aandacht voor jeugdinfrastructuur voortgezet. De ongeziene stijging van de middelen maakt het mogelijk om al die ambities waar te maken.

In het jeugd- en kinderrechtenbeleid koestert minister Dalle de ambitie om de belangen van kinderen en jongeren te laten weerklinken in alle Vlaamse beleidsdomeinen, maar even goed op de andere beleidsniveaus, lokaal en federaal. Het jeugd- en kinderrechtenbeleid krijgt vorm in samenspraak met kinderen, jongeren en organisaties. Een belangrijk beleidsinstrument is het JKP, dat met zijn huidige vijf prioriteiten zijn laatste projectjaar ingaat. Parallel start het participatietraject om nieuwe prioriteiten te bepalen.

Een jeugd- en kinderrechtenbeleid houdt altijd de vinger aan de pols. Daarin speelt de wetenschappelijke onderbouwing een betekenisvolle rol. Een solide kennisbasis over de jeugdsector, en in ruimere zin de leefwereld van kinderen en jongeren, is noodzakelijk voor een deugdelijk beleid, dat zich niet laat leiden door de waan van de dag. 2024 belooft een belangrijk jaar te worden voor de ontsluiting van onderzoeksresultaten. In 2024 zal de JOP-monitor, die voor de vijfde maal sinds 2005 werd afgenomen, tot de Staat van de Jeugd leiden.

Vanaf 1 januari 2024 neemt België het EU-voorzitterschap voor Jeugd op. Dit maakt van deze commissie de enige in het Vlaams Parlement die drie EU-voorzitterschappen kan becommentariëren. Gedurende zes maanden zal België de agenda van de raad vormgeven en de kracht van zijn jeugdwerk en jeugdbeleid in de kijker kunnen zetten.

1.2. Ondersteuning van het jeugdwerk

Centraal in het ondersteuningsbeleid voor het jeugdwerk staat het nieuwe Jeugd-decreet, dat vier decreten integreert en verschillende procedures stroomlijnt. De bedoeling is meer vertrouwen te geven aan jeugdwerkers, wat moet resulteren in een verdere professionalisering van de sector. Zo kunnen de jongeren in het jeugdwerk zich concentreren op datgene waar ze goed in zijn: bruisende activiteiten organiseren voor kinderen en jongeren.

Het Jeugddecreeet zet extra in op jeugdwerk voor bijzondere doelgroepen. Door ook voor deze werkvormen te werken met erkenningen, krijgen organisaties rechtszekerheid en de mogelijkheid om een duurzame werking op bovenlokaal niveau uit te bouwen.

Op budgettair vlak wordt het basisbudget bij erkenning en het budget voor experimentele projecten opgetrokken. Die middelen moeten jeugdorganisaties die steun krijgen onder het nieuwe Jeugddecreeet, de financiële ruimte bieden om hun capaciteit uit te breiden en zo veel mogelijk jongeren te bereiken. Het decreet treedt zoals gezegd in werking in 2024.

De erkenningsaanvragen op basis van het decreet gaan van start vanaf 2025. Er zal voldoende budget zijn voor zowel de versterking van bestaande werking als de ondersteuning van nieuwe initiatieven. Simultaan met de bespreking en goedkeuring van het ontwerp van decreet heeft de minister een BVR geschreven. Dat wordt binnenkort een tweede keer ter goedkeuring voorgelegd aan de regering. Daarna volgt het advies van de Raad van State.

In afwachting van de start van het nieuwe decreet blijven de bestaande subsidie-lijnen gelden. Zo is er recent beslist om aan de jeugthuizen en aan de werkingen voor kinderen en jongeren met een handicap, opnieuw subsidies toe te kennen voor een periode van vier jaar. De aanvragen voor experimenteel jeugdwerk werden net beoordeeld door de administratie. Ook die vertonen een stijgende trend. Projecten die onder de actieplannen Generatie Veerkracht en Veerkracht Versterken zijn vormgegeven, motiveren de organisaties om verder te experimenteren en te innoveren. De extra middelen van het komende jaar zullen dienen om te innoveren, maar ook om bestaande organisaties te versterken.

De minister blijft inzetten op de verduurzaming van de jeugdinfrastructuur. Met de projectoproepen Kwaliteitsvolle Basisvoorzieningen en Inrichting van Jeugdinfrastructuur van 2022 investeert hij in een verbeterde basisinfrastructuur, in de inrichting van gebouwen als veilige en toegankelijke ontmoetingsplaatsen voor kinderen en jongeren, maar ook in kind- en jeugd vriendelijke buurten en speelgebieden. Bijna honderd projecten zijn in uitvoering. De goedgekeurde projecten worden uitgevoerd in de periode van 2022 tot 2026. Het eindrapport van de begeleidingsopdracht voor de gesubsidieerde projecten wordt opgeleverd in het voorjaar van 2024. Infrastructuurbehoeften blijven actueel. Jeugdwerkorganisaties hebben ruimte nodig om hun aanbod vorm te geven. Kinderen en jongeren hebben plekken nodig waar ze jong kunnen zijn en ontmoeten, ravotten, experimenteren en groeien.

De jaarlijkse subsidieoproep voor sectorale prioriteiten heeft opnieuw enkele sterke bovenlokale investeringsprojecten opgeleverd. Het komende werkjaar komt er een groter budget voor de stijgende behoeften op bovenlokaal niveau. Onlangs heeft de Vlaamse Regering het Reglement voor Strategische Jeugdinfrastructuur goedgekeurd. Op het infomoment zijn meer dan 150 geïnteresseerden opgedaagd. In 2024 komt er meer geld vrij voor bijkomende investeringen in infrastructuurprojecten van uitzonderlijke omvang.

Tot slot krijgt de ULDK extra budget. Met de relancekredieten zijn er extra tenten gekocht, zodat het gebouw in Nossegem nu tot de nok gevuld is. Om die voorraad op peil te houden, bij stijgende prijzen van tenten en materialen, wordt het budget in 2023 verhoogd met 340.000 euro. In samenspraak met de gebruikers wordt ook een nieuwe manier van werken geïntroduceerd, waarbij elke aanvrager minstens een deel van het gevraagde materiaal toegekend krijgt, afhankelijk van de effectieve ledenaantallen. De koepels van jeugdbewegingen engageren zich ertoe om hun lokale afdelingen daarin te ondersteunen en samen te werken met de diensten van de ULDK. Daarnaast blijft de ULDK verder inzetten op digitalisering en professionalisering. De investeringen van de afgelopen jaren en de aanstelling van een nieuwe coördinator hebben een positieve impact op de werking in Nossegem.

1.3. Jeugd- en kinderrechten

Jeugd- en kinderrechtenbeleid in de horizontale zin, de transversale zin en de categoriale zin, zijn mooie ambtelijke woorden om te zeggen dat de belangen van kinderen en jongeren moeten worden gerespecteerd in alle beleidsdomeinen. De Vlaamse minister voor Jeugd heeft een coördinerende functie voor de kinderrechten, een functie die zijn gelijke niet kent in andere uitvoerende machten. De minister zou dat nochtans een goede zaak vinden. Het is niet omdat er geen jeugdwerkbeleid is op het federale niveau, dat een coördinerende rol voor de kinderrechten daar niet nodig zou zijn. Hetzelfde geldt voor de Europese Commissie, zoals de minister ook zal aankaarten tijdens het Belgische EU-voorzitterschap. Het buitenlandbeleid met de situatie in Gaza is een illustratie van die noodzaak.

De opvolging gebeurt met een aantal instrumenten, waaronder de belangrijke JoKER-tests, die de effecten van alle regeringsbeslissingen op kinderen en jongeren analyseren. Het JoKER is een uniek instrument in Europa. Voorheen werd het sjabloon pas toegepast als het opmaakproces achter de rug was en het voorontwerp van decreet ingediend werd voor wetgevingstechnisch advies. Het was ook moeilijk terug te vinden in de documenten. Met het nieuwe Jeugddecree wordt het verplicht ingebed in de impactanalyse van de memorie van toelichting. Het departement geeft in de memorie van toelichting ook advies over het JoKER en zorgt voor een kwalitatieve opvolging.

Door de coronacrisis zal het nieuwe landenrapport bij het VN-Comité voor de Rechten van het Kind waarschijnlijk ten vroegste in 2027 moeten worden ingeleverd.

Het eindrapport van het JKP is daarbij belangrijke input. Voor de zaken die de Vlaamse bevoegdheden overschrijden, overlegt de minister met de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind en met andere overheden in België. Vlaanderen werkt onder meer mee aan de opvolging en actualisatie van de Cartografie Kinderrechten door de NCRK. De actualisatie van de nationale Kinderrechtenindicator en de afstemming met de vernieuwde Vlaamse Kinderrechtenmonitor zijn andere prioriteiten.

Cruciaal voor een minister van Jeugd is luisteren naar kinderen en jongeren en vooral ook gevolg geven aan wat ze te zeggen hebben. Participatie is een hoeksteen van het jeugdbeleid, met ook bijdragen van structurele partners zoals de VJR en het Kinderrechtencommissariaat. De minister kijkt ernaar uit om samen te werken met de nieuwe Vlaamse Jeugdraad en om zijn prioriteiten te ontdekken.

In het nieuwe Jeugddecree worden verder twee overlegstructuren voor een overheidsbreed jeugd- en kinderrechtenspectief decretaal verankerd. Ten eerste komt de horizontale overleggroep voor jeugd- en kinderrechtensbeleid in de plaats van de vroegere reflectiegroep. De groep verenigt alle aanspreekpunten jeugd- en kinderrechtensbeleid van de Vlaamse administraties, de vertegenwoordigers van de jeugdsector en de kinderrechtensactoren. Ten tweede is er het verticaal overleg voor jeugd- en kinderrechtensbeleid, jaarlijks georganiseerd door iedere vakminister, met minstens de Vlaamse Jeugdraad, het KRC en het aanspreekpunt van het beleidsdomein.

Op 17 juni 2022 heeft de Vlaamse Regering het tussentijdse rapport over het JKP goedgekeurd. Het rapport bevat een update van de link tussen de uitvoering van de acties van het JKP en de slotbeschouwingen over België van het VN-comité voor de Rechten van het Kind. Het is ook een eerste voorbereiding van de Vlaamse bijdrage aan het nieuwe landenrapport voor het VN-comité.

Het huidige JKP zit in zijn eindfase, wat niet wegneemt dat er nog projecten lopen en er ook in 2024 nog nieuwe zullen starten. Binnenkort beslist de minister over de projectoproep Informeel Vrijwillig Engagement. Een van de prioriteiten van het JKP is immers vrijwillig engagement versterken. Daarvoor kijkt het beleid naar het georganiseerde jeugdwerk, waarin ongeveer 100.000 vrijwilligers, leiders en animatoren actief zijn.

Daarnaast is het zaak om fors in te zetten op de niet-georganiseerde jeugd. Voor het eerst worden er ook dergelijke projecten ondersteund.

De minister vermeldt voorts het lopende actieplan 'Mee(r) naar buiten?!' en het onderzoek Buitenspelen, dat in 2024 zal starten. Bepaalde projecten met een aanvang in 2023 lopen door in 2024: onder meer Verantwoord Gamen en Nieuwsgeletterdheid van Jeugdwerkers. De ondersteuning voor het platform Alles Over Pesten loopt verder en past in de eerste JKP-prioriteit betreffende het mentale welzijn.

Van heel wat begeleidingstrajecten verwacht de minister nog eind 2023 of in het begin van 2024 rapporten met interessante informatie. Het is een uitdaging om goede praktijken en lessen te verankeren, bijvoorbeeld in regelgeving betreffende integriteitsbeleid of samenwerking met andere sectoren. Ook in de beleidsnota's, experimentele projecten en nieuwe erkenningsvragen kunnen die elementen aan bod komen.

Het eindrapport van het JKP is in opmaak. Rond de jaarovergang naar 2024 zal het Departement CJM de rapportagefiches verwerken, al lopen er dan nog enkele acties. In het voorjaar van 2024 komt er een voorstel van eindrapport met bespreking op het horizontaal overleg. Dan volgen een advies van de Vlaamse Jeugdraad

en een mededeling aan de Vlaamse Regering, in mei 2024. Vervolgens wordt het rapport overgemaakt aan het Vlaams Parlement en het KRC.

De uiteindelijke beslissing is dan voor de volgende minister van Jeugd, maar de huidige ploeg bereidt alles goed voor, met onder meer een omgevingsanalyse, de JOP-Staat van de Jeugd en een lijst met mogelijke prioriteiten. De sector wordt nauw bij de zaak betrokken: zowel de lokale, de bovenlokale als de Vlaamse jeugdsector. De minister rekent voor de ondersteuning en de organisatie van participatie op intermediaire organisaties zoals de Ambrassade en Bataljong. Hij investeert ook in gericht onderzoek naar beleidsvraagstukken, nieuwe ontwikkelingen en actuele inzichten in het jeugdwerk. Zo maakt hij een solide kennisbasis voor de jeugdsector mogelijk, met aandacht voor beleidsrelevant onderzoek.

In 2024 staan er drie belangrijke onderzoeken op de agenda, met onder meer een longitudinaal perspectief op de evoluties in de leefwereld van kinderen en jongeren. De Staat van de Jeugd van het JOP brengt inzicht in verschillende thema's die raken aan de leefwereld van kinderen en jongeren, zoals vrijetijdsbesteding, welbevinden, slachtoffer- en ouderschap, onderwijs, werk en engagement. Ten tweede staat de grootstedelijke monitor over Antwerpen, Brussel en Gent op de planning, met een Vlaamse controlegroep. Ten derde is er de bevraging en de observatie van jongeren in Brussel, onder andere over hun buurtbeleving. In 2024 worden de onderzoeksresultaten gevaloriseerd. Op de JOP-Inspiratiedag van 5 februari 2024 worden de onderzoeksresultaten van de twee grote kwantitatieve afnames bekendgemaakt. Daarover zal ook een boek verschijnen, en terugkoppeling naar de scholen worden georganiseerd.

De Vlaamse Kinderrechtenmonitor 2.0 brengt een deel van de leefsituatie van kinderen in beeld, alsook de context, de processen en de structuren die daar impact op hebben. De monitor biedt materiaal om beleid te ontwikkelen of bestaand beleid aan te passen. Hij was dringend aan een actualisering toe. Dat is een lang proces geworden. Er wordt ook gezocht naar internationale afstemming. Tegen eind november 2023 worden de thema's en indicatoren opgeleverd, waarna de actualisering en aanvulling van de kinderrechtenmonitor onder coördinatie van het departement volgt.

In het jeugdwerk bestaan heel wat data- en kennisopbouwende initiatieven. In 2024 wil de minister een cijfermatig beeld krijgen op het jeugdwerk in Vlaanderen. Met het project Jeugdwerk in Cijfers streeft hij een actuele stand van zaken na, met aandacht voor trends en ontwikkelingen. In 2023 heeft de administratie de cijfers van de jeugdwerkverenigingen verzameld, die nu zullen samengebracht worden in het eerste rapport met jeugdwerkcijfers.

Een optimaal jeugd- en kinderrechtenbeleid is ook ingebed in een internationale en Europese context en wordt versterkt door bilaterale en multilaterale samenwerking, netwerking, uitwisseling en opvolging. Door samenwerking en kennis- en expertisedeling van lokaal tot internationaal niveau te stimuleren, wil minister Dalle het Vlaamse jeugd- en kinderrechtenbeleid inspireren en sterker op de Europese en internationale kaart zetten.

1.4. EU-voorzitterschap

Vlaanderen zit in het voorjaar van 2024 in het kader van het Belgische EU-voorzitterschap de EU-raad Jeugdzaken voor. De Europese beleidstekst over inclusieve samenlevingen voor jongeren vraagt aandacht voor de situatie van kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties. Er komt ook een EU-brede bevraging van kinderen en jongeren over de inclusieve samenleving, wat ook past in de tiende cyclus van de EU-jeugddialoog.

Een Europese beleidstekst over jeugdwerkbeleid en een nieuw Europa heeft aandacht voor de rol van het jeugdwerk ter bevordering van de sociale inclusie. Een andere Europese beleidstekst heeft tot doel het beleid op het vlak van kinderen, kinderrechten en jeugdzaken meer coherent te maken. Voorts vermeldt minister Dalle de tussentijdse evaluatie van het instrumentarium van het EU-jeugdbeleid. Hij wil de raad laten reflecteren over het inclusieve karakter van twee EU-jeugdprogramma's: Erasmus+ en het Europees Solidariteitsfonds, met het oog op een eventuele bijsturing.

De minister plant bovendien nog tal van events en conferenties. In januari 2024 vindt in Leuven een expertenseminarie plaats over de beleidsagenda's betreffende kinderen, jongeren en kinderrechten. Minister Dalle wil bruggen bouwen en samenwerking stimuleren tussen het EU-kinderrechtenbeleid en het EU-jeugdbeleid. Tot op heden lopen ze nogal naast elkaar.

In februari 2024 krijgt Brussel een conferentie over lokaal jeugdwerk en democratie, met jeugdwerk in een nieuw Europa als thema en onder meer aandacht voor ruimte voor kinderen en jongeren. Ruimte betekent letterlijk infrastructuur, maar in ruimere zin ook mentaal en fysiek welbevinden.

In maart 2024 komt inclusief samenleven centraal te staan, met de evaluatie en viering van de tiende cyclus jeugddialog in Gent. Het initiatief bouwt voort op 'inclusieve samenlevingen', een van de elf jeugd doelstellingen van de EU-jeugdstrategie. Aangezien Hongarije België als EU-voorzitter zal opvolgen, wil minister Dalle nog eens extra benadrukken hoe belangrijk inclusieve samenlevingen zijn, zeker voor de jeugd.

De EU-strategie voor Jongeren vormt het kader voor de samenwerking op het gebied van jeugdbeleid voor de periode 2019 tot 2027. De strategie brengt gebieden en uitdagingen in kaart die over de sectorgrenzen het leven van jongeren beïnvloeden.

1.5. Begroting 2024

Bij de laatste volwaardige begrotingsopmaak van deze regering wil minister Dalle een overzicht brengen van de begrotingsevolutie doorheen de regeerperiode. Het structurele recurrente budget van het programma Jeugd bedraagt nu 69 miljoen euro en ligt daarmee fors hoger dan in 2019. De stijging ten opzichte van het laatste jaar van de vorige regeerperiode bedraagt 26 procent, deels ten gevolge van de inflatie. Zonder indexering is er nog altijd een stijging met 18 procent. De minister vergelijkt die situatie met de regeerperiode 2015-2019, waarbij hij abstractie maakt van de overheveling van de middelen voor lokaal jeugdbeleid in 2016. In die hele periode zijn jeugdkredieten met maar 2 procent toegenomen.

De grafiek met de jongste vijf jaren bewijst dat de stijging niet zomaar eenmalig is of pas op het einde van de regeerperiode komt. De besparing, die al voor de eedaflegging van minister Dalle was afgesproken, heeft in 2020 een lichte daling van de structurele budgetten veroorzaakt. Dankzij de samenwerking met de minister van Cultuur heeft hij de besparing op het jeugdwerk wel kunnen beperken tot 3 procent, in plaats van de vooropgestelde 6 procent.

De jaren nadien zijn de budgetten telkens gestegen, door indexering maar ook door reële recurrente stijgingen, met tot slot de structurele toename met 6 miljoen euro in 2024. Hoe die extra's besteed zullen worden, kan de minister nog niet in detail zeggen. 0,5 miljoen euro dient ter versterking van de ULDK, om de tentenstock minstens op peil te houden en optimaal te beheren. De resterende 5,5 miljoen euro zal ingezet worden in kader van het nieuwe Jeugddecree. In 2024 zullen de budgetten voor de WKJH's, de jeugdhuizen en het erkende Vlaams jeugdwerk

alvast toenemen. Het basisbudget voor een erkenning stijgt van 80.000 naar 100.000 euro.

Voorts wijst de minister op de eenmalige middelen. Ook in 2024 gaat het om 4 miljoen euro, in eerste instantie voor investeringen in strategische infrastructuur, sectorale prioriteiten en jeugdinfrastructuur. Met de 6 miljoen euro aan extra middelen en de 4 miljoen euro aan eenmalige middelen wil de minister de bestaande organisaties en initiatieven versterken, maar ook innoveren, verbreden en opschalen. Met innoveren bedoelt hij: nieuwe impulsen geven, nieuwe projecten steunen en nieuwe goede praktijken creëren. Met verbreden: over de grenzen en over de muurtjes van het jeugdbeleid in strikte zin kijken, en dus samenwerken met andere beleidsdomeinen zoals Cultuur en Welzijn. Voorts wil de minister de mogelijkheid nagaan om goede praktijken van steden en gemeenten, die ook elders nuttig zijn, op te schalen tot bovenlokaal of landelijk niveau. De afgelopen jaren heeft hij daartoe al verschillende organisaties aangemoedigd.

De eenmalige middelen kenden een piek in het relancejaar 2021. Met de 4 miljoen euro aan eenmalige middelen voor 2024 erbij stijgt het totaal van de eenmalige middelen over het geheel van de regeerperiode naar 79,4 miljoen euro. Het gaat hier om corona- en relancesteun en eenmalige investeringskredieten. Het vermelde bedrag overtreft zelfs het volledige structurele jaarbudget voor Jeugd, dat voor 2024 69 miljoen euro bedraagt.

De minister is best trots op die budgettaire verwezenlijking. Als de kinderen en jongeren alle plannen uitgevoerd zullen hebben, zal iedereen nog trotser zal zijn, besluit hij.

2. Bespreking

2.1. Filip Brusselmans

Filip Brusselmans neemt een jeugdbeleid op een kantelpunt waar. Het nieuwe Jeugddecreet bevat vele goede aspecten, maar de volledige uitvoering zal volgens de analyse van het middenveld en diverse politieke partijen heel wat meer kosten dan begroot, namelijk 10 miljoen euro extra. Het budget stijgt structureel met 6 miljoen euro, waarvan 5,5 miljoen euro beleidskredieten. De stijging is significant maar de vraag blijft of ze zal volstaan.

Ten tweede vraagt het commissielid waarom er niet eerder is geïnvesteerd in de verbetering van de jeugdinfrastructuur. Ondanks de goede beleidsintenties heeft Filip Brusselmans zo zijn opmerkingen. Jeugdbeleid mag nooit dienen om het falende federale asielbeleid te depanneren. De renovatiecampagne van de Hoge Rienen wordt in 2024 voortgezet, met vooral relancemiddelen. Is dat nu een investering in de jeugd of in het federale asielprobleem? Het Vlaams Belang heeft contact genomen met twee verblijven die asielzoekers te gast krijgen. In tegenstelling tot wat de minister beweert, kunnen erkende jeugdverenigingen deze winter bij hen geen plaats meer krijgen.

Deze oneigenlijk aanwending van de middelen voor jeugdinfrastructuur is de reden waarom het Vlaams Belang de begroting niet zal goedkeuren.

2.2. Karin Brouwers

Karin Brouwers toont zich namens de cd&v-fractie bijzonder tevreden met de ruim 10 miljoen euro voor de versterking van het Vlaamse jeugdbeleid in 2024. Opnieuw krijgt minister Dalle de beschikking over een eenmalig extra budget van 4 miljoen euro voor investeringen in jeugdinfrastructuur. Daarnaast komt er een recurrente

stijging van 0,5 miljoen euro voor de ULDK, maar vooral een structurele en recurrente verhoging van 5,5 miljoen voor de uitvoering van het nieuwe Jeugddecree.

Na alle eenmalige en structurele verhogingen van de voorbije jaren kan de minister de regeerperiode afsluiten met het hoogste budget ooit voor jeugdbeleid, een reële stijging van 18 procent en een herwerkt decretaal kader. De minister mag terecht fier zijn op deze historische verwezenlijkingen. De spreker peilt hoe het eenmalige budget van 4 miljoen euro voor jeugdinfrastructuur concreet zal worden besteed.

Het laatste jaar van de regeerperiode zal vooral in het teken staan van de uitvoering van het nieuwe decreetale kader voor jeugdtoerisme en het nieuwe Jeugddecree. Ook op de agenda voor 2024 staan: de verdere uitvoering van het huidige JKP en de voorbereiding van het JKP 2025-2030; en het borgen van de resultaten van alle experimentele projecten en onderzoeksrapporten. Bij het EU-voorzitterschap zal minister Dalle als voorzitter van de Europese Raad Jeugdzaken belangrijke klemtonen kunnen leggen en goede praktijken uit het Vlaamse Jeugdbeleid ingang doen vinden in Europa.

Karin Brouwers polst of het Digitaal Verenigingsloket, dat toch ook voor de jeugdsector is bedoeld, ook gevoed zal worden door de lokale besturen. Dan zouden de gebruikers echt alle informatie op één plek kunnen terugvinden.

Zal de basisinventaris infrastructuur ook de staat van de jeugdinfrastructuur beschrijven, opdat eigenaars en overheden de behoeften zouden kennen om ze duurzamer en veiliger te maken? De universiteiten hebben voor de sportsector een vergelijkbare inventaris gemaakt met inbegrip van de zogenaamde witte vlekken. Zoiets is essentieel om een gefundeerd overheidsbeleid te voeren. Wanneer verwacht de minister dat de inventaris af zal zijn en de databank geconsulteerd kan worden?

Wat bedoelt minister Dalle met de vermelding over de mogelijke introductie van een Europese Jeugdttest als een wetgevende opdracht?

Tot slot peilt Karin Brouwers naar de evaluatie van het Europese Solidariteitskorps.

2.3. Freya Perdaens

Freya Perdaens constateert een VAK-stijging met 4,094 miljoen euro, of 6,31 procent. De VEK stijgen met hetzelfde absolute bedrag, wat daar 6,27 procent betekent. De stijging ligt in beide gevallen hoger dan de gezondheidsindex, waardoor er netto meer ruimte overblijft.

Minister Dalle mag terecht trots zijn op het werk dat hij de voorbije regeerperiode heeft verricht. De ondersteuning van het jeugdwerk en vooral de kinder- en jeugdrechten zijn erop vooruitgegaan. Het Jeugddecree wordt vertaald in een mooie en noodzakelijke structurele stijging van de middelen voor het landelijke en bovenlokale jeugdwerk. Jeugdwerk blijft populair, maar er is niet altijd genoeg plaats voor alle gegadigden.

Naast het klassieke jeugdwerk was er deze regeerperiode ook oog voor vernieuwende vormen. Dit vergroot de aantrekkingskracht van het Vlaamse jeugdwerk en leidt jongeren die niet willen aansluiten bij het klassieke jeugdwerk, naar organisaties waar ze elkaar kunnen ontmoeten.

De coronacrisis heeft het belang van ontmoetingsplekken tot en met aangetoond. Ze heeft mokerslagen uitgedeeld aan jongeren op individueel en maatschappelijk vlak, maar velen ook leren inzien dat verbinden en ontmoeten meer is dan elkaar

op een scherm zien. Nabijheid en sociaal contact maken deel uit van het wezen van de mens.

Hoewel er stappen gezet zijn in de ondersteuning van de werking van de jeugdorganisaties, blijft hun huisvesting al te vaak ondermaats. Hoe ver is de langetermijnvisie voor jeugd- en cultuurinfrastructuur gevorderd, waaraan de ministers van Jeugd en Cultuur samen werken? De basisinventaris jeugd- en cultuurinfrastructuur zal handig zijn om de uitdagingen in kaart te brengen. Zal die inderdaad klaar zijn in voorjaar van 2024? Hoe verhoudt dit project zich tot de langetermijnvisie voor infrastructuur die de minister wil te ontwikkelen?

De jeugdsector krijgt 6 miljoen euro structureel extra, waarvan 1,65 miljoen euro voor landelijke organisaties en 3,85 miljoen euro voor bovenlokale organisaties. Van dat laatste bedrag is 1,2 miljoen euro bestemd voor jeugdhuizen en 0,5 miljoen euro voor bovenlokale werkingen voor kinderen en jongeren met een handicap. Er rest dus nog 1,15 miljoen euro voor nieuwe instroom in het geïntegreerde Jeugddecreet. Zal dat voldoende zijn? Van de 29 relanceprojecten die aflopen, zullen er minstens enkele zich willen bestendigen. Ook andere organisaties zouden zich kunnen aandienen. Een erkenning betekent 100.000 euro basissubsidie. Dus is er geld voor 11 nieuwe organisaties. Schuift de regering het probleem van meer aanvragende organisaties niet door naar de volgende regeerperiode?

Freya Perdaens is blij dat de ULDK er met 0,5 miljoen euro op vooruitgaat. Stijgt het aanbod gelijk met de vraag?

Zal de beoogde verdubbeling van het aantal als kindvriendelijk gelabelde steden en gemeenten tegen het einde van de regeerperiode worden gehaald? Zo niet, waarom?

De N-VA is blij dat het geïntegreerde Jeugddecreet het belang van de lokale jeugdraad benadrukt. Daarnaast is er het voornemen om de lokale Vrijetijdsmonitor en de Jeugdmonitor te blijven inzetten als instrumenten om data over de jeugd te verzamelen. Welke stappen zal de minister ondernemen om die monitoren gebiedsdekkend te maken? Over welke mogelijkheden beschikt de Vlaamse Regering om overal een lokale jeugdraad of alternatief daarvoor geïnstalleerd te krijgen?

Bij het EU-voorzitterschap wil de minister het JKP als goede praktijk in de verf zetten. Hij neemt ook initiatieven om eerste stemmers te begeleiden. Ziet hij nog extra mogelijkheden? Op welke wijze wordt het jeugddomein betrokken bij de verkiezingen van 2024? Hoe zal de minister zorgen voor neutrale informatie? Intermediaire organisaties plannen enquêtes, sensibiliseringsacties en dergelijke, maar het wordt oppassen voor een vertekend beeld op basis van specifieke kenmerken van de respondenten.

De toelichting van het Kampcharter in de BBT leidt tot verwarring. Het lijkt er wel op of het charter nog moet worden geagendeerd op de interministeriële conferentie, terwijl het afgelopen zomer al operationeel was.

2.4. Hannes Anaf

Hannes Anaf kondigt namens Vooruit een onthouding aan bij de BO 2024.

De voorliggende begroting staat voor substantiële extra investeringen in het jeugdwerk, waaronder ook structurele. In 2024 loopt de derde en laatste projectsubsidie voor het platform Alles over Pesten van het netwerk Kies Kleur tegen Pesten af. In de BBT schrijft minister Dalle dat er extra aandacht zal gaan naar de verduurzaming en structurele verankering van dat platform. Maakt hij daar dan structurele middelen voor vrij? Of moet de organisatie zelfbedruipend zijn?

Bij de holistische langetermijnvisie voor jeugdinfrastructuur staat dat de minister in 2024 4 miljoen euro voor jeugdinfrastructuur vrijmaakt, aanvullend op het eenmalige budget van 5 miljoen euro dat in 2023 beschikbaar was. Hoeveel van de middelen van 2023 zijn effectief uitgegeven? Waaraan zijn ze besteed? Maakt het niet-bestede bedrag deel uit van de 4 miljoen euro voor 2024 of komt het erbovenop?

De minister verwacht dat er van de 4 miljoen euro VAK maar 1,6 miljoen euro VEK zal worden uitgegeven in 2024. Wat is de reden? Waarom haalt de minister de 5 miljoen euro van vorig jaar uit het begrotingsartikel als het toch om een eenmalige investering ging? Dat betekent toch dat die eigenlijk ook voor 2024 moet dienen? Naar welke projecten gaat de 4 miljoen euro van 2023? Hoeveel geld krijgt elk project?

Een groot deel van dat budget zou net als in 2023 naar de ADJ gaan. Een goede financiering van de ADJ is nodig, maar heel wat andere jeugdverblijven zijn bijeengegeld goed voor een groter deel van het aantal overnachtingen. Ze voelen zich in de steek gelaten. Zitten de financiële verdelingen wel goed?

Sinds 2021 maakt de regering jaarlijks 5 miljoen euro vrij voor renteloze energieleningen van maximum 135.000 euro aan jeugdverenigingen die zonnepanelen leggen. Daarvan is in 2021 helemaal niets en in 2022 27.000 euro uitgegeven. Hoeveel is er in 2023 uitgegeven? En voor hoeveel projecten? Als de middelen nog altijd niet opgenomen worden, kunnen ze dan niet beter worden ingezet voor andere energetische investeringen? Dakisolatie komt bijvoorbeeld voor zonnepanelen.

Bisdommen beginnen stilaan andere bestemmingen te zoeken voor de gebouwen van de kerkfabrieken. Jeugdbewegingen maken er vaak gebruik van. Terwijl dat voorheen gratis of voor heel weinig geld gebeurde, krijgen ze nu een dure erfpacht aangeboden. Intussen hebben ze weinig alternatieven. Niet de eigenaar maar de erfpachter krijgt de renovatieplicht opgelegd. Vaak gelden de overeenkomsten dan nog voor vijftien jaar, terwijl energetische renovaties pas op een langere termijn renderen. Het bisdom Antwerpen wil zijn patrimonium deels in een private stichting onderbrengen. Een nieuwe juridische eigenaar maakt nieuwe contracten nodig. Vaak zijn afspraken met parochies mondeling. Zal de minister er iets aan doen? Acht hij een evaluatie nodig van de maatschappelijke return van de overheidstoeelagen aan de Kerk? Dat zou een troef zijn bij de onderhandelingen, net zoals het argument van de onderwijssubsidies dat is om scholen hun sportinfrastructuur na de schooluren te laten openstellen.

Hannes Anaf is tevreden dat de ULDK voortaan de meeste aanvragen voor tenten zal kunnen inwilligen. Jeugdbewegingen worstelen wel nog met de aanvraagprocedure. Een account wordt ondanks het grote verloop in jeugdbewegingen telkens aan maar één persoon toegekend. Kan dat niet gemakkelijker?

Nog altijd volgen heel wat mensen de opleiding tot monitor of hoofdmonitor met succes, maar komen ze niet in de statistieken terecht omdat ze het papierwerk niet in orde brengen. Wil minister Dalle op dat vlak iets ondernemen?

Zoals elk jaar kondigt de minister aan dat hij het label Kindvriendelijke Stad of Gemeente willen versterken, zonder dat er evenwel een budget tegenover staat. Bataljong wordt overspoeld en kan niet altijd de gewenste ondersteuning bieden. Zal de minister het label in 2024 meer steunen dan dit jaar, en ook financieel?

Minister Dalle maakt terecht gewag van grote uitdagingen op het vlak van kinderrechten in heel de wereld, maar ook in Vlaanderen. Wat is zijn reactie op artikel 5 van het ontwerp van programmadecreet, dat sleutelt aan de voorrangregels in

het decreet betreffende de kinderopvang (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, 1870/1)? In haar advies zegt de kinderrechtencommissaris dat die regeling niet strookt met de toegankelijkheidsambities van het decreet. Het artikel zet bepaalde rechten onder druk: het recht op bescherming van kinderen tegen discriminatie; het recht op een zo ruim mogelijke ontwikkeling; en de prioriteit op het belang van het kind. Dit alles druist in tegen de Europese kindergarantie en ondermijnt de sociale functie van kinderopvang. Voor Vooruit is dit artikel symboolpolitiek. Het klinkt misschien goed voor sommigen, maar Hannes Anaf voorspelt dat bepaalde kwetsbare kinderen minder of geen toegang meer zullen hebben tot de kinderopvang. Een minister van Jeugd moet voor hen opkomen. Werkgelegenheidsexperts en de SERV maken dan weer gewag van de gevolgen voor de bereidheid van mensen om een job te aanvaarden. Staat de minister van Jeugd wel achter dit artikel uit het ontwerp van programmadecreet?

2.5. Jeremie Vaneekhout

Jeremie Vaneekhout kan zich bij heel wat opmerkingen van Hannes Anaf aansluiten. Beide leden hebben de voorbije vijf jaar op een constructieve maar kritische manier met de minister en de commissie samengewerkt.

Ook Groen zal zich onthouden. Voor een goedkeuring resten er nog te veel bezorgdheden.

De regeerperiode van de minister geeft een gemengd beeld. Tijdens de coronacrisis was hij een actief ambassadeur van de kinderrechten, die af en toe durfde in te gaan tegen de politieke 'pensée unique'. Niet alles was echter even positief in de ogen van Jeremie Vaneekhout.

Uit de presentatie van het jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat onthoudt hij enkele aspecten die nefast zijn voor het welbevinden van kinderen en jongeren, nochtans een prioriteit van het JKP. Ook de Vlaamse Scholierenkoepel kaart te weinig aandacht en ruimte voor het welbevinden aan. De kinderrechtencommissaris stelt vast dat de jeugdzorg en jeugdhulp op instorten staan. Als coördinerend minister van Kinderrechten moet minister Benjamin Dalle toch toegeven dat de Vlaamse Regering daarin gefaald heeft, net als met betrekking tot de kinderopvang. Dit alles bevestigt dat het JKP geen afdoende garanties biedt voor de kinderrechten in het beleid. Niet alles kan in decreten geregeld worden, maar de begroting is wel bepalend. In de domeinen Welzijn en Onderwijs worden niet de keuzes gemaakt die kinderen en jongeren nodig hebben. De Lijn beslist drieduizend opstapplaatsen te schrappen. Ook daarvan zijn jonge mensen de eerste slachtoffers. Hoe kijkt minister Dalle terug op zijn mandaat als coördinerend minister van Kinderrechten? Waarin heeft hij een wezenlijke omslag kunnen maken?

Jeremie Vaneekhout noemt de heropricting van een aparte entiteit voor Jeugd in het departement CJM een goede zaak, maar partners vrezen dat er onvoldoende personeel is voor de toekomstige opdracht. Het risico bestaat dat Team Jeugd de prijs betaalt van de permanente besparingen van de afgelopen jaren.

Voor het jeugdwerk zijn de infrastructuur en de prijzen van de kampen knelpunten. Dat hangt samen met financiering van vooral lokaal jeugdwerk. Ook de zoektocht naar animatoren, een andere belofte van de minister, blijkt niet succesvol.

Groen steunt de keuze om 6 miljoen euro extra vrij te maken voor het jeugdwerk. Al sinds de vorige regeerperiode vraagt de sector meer geld. De fractie hoopt dat het deze keer niet tot de verkiezingsbegroting beperkt blijft, zoals in 2019. In 2020 maakte de nieuwe Vlaamse Regering met precies dezelfde partijsamenstelling als haar voorganger, de budgetverhoging ongedaan met de kaasschaaf. Kan minister

Dalle expliciet duidelijk maken dat hij zoiets niet van de volgende Vlaamse Regering verwacht?

Een stijging van het structurele jeugdbudget met 26 procent ten opzichte van 2019 betekent, gezien de inflatie in dezelfde periode van 17 tot 18 procent, de facto een stijging met 8 procent. Het gros daarvan komt er maar op het einde van de regeerperiode. Waarom moest het tot 2024 duren eer het budget eindelijk boven de inflatie uitstijgt? In economische waarde is het jeugdwerk tot dit jaar verarmd. Het kan natuurlijk erger, oppert Jeremie Vaneekhout, die voor de mediabegroting van minister Dalle een feitelijke daling vaststelt. Ook de budgettaire situatie is een reden voor een onthouding in de indicatieve stemming.

De minister draagt 488.000 euro uit de projectoproep Jongeren en Politie over naar het jeugdwerk voor kwetsbare jongeren, met het oog op de erkenningsronde 2026. Hoe zal dat bedrag in de tussentijd worden ingezet? Is er in 2024 nog geld voor projecten betreffende de verhouding tussen jongeren en politie? Op 7 december 2023 komt er een colloquium over jongeren en politie, maar welk vervolg zal die werking krijgen?

Ook bij de verdeling van de extra 6 miljoen euro voor jeugdwerk heeft Jeremie Vaneekhout enkele vragen. Voor de huidige subsidieronde voor geprofessionaliseerde jeugdhuizen is 1,25 miljoen euro beschikbaar. Bijna 500.000 euro gaat naar jeugdwerk voor kinderen en jongeren met een handicap, aldus de website van de Vlaamse overheid. Van de 3,85 miljoen euro voor bovenlokaal jeugdwerk is daarmee al afgerond 1,7 miljoen euro vastgelegd. De 2,15 miljoen euro is vermoedelijk bestemd voor de nieuwe ronde, ingaande vanaf 2026. Wat zal de minister in tussentijd met dat geld doen?

Van de ongeveer 1,65 miljoen euro voor het landelijke jeugdwerk op basis van het nieuwe Jeugddecreeet is ongeveer 1,33 miljoen euro al vastgelegd. Door de verhoging van de basissubsidie van 80.000 naar 100.000 euro is het grootste deel van het budget al besteed. Er blijft 320.000 euro over, net voldoende voor de erkenning en de basissubsidie van drie nieuwe organisaties. In een vorige ronde waren het er negen. Zal er voldoende geld zijn voor extra erkenningen? Wat zal er tot de nieuwe erkenningsperiode gebeuren met de openstaande middelen?

De Vlaamse Jeugdraad vraagt al enkele jaren 10 miljoen euro extra voor jeugdwerk. Hij raamt de extra behoefte voor bovenlokaal jeugdwerk op zowat 3 miljoen euro. Dat bedrag kent minister Dalle nu toe. De raad vraagt ook 7 miljoen euro meer voor landelijk jeugdwerk. De minister heeft zich beperkt tot een verhoging van de basissubsidie.

Jeremie Vaneekhout vindt het fantastisch dat de minister 6 miljoen euro vrijmaakt voor jeugdwerk, maar om de koopkracht van vijftien jaar geleden terug te krijgen, zijn er nog meer inspanningen nodig. Zo niet dreigt de regering in 2025 bij de volgende erkenningsronde opnieuw schaarste te verdelen. Wat gebeurt er dus met de openstaande budgetten in de periode 2024-2025? Hoe vermijdt de minister een hypotheek op de volgende erkenningsronde?

Al bij al noemt het commissielid de BO 2024 een stap vooruit, die eindelijk de inflatie overtreft en echte investeringen inhoudt. Toch blijft hij achter met heel wat vragen over de kinderrechtenbalans van de Vlaamse Regering en over de draagkracht van de administratie en de vrijwilligers in het jeugdwerk.

2.6. Antwoordenronde

Eigenlijk hoopt minister *Benjamin Dalle* dat de vermelde 6 miljoen euro inderdaad niet zal volstaan om alle ambities van het Jeugddecreeet waar te maken. De

afgelopen jaren is er immers sterk geïnvesteerd in innoverende en verbredende projecten. Daarom hoopt de minister dat, dankzij het ondersteuningsbeleid en het nieuwe Jeugddecree, de capaciteitsuitbreiding, die van onderuit moet komen, sterker dan verwacht zal zijn. Bij zijn beslissing van 2021 over de erkenning van een resem nieuwe landelijke organisaties, heeft de minister trouwens miljoenen euro's aan extra recurrente middelen in zijn begroting ingeschreven. Zijn voorganger heeft zoiets niet gedaan. Daarmee ontkracht minister Dalle de bewering dat hij alleen in het laatste jaar van de regeerperiode in extra middelen uittrekt. Hij noemt de raming in het kader van het nieuwe Jeugddecree voorzichtig maar voldoende ambitieus.

Een deel van die extra financiering is nodig vanaf 1 januari 2024, een ander vanaf 1 januari 2025 en een laatste deel vanaf 1 januari 2026. Volgens een voorzichtige maar toch ambitieuze inschatting zal structureel 6 miljoen euro extra volstaan, tenzij de interesse en initiatieven groter zijn dan verwacht, wat de minister dus zou toejuichen.

Ongeveer 1,65 miljoen euro gaat naar landelijk jeugdwerk, waarvan ongeveer 1 miljoen euro naar hogere basissubsidies zal gaan. Daarbovenop komt er een indexering. De jeugdsector vroeg een verhoging vanaf 1 januari naar 90.000 euro. Het Vlaams Parlement heeft er 100.000 euro van gemaakt. Ook voor de WMKJ's zal de verhoging vanaf 1 januari in voege treden.

3,85 miljoen euro gaat naar bovenlokaal jeugdwerk, waarvan 1,6 miljoen euro al bestemd is voor de jeugdhuizen en de werkingen voor kinderen en jongeren met een handicap. Het advies van de Vlaamse Jeugdraad lijkt er ten onrechte op te wijzen dat zijn interesse exclusief naar het landelijke jeugdwerk uitgaat. De raad vindt investeringen in infrastructuur, bovenlokaal jeugdwerk en het JKP wel degelijk interessant. Uiteindelijk is er meer gerealiseerd dan wat bij de wafelenbak gevraagd werd. Dat de raad altijd aandringt op meer, is vanuit zijn perspectief begrijpelijk. De minister staat achter die vraag, maar vraagt de eerlijkheid om te erkennen dat de regering op dat vlak een en ander heeft waargemaakt.

Over de hele regeerperiode is er extra gefinancierd in de sector, zeker in 2021. Er is allerm minst gewacht tot het laatste jaar. De investeringen waren niet gratis. Er zijn telkens relevante beleidsbeslissingen aan gekoppeld. De nieuwe verhoging is bijvoorbeeld verankerd in het nieuwe Jeugddecree. De vorige Vlaamse Regering heeft de kredieten met maar 2 procent laten stijgen en geen nieuwe decreten voorbereid. Deze regering heeft een stijging gerealiseerd van 25 procent ten opzichte van 2019. Zonder de besparing bij de aanvang zou het zelfs 30 procent geweest zijn. De volgende minister van Jeugd kan dat alles niet zomaar wegsaneren zonder de doelstellingen van het Jeugddecree te ondergraven. Dit is een duurzame investering, geen zogenaamde verkiezingsbegroting.

De beslissing om jeugdinfrastructuur te versterken, dateert al van voor de asielcrisis en was een belangrijk element in het relanceprogramma. Voor het eerst ging er meer dan 30 miljoen euro naar jeugdinfrastructuur, ULDK-tenten, private oproepen en ADJ-jeugdverblijven. De minister zou graag de twee verblijven die problemen melden, contacteren om dit na te kijken. De oproep was immers heel erg duidelijk: tijdelijke opvang, betaald door Fedasil en niet in de plaats van jeugdactiviteiten. Hij gaat ervan uit dat de jeugdverblijven die voorwaarden respecteren. Dat is sowieso het geval voor de verblijven van de ADJ.

Wat er precies met de 4 miljoen euro extra voor infrastructuur zal gebeuren, is nog niet beslist. De minister overlegt met de verschillende partners en organisaties. De focus ligt op drie aspecten. Ten eerste komt er een gerichte investering in de eigen infrastructuur, omdat zowel Destelheide als de Hoge Rielen nog meer vergen dan de bijna 20 miljoen euro voor infrastructuurinvesteringen, onder meer door de

gestegen bouwkosten. Ten tweede wordt er ook verder geïnvesteerd in de zogenaamde grote infrastructuurwerken, bijvoorbeeld in Schelle. Daarnaast gaan er structurele middelen naar de sectorale prioriteiten. Daarop kunnen private organisaties intekenen. Behalve de vermelde 4 miljoen euro is er al meer dan 11 miljoen euro aan relancekredieten naar private infrastructuur gegaan. Er is dus wel degelijk een evenwicht tussen investeringen in private en publieke jeugdverblijven.

Het Digitaal Verenigingsloket heeft de ambitie om de betrouwbare digitale toegangspoort te worden naar alle basisinformatie over en voor verenigingen, in verband met overheidsdiensten op alle niveaus. Daarnaast kunnen verenigingen ook hun eigen gegevens registreren, raadplegen en beheren om optimaal gebruik te maken van het dienstverleningsaanbod. Het is dus zeker de bedoeling om zo veel mogelijk overheidsdienstverlening van lokale besturen te ontsluiten met het loket. Het doelpubliek zijn de verenigingen zelf, niet de lokale besturen. Zoals alle burgers zullen lokale besturen op er wel alle publiek beschikbare informatie kunnen raadplegen. Met het Agentschap Binnenlands Bestuur lopen gesprekken om bepaalde functies die ook relevant zijn voor de lokale besturen, te ontsluiten via het Loket Lokale Besturen.

De oplevering van fase 1.0 van het project basisinventaris van jeugd- en cultuurinfrastructuur is gepland voor februari 2024. Fase 1.0 omvat het verzamelen en beschikbaar stellen van de meeste data uit elf bronbestanden. Specifiek voor jeugdinfrastructuur betreft het: de data van Jeugdmaps, Kampas en de speelzones van de ANB-databank. Dit wordt een belangrijke mijlpaal, die het departement een solide informatiebasis zal bezorgen. Ze zal bruikbaar zijn voor gegevensanalyse en -consolidatie. Het project profiteert van het duurzame digitale transformatie-uitwisselingsplatform dat het departement aan het bouwen is.

In fase 1.1 wordt de databasis bruikbaar voor toepassingen. Zo zal de doorzoekbare kaart in Jeugdmaps worden uitgebreid. Voor Jeugdmaps wordt een productvisie ontwikkeld om infrastructuurdata nog meer te laten renderen voor het jeugdwerk zelf. De informatie over veiligheid en duurzaamheid van de infrastructuur staat in Jeugdmaps en Kampas, en wordt dus onderdeel van de basisinventaris.

Het uitwisselingsplatform biedt de mogelijkheid om zogenaamde witte vlekken met infrastructuurtekorten op te sporen en in kaart te brengen. Met de introductie van de nieuwe kaart in Jeugdmaps, gepland voor februari, kunnen gebruikers gemakkelijk gebieden identificeren waar jeugdinfrastructuur ontbreekt. Voor beleidsmakers zal dat een belangrijke tool zijn, maar ook voor eigenaars die een uitbreiding overwegen. De eerste versie van de inventaris zal raadpleegbaar zijn in februari 2024. Gedurende het hele jaar zal het Departement CJM de gegevens aanvullen.

De Europese Jeugdtest is een belangrijk punt in het EU-voorzitterschap Jeugd. Ze lijkt wat op het JoKER. Vlaanderen wil zijn eigen transversale aanpak met de JoKER-test in het gelijkekansenbeleid, het armoedebeleid en het jeugdbeleid, ook op Europees niveau ingang doen vinden. EU-commissaris Iliana Ivanova van Innovatie, Onderzoek, Cultuur, Onderwijs en Jeugd heeft de jeugdtest bestempeld als een belangrijk initiatief om op het Europese niveau te ontwikkelen. De bedoeling is dat ook van EU-besluiten de impact op kinderen en jongeren altijd wordt onderzocht.

Het Europees Solidariteitskorps voor vrijwilligers- of projectwerk heeft vooral als doel om jongeren bij elkaar te brengen en door de uitwisseling van jongeren en jeugdorganisaties aan een inclusievere samenleving te timmeren. Het korps werd in de Staat van de Unie van 2016 aangekondigd en is sinds 2018 operationeel. De Europese Commissie zal eind 2024 de halftijdse evaluatie van het Europese Solidariteitsprogramma 2019-2027 bekendmaken. Minister Dalle heeft de indruk dat

er al heel wat moois gerealiseerd is. Uit de cijfers blijkt ook het kwantitatieve succes.

Bij de aanvang van zijn mandaat heeft minister Dalle de doelstelling geformuleerd om het aantal als kindvriendelijk gelabelde steden en gemeenten te verdubbelen. Vandaag zijn het er al 34. Volgens Bataljong zit men op schema om de verdubbeling te halen, maar veel zal afhangen van de jurybeoordeling van 2024 en de ingediende kandidaturen. De verantwoordelijkheid over het label is overgedragen van het departement aan de sector, en vormt nu de kerntaak van Bataljong. De overheid stelt middelen ter beschikking maar komt niet tussenbeide in de beslissingen. De sector heeft niet gevraagd om de ambtenaar die hier vroeger mee gelast was, naar Bataljong te detacheren, maar wel om meer middelen ter beschikking te stellen. Hoewel dat eigenlijk niet gepland is, wil de minister de mogelijkheden in 2024 nagaan.

Niet alle steden en gemeenten hebben een jeugdraad, hoewel ze er decretaal toe verplicht zijn, ook in het nieuwe Jeugddecree. Ze hebben daar diverse redenen voor, die nu in kaart worden gebracht. In een volgende fase zal de minister samen met Bataljong nagaan wat eraan kan worden gedaan.

De jeugdsector speelt wel degelijk een rol bij de verkiezingen van 2024. De Ambrassade heeft een ambitieus plan om sessies over de verkiezingen te organiseren. Ze wil jongeren informeren over rechten en plichten en over praktische aspecten, maar hen ook motiveren om te gaan stemmen. De partijkeuze is voor het stemhokje. Daarmee zullen de jeugdorganisaties zich niet bemoeien. Dat het middenveld dergelijke informatie zou vervormen en er een voorkeur voor bepaalde partijen uit zou laten blijken, heeft minister Dalle tot dusver niet kunnen vaststellen, zeker niet in de jeugdsector.

Het Vlaams Kampcharter bestaat al lang. Het is al vertaald in het Frans, omdat heel wat organisaties in Wallonië op kamp gaan. Vorige zomer hebben de jeugdbewegingen ingezet op de dialoog met de burgemeesters. De bedoeling is de volgende maanden verder te werken aan een gezamenlijk kampcharter, dat dan hopelijk op korte termijn geformaliseerd worden, onder meer via de interministeriële conferentie Jeugd.

Voor het eerst zijn er extra middelen voor het JKP en de bijbehorende projecten. Naast de al vermelde projecten in het kader van doelstelling 1, mentaal welzijn, gaat het ook over de integriteit, het platform Kies Kleur Tegen Pesten en allesoverpesten.be. Op vraag van het platform heeft de minister het initiële bedrag van 140.000 euro opgedreven naar 175.000 euro. De subsidietermijn loopt af in augustus 2024. De minister vraagt gedetailleerde rapporteringen van de resultaten. Hij overlegt met het platform over de bestending van zijn werking. Dat betekent niet dat daarvoor sowieso dezelfde Vlaamse jeugdbudgetten worden vrijgemaakt, al zijn de middelen al beschikbaar. Het platform moet ook zelf nadenken over zijn structurele verankering. Daarnaast wordt er gedacht aan financiering uit andere sectoren, zoals Onderwijs.

De lokale jeugdinfrastructuur is in wezen de verantwoordelijkheid van de lokale besturen. Zonnepanelen vormen maar één van de mogelijke energiebesparende maatregelen. Isolatie is minstens even belangrijk. Het departement heeft net een studie afgeleverd over een eventuele verruiming van de dekkingsgronden van renteloze leningen. De minister zou zoiets een goed signaal vinden. Het aantal aanvragen zal de minister achteraf nog aan de commissie meedelen, maar is wellicht nog altijd laag. Deze maatregel heeft amper een impact op de begroting, omdat het geen subsidies maar renteloze leningen betreft.

In het voorjaar van 2023 heeft minister Dalle met de Bisschoppenconferentie gesproken over de jeugdlokalen. Zoals hij op basis van christelijk gedachtegoed ook verwacht, heeft hij er veel goede wil ervaren. Alleen zijn er veel managementproblemen. De opdeling in bisdommen bemoeilijkt een uniforme Vlaamse strategie. Binnen de bisdommen vormen de parochies dan nog eens aparte juridische entiteiten. De huidige methode is niet efficiënt. De overheid bekijkt samen met de Kerk wat er anders kan. Heel wat kerkelijke infrastructuur is verouderd en maakt de bouwkosten hoog. Er zal een grondige oefening moeten komen. Die wil de minister niet koppelen aan een ideologische discussie over de financiering van de erediensten, die gericht is op de bedienaars ervan. Hier gaat het om patrimonium ten dienste van een religieuze kerntaak, dat in het kader van moderne maatschappelijke verantwoordelijkheid ook efficiënt voor andere doelen kan worden ingezet.

De minister is blij dat Hannes Anaf de inspanningen voor de ULDK erkent, terwijl de partijvoorzitter van Vooruit de totale capaciteitsbenutting van de opslagplaatsen in Nossegem als een belachelijk argument afdeed. De aanvraagprocedures worden gemoderniseerd, met een grondige digitaliseringsoperatie. De nieuwe procedure zal in het voorjaar van 2024 in voege treden.

De kadervorming is heel bepalend voor het jeugdwerk en de jongeren die ze volgen. Op de conferentie stedelijk leiderschap van JES vzw zat minister Dalle in een panel met jongeren uit Brusselse probleemwijken die het tot instructeur in het jeugdwerk geschopt hebben. Zoiets illustreert eens te meer de enorme emancipatiemotor van de animatorencursussen. De minister erkent dat nogal wat jongeren het traject aanvatten maar niet afmaken omdat het administratief ingewikkeld is. Het vergt wat doorzettingsvermogen. De organisaties die de kadervormingen aanbieden, hebben de belangrijke opdracht om de jongeren daarin te ondersteunen. Minister Dalle heeft wel het verplichte reflectiemiddel afgeschafte, dat voormalig minister van Jeugd Pascal Smet ooit heeft ingevoerd maar niet geapprecieerd werd in de sector. Dat is alvast een belangrijke administratieve vereenvoudiging.

Hannes Anaf en Jeremie Vaneckhout steunen heel wat aspecten van het beleid van minister Dalle, maar storen zich aan het beleid van andere ministers met impact op kinderen en jongeren. Hun opmerkingen passen in het bredere debat over de bevoegdheden van de coördinerend minister voor Kinderrechten. Dat debat wordt niet beslecht in de bespreking van jeugdbegroting. Uiteraard is het belangrijk om de kinderrechten aan te kaarten bij de beslissingen over de kinderopvang. Minister Dalle doet dat in de Vlaamse Regering. Parlementsleden kunnen ervoor in de bevoegde commissies terecht.

De kinderopvang heeft een capaciteitstekort, dat moet worden aangepakt. Voor 2024 zijn er vijfduizend nieuwe plaatsen gepland, waarvan 2000 inkomensgerelateerd, boven op het bestaande groeipad. In tussentijd moet de toegang tot de kinderopvang eerst gaan naar wie ze het meest nodig heeft. Alle plaatsen worden sowieso ingevuld. Naast een economische functie heeft kinderopvang ook een sociale en pedagogische functie, maar de minister wil niet vervallen in een discussie over welke baby of peuter daar de meeste nood aan heeft. Al 96 procent van de ouders met kinderen in de kinderopvang heeft een job. Minister Dalle begrijpt de discussie over de beleidskeuzes, maar heeft als coördinerend minister voor Kinderrechten zijn rol wel degelijk gespeeld.

Leden die vragen willen stellen over het mentale welzijn in het onderwijs kunnen daarvoor terecht bij minister Weyts in de Commissie voor Onderwijs, en daar het kinderrechtenperspectief aankaarten. Intussen stelt minister Dalle wel de forse Vlaamse investering in de CAW's vast, net als die van de federale overheid in psychologen bij de CAW's. Misschien zou Benjamin Dalle als minister van Onderwijs andere beleidskeuzes gemaakt hebben, maar dat betekent niet dat hij zijn rol niet gespeeld heeft als coördinerend minister van Kinderrechten.

In de jeugdhulp is er inderdaad een capaciteitstekort. De kinderrechtencommissaris legt daarbij volgens minister Dalle te veel nadruk op de jeugdinstanties en op de capaciteit in de integrale jeugdzorg en de residentiële zorg. Zelf vindt hij preventie minstens even belangrijk. Het beleidsdomein Jeugd focust zich daarop via de vrije tijd. Ook minister Hilde Crevits zet in op preventie, maar dan in een bredere visie. Voor het plan Jeugdhulp stelt ze een stevige 100 miljoen euro extra ter beschikking. Een dergelijk beleid ligt in lijn met de kinderrechten. Minister Dalle heeft zo zijn bedenkingen bij degenen die hem aanwrijven zijn rol niet te spelen. Als het aantal stelplaatsen van De Lijn het argument is om aan te tonen dat hij niet genoeg opkomt voor de kinderrechten, zal het allemaal nog wel meevallen.

Het Team Jeugd van de administratie is heropgericht, met steun van de leidende ambtenaren. Daarenboven maakt de minister middelen vrij voor extra personeel. Bij de begrotingsaanpassing 2023 is er 100.000 euro aan het Departement CJM toegekend, specifiek voor de jeugddienst. Nu krijgt het departement 350.000 euro extra om Team Jeugd te versterken. De minister denkt dat het de ambities van het Jeugddecreeet daarmee zal aankunnen.

De vermelde 488.000 euro kan nog voor projecten worden gebruikt. Voor de samenwerking tussen politie en jongeren lopen er projecten in de vijf Vlaamse provincies en Brussel. In december 2023 komt er een eerste evaluatiemoment en zal worden bekeken of er extra middelen nodig zijn. Een loutere voortzetting van de projecten is niet ingecalculeerd.

Minister Dalle besluit dat voor de bestaande organisaties de belangrijkste beslissing genomen is. Die komt neer op een verhoging van de basissubsidie vanaf 1 januari 2024. De basissubsidie wordt ook uitgebreid naar werkingen voor kinderen en jongeren met een handicap en voor kwetsbare kinderen en jongeren. Daarnaast kenmerken drie woorden de verdere inzet van de extra middelen: vernieuwen, verbreden en opschalen. Met vernieuwen bedoelt de minister dat organisaties worden aangemoedigd om te innoveren en nieuwe werkvormen aan te gaan. Verbreden is de muurtjes tussen sectoren slechten, bijvoorbeeld voor organisaties die inzetten op welzijn maar met de methodiek van het jeugdwerk. Opschalen is de lokale organisaties met mooie projecten versterken om bovenlokaal of landelijk te werken.

2.7. Aanvullende opmerkingen

Jeremie Vaneeckhout erkent ten dele dat de decretale verankering de continuïteit van de middelen waarborgt. Bij alle uitgaven staat echter vermeld dat de indexeringen gebeuren binnen de marges van het beschikbare krediet. Als een volgende regering wil besparen, hoeft ze het decreet niet aan te passen, maar kan ze de budgetten eenvoudig verlagen.

Voor het beleidsveld Jeugd zit het wel goed met de kinderrechten, maar voor andere beleidsdomeinen geldt dat niet. De minister doet elk argument smalend af: de 3000 haltes, de jeugdzorg en het onderwijs. De Vlaamse Regering is een collegiaal orgaan maar minister Dalle distantieert zich van het beleid van minister Weyts. Met betrekking tot de jeugdhulp pleit hij dan weer voor preventie, terwijl deze regering al vier jaar het decreet Vroeg en Nabij aankondigt, het preventiedecreet in de jeugdhulp en de jeugdzorg.

Als de minister de resterende middelen tot 2026 tijdelijk bestemt, zullen er ook dan keuzes moeten worden gemaakt.

Ook *Hannes Anaf* benadrukt dat een minister tot een regering behoort. Het groeipad in de kinderopvang is de voorbije jaren naar beneden gegaan. Jaar na jaar daalt het aantal plaatsen. Door het tekort moet er schaarste worden verdeeld. Voor

een coördinerend minister van Kinderrechten moet het toch bijzonder moeilijk zijn om een volgens alle experts symbolische maatregel te verdedigen, die alleen contraproductief zal werken. Vanuit het kinderrechtenperspectief is de behoefte aan kinderopvang het grootst voor degenen die er door de voorrangregels naast vallen.

Koen Daniëls deelt de visie van minister Dalle dat debatten over onderwijs en kinderopvang in een andere commissie thuishoren, maar geeft toch mee dat er wel degelijk een groeipad is voor kinderopvang. De daling van het aantal beschikbare plaatsen heeft andere oorzaken dan de financiering. Minister Dalle zou allicht niet hetzelfde onderwijsbeleid voeren als minister Weyts, maar omgekeerd zou minister Weyts ook een ander jeugdbeleid hebben gevoerd. Hoe dan ook zijn er in Onderwijs belangrijke investeringen gebeurd, ook ten gunste van de JKP-doelstelling voor mentaal welzijn, namelijk in de CLB-context. Minister Dalle verdedigt de kinderrechten in de Vlaamse Regering, en parlementsleden kunnen ze in de bevoegde commissies aankaarten.

Jeremie Vaneekhout antwoordt dat Groen in elke commissie de kinderrechten aankaart, maar dat deze commissie ook andere beleidsdomeinen ter sprake moet kunnen brengen gezien de overlappingen met andere beleidsdomeinen van het merendeel van het JKP.

3. Indicatieve stemming

De commissie neemt de haar toegewezen onderdelen betreffende de bevoegdheid Jeugd van minister Dalle indicatief aan met 9 stemmen bij 5 onthoudingen.

Meyrem ALMACI,
voorzitter

Maike DE RUDDER
Stephanie D'HOSE
Katia SEGERS
Freya PERDAENS
Jeremie VANEECKHOUT,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ADJ	Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme
ANB	Agentschap voor Natuur en Bos
API	aanspreekpunt integriteit
ARD	Arbeitsgemeinschaft der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland
AVG	algemene verordening gegevensbescherming
AVMD	audiovisuele mediadiensten
AVS	Audio Video Studio (Oost-Vlaamse Televisie)
BA	begrotingsaanpassing
BBC	British Broadcasting Corporation
BBT	beleids- en begrotingstoelichting
BIPT	Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie
BO	begrotingsopmaak
BOIC	Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité
BVN	Het Beste van Vlaanderen en Nederland
BVR	besluit van de Vlaamse Regering
CAW	centrum algemeen welzijnswerk
CCS	culturele en creatieve sectoren
CIM	Centrum voor Informatie over de Media
CJM	Cultuur, Jeugd en Media
CJSM	Cultuur, Jeugd, Sport en Media
CODART	Curators of Dutch and Flemish Art
DAB	dienst met afzonderlijk beheer
DAB	digital audio broadcasting
DAC	derde arbeidscircuit
DBFM	Design Build Finance Maintain
DIVA	(museum voor diamant, zilver en edelsmeedkunst)
DKBUZA	Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken
DPG	nieuwe naam van De Persgroep
DSA	Digital Services Act
EBU	European Broadcasting Union
EC	Europese Commissie
EK	Europees kampioenschap
EMFA	European Media Freedom Act
FARO	= Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed
FB	Financiën en Begroting
FIFA	Fédération Internationale de Football Association
FIT	Flanders Investment & Trade
FM	frequentiemodulatie
FTI	Flanders Technology & Innovation
GAFA	Google, Apple, Facebook and Amazon
GBA	Gegevensbeschermingsautoriteit
GES	gezond en ethisch sporten
gesco	gesubsidieerde contractueel
HISK	Hoger Instituut voor Schone Kunsten
IOC	Internationaal Olympisch Comité
ISE	inhoudelijk structurelement
IT	informatietechnologie
JKP	jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan
JoKER	kind- en jongereneffectrapport
JOP	Jeugdonderzoeksplatform
KANTL	Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren
KBVB	Koninklijke Belgische Voetbalbond
KIK	Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium
KIOSK	Integraal Opvolgsysteem Kunsten
KMSKA	Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen

KRC	Kinderrechtencommissariaat
LO	lichamelijke opvoeding
M HKA	Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen
MAS	Museum aan de Stroom
meemoo	Vlaams instituut voor het archief
MOEV	MotivatIE, Ondersteuning, Expertise, Vernieuwing - Vlaanderen - Vitaliteit
NADO	Nationale Antidopingorganisatie
NCRK	Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind
NOS	Nederlandse Omroep Stichting
NPO	Nederlandse Publieke Omroep
OD	operationele doelstelling
OS	Olympische Spelen
PMV	Participatiemaatschappij Vlaanderen
pps	publiek-private samenwerking
RKD	Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
SARC	Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (= Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media)
SCVW	sociaal-cultureel volwassenenwerk
SD	strategische doelstelling
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SNS	Sport na School
STIP	Steunpunt en Informatiecentrum voor Preventie van Afval
STUK	STUK Kunstencentrum (in Leuven)
UCI	Union Cycliste Internationale
UGent	Universiteit Gent
ULDK	Uitleendienst Kampeermateriaal voor de Jeugd
VAF	Vlaams Audiovisueel Fonds
VAK	vastleggingskrediet
Var	Vlaamse Audiovisuele Regie
VEK	vereffeningskrediet
ViP	Vlamingen in Parijs
VJR	Vlaamse Jeugdraad
VKC	Vlaamse Kunstcollectie
VKF	Vlaams Klimaatfonds
VOD	video on demand
VRM	Vlaamse Regulator voor de Media
VSF	Vlaamse Sportfederatie
VSP	video sharing platform
VTC	Vlaamse Toezichtcommissie
vte	voltijdsequivalent / voltijdequivalent
VTS	Vlaamse Trainersschool
VVJ	Vlaamse Vereniging van Journalisten
WADA	World Anti-Doping Agency
WIE	Werkplaats Immaterieel Erfgoed
WK	wereldkampioenschap
WKJH	werking met kinderen en jongeren met een handicap
WMKJ	werking met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren